

ఆంధ్రసాహిత్యవారపత్రిక

25-2-72

50 పైసలు

మిక్కిలి సరసమైన ధర కలిగిన డిటర్జెంట్ బిళ్ల

సగం
శ్రమతో
50% అధికంగా
తెలుపు
చేసేశక్తి
నిస్తుంది

శ్రీమతిగారూ, ఇదిగో మీకోసం బోనస్

టాటా
ఉత్పత్తి

బోనస్ నిజమైన బోనస్. బోనస్ లో ఉతుపడు శక్తి బాగా నిండి ఉన్నది. అందు చేత తక్కువ బోనస్, తక్కువ శ్రమతో ఎక్కువ బట్టలను అత్యంత తెల్లగా, కాంతివంతముగా ఉండేటట్లు ఉతకవచ్చును. బోనస్ ఎటువంటి నీటిలోనైనా సరే ఆమితమైన సురుగు నిస్తుంది. ఎందువల్లనంటే బోనస్ ఉత్తమంగా ఉతికే డిటర్జెంట్—నబ్బు కాదు.

ఉత్తమ ఫలితాలకు, బట్టలను దాగా నాన దెట్టండి. ఉపయోగించిన తరువాత బోనస్ ను పొడి ప్రదేశంలో ఉంచండి.

బట్టలను అత్యుత్తమంగా ఉతకటానికి నేడే వాడండి

బోనస్

—ప్రశస్తమైన డిటర్జెంట్

ఎన్నెన్నోను మీదిట్లకొని,
నన్ను గెలిపిస్తే మళ్ళీ వచ్చాను
అయిదు సంవత్సరాల తర్వాత!!

వలస చిత్ర సమర్పించు
మహమ్మద్
బిన్
తుగ్లక్

ఆంధ్రః
విజయ
కృష్ణ
బలరాం
కె.బి.ఎం.
శ్రీ వెంకటేశ్వర

దర్శకత్వం
B.V. ప్రసాద్ నిర్మాతః
V. జగన్మోహనరావు
మాటలు: దాసరి నారాయణరావు • సంగీతం: హనుమంతరావు

సవతారచయితలకి మనవి

ప్రస్తుతం చాలా సీరియల్ వలలు 20 వారాలకి మించి కూడా కొనసాగుతున్నాయి. వాటిని చదవటం కష్టంగాలేదు కాని నాది ఒక మనవి.

సంవత్సరంలోని 52 వారాలలో ఇంచుమించు సగం ఒక సీరియల్ నవలకే అయిపోతే పాఠకులకు వాలుగు నవలలు చదవటం కష్టపీలుపడినది!

ఎన్నో విదేశీ ప్రకటనలో పెద్ద రచయితల నవలలు 10 వారాలకి మించకుండా వేస్తూ ఉండటం గమనించారు.

ఇదే పద్ధతికి తెలుగు రచయితలు కూడా అక్కరలేనట్లే పాఠకులకి ఒక సంవత్సరంలో 10 నవలలకు పాఠకులే అవకాశం ఉంటుంది.

సీరియల్ నవలలు రాసే సారథులరూ మీ మనస్సుకు రించి ఆలోచించి 10 కాకపోయినా 12 అయినా

ఉత్తరం

నారాలు మించని నవలలు రాయటానికి పూనుకుంటూ రని అన్నాల్సింది.

కె.వి.రావు (మదరాసు)

కథలు

ఒక్కలు కథ చెబుతారు. ఆ కథలో నివారణకు తెలుగు వాడిని కాబట్టి, ఒరికిపోయాను..... అంటారు—అయితే రాయడంలో రచయితగారి ఉద్దేశ్యం....

ఎ.జి.ఆర్. (ఎనాద్ రెడ్డి (గుంటూరు)

* * *

రా. వీ. రావ్ గారి హిస్టోరికల్ నవలలు మజాగా ఉన్నాయి. నిత్యగ్రహాన్ని సాగరతల్లులు, ఉద్యోగస్తులు ఇంకరాలు చాలామంది కనిపించేరు తెలుగు దేశంలో. కాని ఆ 'బాస్టర్డు' గళ్ళు అంగీకారం ఎక్కడా కనిపించలేదు— కథలలోనూ, సినిమాలలోనూ తప్ప. యింకా చెబుతున్నాను. కనిపించడనే ఆకాశాద్రి.

రావు (మదరాసు)

సీరియల్

మరో మూడురోజుల్లో సీరియల్ ప్రేమయాత్ర ముగిసిపోతుంది అని కాంతారావు లనగానే అయ్యో అనిపించింది అం లేనప్పటికీ పరిమళాసామేష్వరగారూ! దాంపత్య జీవితంలో నిమగ్నమగు ఎంత చక్కగా చిత్రించారంటే, భార్యగారు అంటే కీచులు అయ్యి, అసోపాలు, లేకుంటే మంచి భార్యలు చెడ్డ భర్త ఈ రకంగా సాగి రచనలు ఉంది కన్నపిల్లలు పాడలి సోతూ ఇంటించుకుంటారు దాంపత్యజీవితాన్ని, లలా కాకుండా దాంపత్యజీవితం ఎంత తియ్యగా సాగించినవన్నో మీ నవలద్వారా యువతీయువకులకు చక్కని శైలిలో బోధించారు. ఈ రకమైన నవల ప్రాయాంతు కొంతకాలం కోరితలయినా ఆ రకమైన చక్కని దాంపత్య జీవితం అనుభవించిన వారే ప్రాయుగలరు. ఏమంటారు? మీరు నా ఎదురుగా ఉంటే ఇలా మీ నవల గురించి నేనేక నవల చెప్పేయ్యగలను. కాని ఇది ఉత్తరం అయిపోయింది. ఇంతకంటే ఎక్కువ ప్రాస్తే ప్రచురించరుమరి!

(శ్రీమతి పెమ్మరాజు ఇందిర (పార్లెరు)

* * *

ఈ వారం (11-2-72) శ్రీకృష్ణలో ఫిల్లర్ లతో ప్రేమయాత్ర చరితాక యీ లేఖ ప్రాయాంనిపించింది. ఈ సంచికలో శ్రీమతి పరిమళాసామేష్వర కల్లాటి, కాంతారావుల మైసూరు యాత్రను వర్ణిస్తూ, కొన్ని పాఠాల్ని ప్రాశస్త్యం తెలియజేయటమివ్వాలి. రచయిత ఆపుట్టు రచనల విశ్రాంతి వర్ణనలను ఇలాగే జగన్మోహన్మూలన్ అనే పిలుస్తారు. జగన్మోహన్మూలన్ వారుకూలేరు. రచనల విశ్రాంతి వర్ణనల అంతగా లేక పోవచ్చు గాని, విమలమూలం కలగదు వాడు. ఏ రచనాద్వేష, ఎన్ని విశ్రాంతి కూడా ప్రతిదాంట్లోనూ ఏదో ఒక నిగూఢమైన మధురభావాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. కథావృత్తం ఎక్కువలే సారితే బహుశా విమల కలుగుతుందేమో!

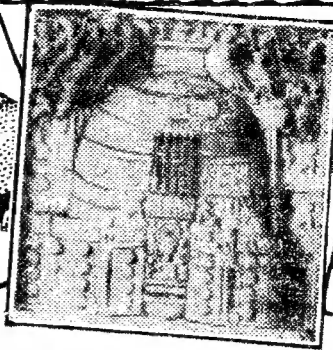
రచయిత ప్రాసపట్టు—పుండ్రావే గొడ్డిమృత్యు శ్రీకృష్ణ కల్పానికేమీ బుధ. ఈ ఆదివారాల్లో పుంటుంది. శుక్రవారం వుండదు. ఈ చిన్నపాఠ

ఎల్లరకు ప్రియమైనది
ఐ టెక్స్
బింది స్పెషల్

తెలుగు సందేశాలతో డౌగొది గ్రీటింగ్ కార్డులు

ఉగాది తెలుగు పండుగ-తెలుగువారి తొలి పండుగ. సంవత్సరాది సందర్భంగా ఒకరికొకరు పంపించుకొనే శుభాకాంక్షల సందేశాలు తెలుగు భాషలో మాత్రమేగాకుండా, తెనుగుతనం ఉట్టిపడుతూ పుండదం సముచితం కనుక ప్రముఖ కవుల కవితలనుకూడాచేర్చి, అనేక రంగులలో 12 రకాల ముచ్చటైన గ్రీటింగ్ కార్డులను అన్ని వర్గాలవారికి, అన్ని ఆంతస్తులవారికి అన్ని విధాలుగా అందుబాటులో పుండగల విధంగా ప్రచురించాము. వసంత ఋతువు చిత్రీకరణతో మూడు కార్డులు : (1) వసంతరాగం, (2) వసంతోదయం, (3) వాసంత విలాసం - కవరుతో ఒక్కొక్కటి 60 పైసలు ; శిల్పకళాఖండాలతో మూడు కార్డులు : (4) అమరావతీస్థూపం (5) నాగార్జున పూర్ణకుంభం (6) ఒరంగల్లుకోట తోరణద్వారం - కవరుతో ఒక్కొక్కటి 45 పైసలు ; గ్రామీణజీవన దృశ్యాలతో మూడు కార్డులు : (7) పంచాంగ శ్రవణం (8) బుడబుక్కలవాడు (9) సోదెమ్మి కవరుతో ఒక్కొక్కటి 35 పైసలు; పిల్లల కార్డులు మూడు : (10) కోకిల బాసలు (11) చిలకమ్మ పెండ్లి (12) పాపల ఆటలు - కవరుతో ఒక్కొక్కటి 25 పైసలు.

ఇంగ్లీషు సందేశాలతో మరొక ఆరు కార్డులు : ఇంగ్లీషులో సందేశాలు కావాలని కోరేవారికొరకై వసంతఋతువు చిత్రాలుగల మూడు కార్డులు (ఇవికూడా ఒక్కొక్కటి 60 పైసలే) శిల్పకళాఖండాలుగల మూడు కార్డులు (ఇవికూడా ఒక్కొక్కటి 45 పైసలే) మొత్తం ఆరు కార్డులు ఒక్క ఇంగ్లీషు సందేశాలతోనే ప్రచురించాము. వన్నెండు తెలుగు కార్డుల సెట్టు: రు. 7/- ఆరు ఇంగ్లీషు కార్డుల సెట్టు: రు. 4.75. తెలుగు, ఇంగ్లీషు కార్డులు రెండూ కలిపి మొత్తం 18 కార్డులుగల కంబైండ్ సెట్టు: రు. 11/-. సెట్టుల దరలలో వాటిని రిజిస్టర్డ్ పోస్టులో మేము పంపదానికయ్యే ఖర్చునుకూడా చేర్చాము. మామూలుపోస్టులో పంపజాలము. అచ్చగా తెలుగు సెట్టు, అచ్చగా ఇంగ్లీషు సెట్టు, అచ్చగా తెలుగు ఇంగ్లీషుల కంబైండ్ సెట్టు. ఇలా ఏ సెట్టు కావాలంటే ఆ సెట్టును మాత్రమే పంపగలముగాని చిల్లరగాగాని ఆ సెట్టులో కొన్ని, ఈ సెట్టులో కొన్ని ఎంచుకోదానికి ఏలులేదు. మార్చి 10వ తేదీ వరకే సెట్లు పంపగలము. కాంపుల్స్ లేవు. ఎ.వి.వి. పద్ధతిలేదు. పోస్టులో ఆర్డర్ గాని, మనియార్డరుగాని పంపకుండా ఉత్తరాలు వ్రాయవలదని వినతి. సట్టణప్రాంతాలలో మాత్రమేగాక వల్లెపట్టులలోకూడా డీలర్లు కావాలి. వ్యాపార ఎవరాలకు వెనువెంటనే వ్రాయ కోరుతున్నాము.

మాకు ఏడు వ్రాసే ఉత్తరాన్ని ఇంగ్లీషులోనే వ్రాస్తే మాకు పోకర్కం. అందుచేత దయచేసి ఇంగ్లీషులోనే ఉత్తరాలు వ్రాయండి.

Script Arts

3, State Bank Street, Post Box No. 2248
MADRAS 2 Phone: 85103

సెట్ల కొరకై వ్రాసే వారు తమ చిరునామాను పూర్తి ఎవకాంతో స్పష్టంగా ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలని మరీమరీ మనవి చేస్తున్నాము.

చిట్ట తప్పలే, మొదటనుంచీ యువకప్పుడయ్యాం.
గిరిగింతకు గురిచేస్తూ కథను వదులుతున్న పరిమళ
గారి వేర్పుకు (సాహసానికి కూడ) నా అభినందనలు.

—పి. యన్. చక్రవర్తి (మైసూరు)

ఈ వారం 11—2—72 సంచికలోని యుగం
చంద్రశేఖరం గారి సీరియల్ గూడుచేరినవక్తులు
అనబడగా ఉంది. లక్ష్మీ ప్రసవవేదనతో బాధపడు
మాందని వ్రాశారు రచయితగారు, మరి అంత
బాధతోనూ అనుభవంతోనూ, వదినతోనూ మాటాడి
ఉండరి దగ్గరా కలవు తీసుకుని చనిపోవటం ఏదూ
రంగా ఉంది. ప్రసవవేదనతో బాధపడే స్త్రీ ఎలాంటి

ఉత్తరాలు

వరకయోజన అనుభవమైందో రచయితగారికి తెలి
యదులా ఉంది.

పిండి వేంకటవిజయకుమార్ (హైదరాబాద్)

ముఖచిత్రం

విజేత శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ముఖచిత్రం అత్యంత
ప్రశంసనీయంగా వుండి సంచికకు సింధుతనాన్ని
కలిగించింది. ఆర్టిస్ట్ కు నా అభినందనలు.

వర్ధావాసుదేవరావు, (ఐమ్మం)

భారతరత్న శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ముఖచిత్రంతో
తెలువడిన సంచిక చాలా ఆకర్షణీయంగా యుంది.
ఇంతవరకూ శృంగారమే ప్రధానాంశముగాయున్న
సీరియల్ పిల్లలలో ప్రేమయాత్ర లో ఈవారం
కొత్తమలుపు తీసుకురావటంతో ముందుముందు ఎలా
వుంటుందో ఊహించుకోలేకుండా ఉన్నది.

సర్వానంద్య నారాయణప్రసాదు (విజయవాడ)

మనప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారి ముఖ
చిత్రం సంచికకు కొత్తవన్నె చేకూర్చింది. ఎప్పుడూ
సినీతారల ముఖచిత్రాలేక, అప్పుడప్పుడయినా
ఇలాంటి ముఖచిత్రాలు వేయగలరని ఆశిస్తున్నాను.

పి. బి. సుందర్ రెడ్డి (విజయవాడ)

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవసాపకులు :

గోదాదారక కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు

కుకవారిం : 25-2-72

(శివోద్ధిక్ష్వామిం॥ ఫిల్లులుమానం॥ శృంగారశి

సంపుటము : 65 సంచిక : 27

స్థాపితము :

1908

ముఖ్య సంపాదకుడు :

కెవలెంటి కంట్రబుటర్

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

7, తంబుచెట్టి పిథి, మద్రాసు - 1

డిప్రతి వెం 50 పైసలు

హిస్టర్వర

ఎంతవరక చందా 31-20

6 మాసముల చందా 15-60

3 మాసముల చందా 7-80

ఇంకా ఇతర విషయాలు...

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : గవీ మంజుల

కథలు :

మాణిక్యమహాలు — 8

ఒక తేలుదొంగ — 24

మైకోస్కోప్ — 40

మాయ — 48

పరియల్ నవలలు :

గూడుచేరిన నక్షలు — 16

రాగదార (కొత్త పరియల్) — 32

శ్యానాలు, శిర్షికలు సినీమా :

ఉత్తరాలు — 2, ఈసోన్ కారూన్ — 5,

పిల్లలని కొట్టడ కూడా — 6,

హరిరామ్ (కార్టూన్) — 7, 30 నవల

నాయ — 10, ప్రశ్నా — 15, భంజన — 2,

నవలలు - గుణాలు — 38, 32 నవల

మనసు (గేయం) — 42, గ్లాస్కం ఉంచుకోండి

— 44, గాలివద్దం చాంబు — 47, ఒకవారం

నివారితం 55, పర్వమాం తా విరాజిత 56,

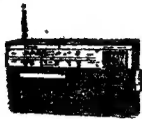
సినీమా 57, సినిమాడైరీ — 58, ము

తెలుసా? తపి, భూ—62, పుస్తకాలు—63.

25-2-72

వాయిదాల పద్ధతిపై ప్రాన్సిస్టరు

దిన్నీ మానక్

3 బ్యాండ్ ఆటవరల్డ్
హిల్స్ బుక్ ప్రాన్సిస్టర్
(గ్యారంటీతో) వెలకు

రూ. 10 వంటున చెల్లించి పొందండి. ఇండి
యాలో అన్ని గ్రామములకు, పట్టణములకు
వంపగలము. ధర రూ. 165/-

VISHAL AGENCIES (APW)

P. B. 2100, Delhi-7

ఒళ్లు
నొప్పి?

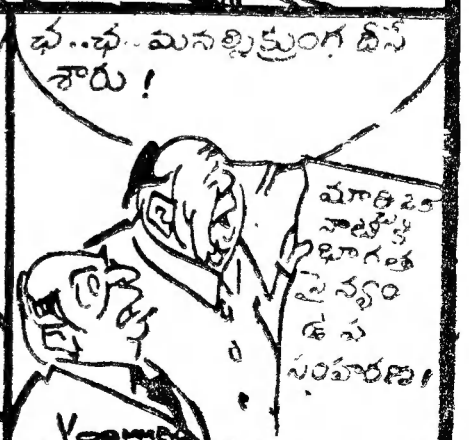
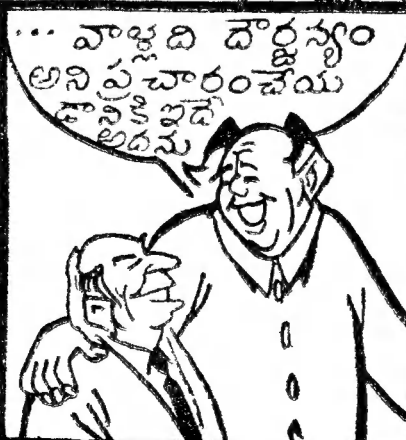
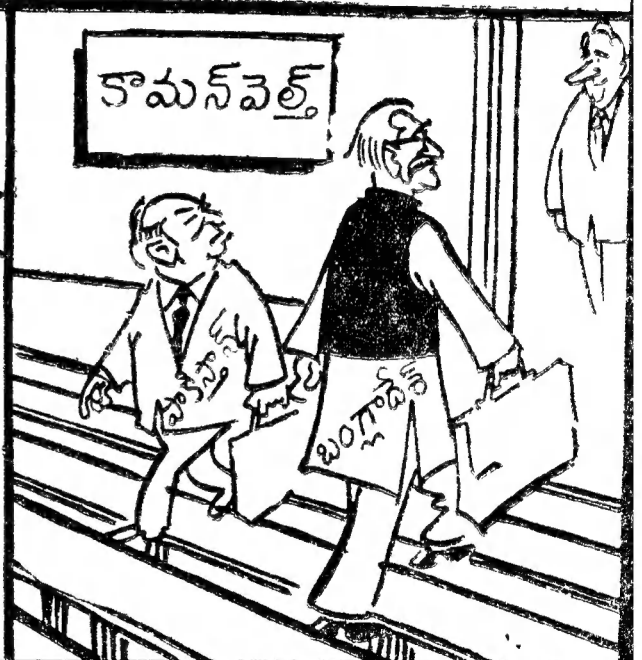
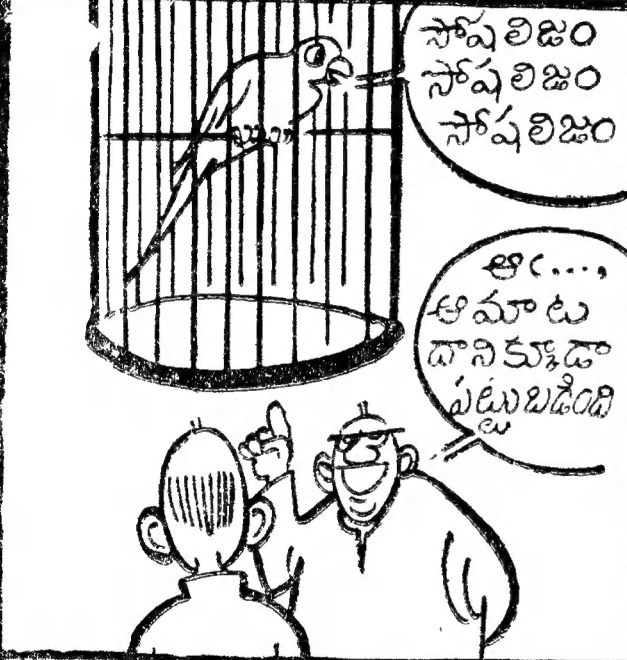
అమృతాంజనం

ఉప్పున పోగొడుతుంది!

ఒళ్లునొప్పి, జలుబులు, కలనొప్పి, వెలుగులు—
ఏదీని చప్పన చల్లగా తగ్గించుకోండి. బాడగా
ఉన్న రోలు మీద అమ్మకాంజనం రాయండి. వెంటనే
గుణం ఇస్తుంది. 75 సంవత్సరాల మైగా ఇండియన్
రీపమై వెలుగుకోండి అమ్మకాంజనం! ఎప్పుడూ
45 పీసా దగ్గర ఉంచుకోండి. అమ్మకాంజనం
అబాడేనే పెద్ద సీసాలలోనూ, దిన్న
కర్బాంలలోనూ కూడా దొరుకుతోంది.
అమ్మకాంజనం 10 రోషధాలు కలిపినది.
వోప్సలను, జలుబులను చప్పని
చల్లగా తగ్గిస్తుంది.
అమ్మకాంజనం రిమెడీ

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

పిల్లలని కొట్టడం కూడా ఒక జబ్బే!

✱ ఇటీవల వైద్యశాస్త్రంలో అనేకమైన కొత్త రూపాల్ని తెలిశాయి. వీనిని ధర్మశాస్త్రంలోకి తీసుకు రావలసి వుంది. అందుకుగాను డాక్టర్లు, లాయర్లు మధ్య చర్చ అవసరమయి కన్సిస్టున్నది. ఇటువంటి సమస్యలను చిన్న పిల్లలను కొట్టడం మొదలుగాగల దురలవాటును గురించిది ఒకటి, (ప్రధానమైంది కూడాను.

చిన్నపిల్లలమీద దాడివేయడం జరగడం అన్నదానిని ప్రపంచంలో అనేక సమాజాలు నిరసిస్తూనే వచ్చాయి. ఇందుకోసం శాసనాలు మొదలైన కట్టుడులు ఏర్పడిన సందర్భాలు వున్నాయి. ఇటీవల కొంతకాలం వరకు ఈ పిల్లలను కొట్టడం అన్నది ఎప్పుడోగని జరిగే సీరంకాదని అనుకుంటూ వుండేవారు. వట్టి పనికి మాలిన వాళ్ళు అటువంటి పనులకు పాల్పడేవాళ్ళని గూడా అనుకుంటూ వచ్చారు.

అయితే పిల్లలను బాధించడం అన్నది అంత అపురూపంకాదనీ, సర్వసామాన్యంగా జరుగుతూ వస్తున్నదేనని 1962 లో బాగా ఒంటికి వచ్చింది. ఆ 1962 లో అమెరికాదేశపు వైద్యుడు— హెన్రీ కేంప్ అనే అయన ఒక కరవత్రం ప్రకటించారు. పిల్లలను బాధించడం దుర్లక్షణాలు అన్న విషయంపై ఆ కరవత్రం ప్రకటించబడింది. కేంప్ తన ఈ కరవత్రంలో దానిపు 749 లో కేసులను పరిశీలించారు. ఈ అన్ని కేసులు ఆ పిల్లలను కొట్టడానికే సంబంధించినవే. ఆ కొట్టడం గూడా తరచు కొట్టడం, తల్లి దండ్రులు, సంరక్షకులు పిల్లలను కొడుతూ వుంటారు. ఈ కేసులు అటువంటివి. ఈ కేసులు 749 లోను 78 మంది పిల్లలను చనిపోయినవి వున్నాయి.

ఆ మరుసవత్సరం బ్రిటన్ లో గూడా ఇటువంటి సరిక్కితో గూడే సమాచారం ప్రకటించబడింది.

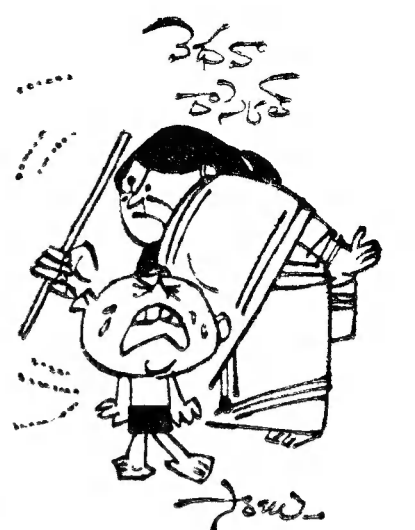
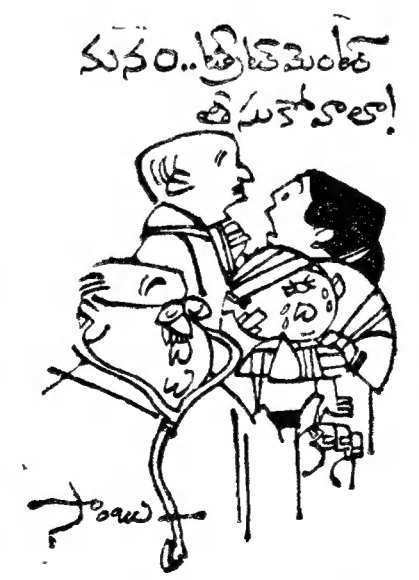
ఆ తర్వాతనుంచి వరసతప్పని పద్ధతిలో ఇటువంటి సమాచారాలు ప్రకటించబడుతున్నాయి.

1970 లో పరిస్థితి ఎంత విషమంగా తయారై వదలలే, ఆరోగ్య విభాగాధికారులు డాక్టర్లకు ఈరకం పరిస్థితిని గురించి ఎరుకవరుస్తూ ఒక మెమోరాండంను జారీచేశారు. ఆ విభాగం చెప్పిన డెక్కల ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం ఈ రకమైన దెబ్బలా తినడం అనే పద్ధతినే దాదాపు 3 వేలమంది శిశువులు, చిన్నపిల్లలు, గాయపడటమో, లేకలంగిపెటలు కావడమో జరుగుతోంది. సంవత్సరంలోపై పిల్లల దాదాపు 40 మంది చొప్పున ఇటువంటి బాధలకు గురిఅయి ప్రతిసంవత్సరం మరణిస్తున్నారు. ఇటువంటి పందర్బాలను గురించి అప్రమత్తంగా వుండవలసిందని, బిల్లు వుండటం వల్ల అటువంటి కేసులను వ్యాయస్థాలలో పెట్టడమో, శిశుసంక్షేమ సంస్థలకు అప్పగించడమో చేయవచ్చునని డాక్టర్లకు, వైద్యులకి చేస్తున్నవారికి ఆ మెమోరాండం మూలకుగా రెలియబేయడమైంది. ఒక చిన్న కుర్రాడు

లేక కుర్రదానియందు ఎముకలు పెరగడము, తీవ్రమైన గాయాలు, తరచు తలదెబ్బలు, లేక ఆ పిల్లలు పైకిరాలేక పోవడము—అప్పులువంటివి కన్పిస్తే, అవి అన్ని ఆ పిల్లలను పెద్దవాళ్ళ కొట్టడం వల్ల, వారిని పరిగ్గా చూడకపోవడం వల్ల సంభవించినవేనని గ్రహించవలసిందిగా కోరారు. ఏ చిన్న పిల్లకాయ అయినా పాటాతుగా కారణం కన్పించకుండా ఏని సోతే, లేక పిల్లకాయకు తగిలిన దెబ్బకు, తల్లిదండ్రుల అందును గురించి చెప్పిన ఉదంతానికి పొంతన మరకపోయిన స్థితి వుంటే, అప్పుడు గూడా ఆ పిల్లకాయ ఏదో పైనపేర్కొన్నట్లుంటే బాధలకు గురిచేయబడినట్లు చెప్పే అవకాశము వున్నట్లు గ్రహించవలసిందిగా కూడా ఎరుకవరిచారు.

ఇటువంటి వివరకథనాలలో కొన్ని సామ్య లక్షణాలు వుంటున్నాయి. ఇటువంటి బాధలు మగపిల్లలకు వున్నంతగా ఆడపిల్లలకు వుండవు. ఇటువంటి చెయిదాలు ఎక్కువగా ఇళ్ళలోనే జరుగుతాయి. ఆ కొట్టే పెద్ద వాళ్ళలో మగవారికంటే, ఆడవాళ్ళు ఎక్కువ. స్త్రీ గర్భిణిఅయినప్పుడు, ఎడపిల్లలను కల్గి వున్నప్పుడు, పిల్లలను ఎక్కువగా కొడుతూ వుంటుంది. పిల్లలను కొట్టేవారికి చాలామంది సరిపాటిగా ఏదీపద్ధమైన యాతనతో వుండటం వుంటుంది. అయితే ఇటువంటి వ్యక్తులను మానసిక దుగ్గుతరియ్యా సర్దికరింపడం ఇంకా ముదరలేదు. ఈ పిల్లలను కొట్టే తల్లిదండ్రుల జాతిలో నూటికి ఐదుగురు మాత్రమే మానసిక రుగ్మతల కలవారు కన్పిస్తున్నారు.

పిల్లలను కొట్టటం అన్నది ఎక్కువగా ఆ పిల్లలు ఏడుపు మొదలు పెట్టివచ్చును, లేక అప్పుడే తీసుము అని ముంకుస్తున్నచుతూ పుచ్చుచునూ పాగుతూ వుంటుంది.

పిల్లలను పెద్దవాళ్ళు కొట్టేందేనిదే విదానాచేసేందుకు అనుసరించవలసిన పద్ధతులంటూ ఇంకా వున్నట్లుగా ఏమీరాజేల్చుకాని అట్లా పిల్లలను కొట్టడం సరిపాటి విషయం అన్న ప్రాతిపదిక మీద లక్షణాలను అన్వేషించవలసి వుంటుంది. ఆ పిల్లలను కొట్టే లిల్లిదండ్రులతో వ్యవహారం గూడా చక్కపై నెలసి. ముఖ్యముగా అక్కడ చూడవలసింది ఒక్కటే. పిల్లకాయ ప్రాణం రక్షించడం అన్నది. అది ఆ గెట్టులు తీపు పిల్లలను తప్పణం అన్నతితో చేర్చడం వల్ల సాధ్యం అవుతుంది. అన్నతితో చేర్చున్నప్పుడు, ఆ కేసు యొక్క అనుక్రమణ గురించిన దిర్భాల్త గూడా తేలిక అవుతుంది. అందును వైద్యుడు, మానసిక వ్యాధి నిపుణుడు, స్థానిక ఆరోగ్యఅధికారులు, ఇంకా ఇతరులు గూడా సహకారంతో పని చేయవలసి వుంటుంది.

ఒక పిల్లకాయను బాధిస్తున్నాడు, దానిని గురించితే రుజువు లేకగా చొరకడు. తల్లిదండ్రులు ఎప్పుడూ పిల్లకాయను కొట్టినట్లుగా ఒప్పుకోరు. ఎంత సక్త్యం అక్కడ వున్నా, వారి పద్ధతే అలా. మొండిగా వుంటుంది. ఈ సందర్భంలో మరి క్లిష్టంఅవుతూ వుండే కారణం గూడా అక్కడ వుంటుంది. తల్లిదండ్రులిద్దరూ ఈ బిడ్డలను బాధపడేటో బాగ స్వాములై వుంటారు. అందువల్ల వారిలో ఒకరిని గురించి ఇంకోకరు నిజం చెప్పేస్తారని అనుకోరాదు. అటువంటి సందర్భంలో డాక్టర్లు ఆ తల్లిదండ్రులకు ఆ పిల్లలను అప్పగించాలి అంటే ఎంతో చిన్నారు. అనుభవం ఎన్నో వుంటుంది—అంటే—ఒకసారి పిల్లకాయలను కొట్టడం జరిగిన తర్వాత, ఆ కొట్టడం తల్లిదండ్రులకు దాదాపు అలవాటై పోతుంది.

ఇటువంటి చాల బాధ చేయటం గురించి న్యాయ శాస్త్రరీత్యా ఏమైనా చేయవచ్చుగదా అంటే, ఏ దేశంలోనైనా ఇటువంటి కేసులు నూటికి కొటికి ఏవో కొన్ని కొన్ని మాత్రమే వైద్యులదాకావస్తాయి. ఆ వైద్యుల దగ్గరకు వచ్చిన కేసులలో అతికాసి

మాత్రమే కోర్టులదాకా వెడతాయి. అప్పుడేగూడా ఆక్రమణ సేవారణ చర్యలు తీసుకోవడం జరగదు. ఆక్రమణ సాక్ష్యం పుట్టడం, తల్లిదండ్రుల మంచి పిల్లలను వేరుచేయడం బాగుండదనుకోవడం వంటి విషయాల వస్తాయి.

అందువల్ల చాల బాధ కేసుల్లో చాలవరకు వారికి తగిలిన దెబ్బలను నయం చేయడం, ముంతుముందు అటువంటి అపరాధాలు జరగకుండా చూడటం వంటి పనులు మూలం కొంతవరకు సాధ్యం అవుతూ పుంటాయి. ఇటువంటి పనులు తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి, వారి విషయమై తగు పర్యవేక్షణతో పుండటము ద్వారా సాధించబడుతూ పుంటాయి. ఇక్కడ విజంగా తల్లిదండ్రులకు గూడా వైద్యం ఒరిగడం ముఖ్యం అనిపిస్తుంది. ఆ వైద్యం ఆ పిల్లలను కొట్టే తల్లిదండ్రులను జాగ్రత్తగా మార్గంలో పెట్టడం కొనసాగవలసి పుంటుంది. ఈ సందర్భంలో న్యాయశాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రము కలిసి పనిచేయవలసిన అగత్యం వుంది.

పిల్లలను కొట్టేవారికి శిక్ష విధించడం వంటి కేసులవలన ప్రయోజనం ఏమైనా పుంటుందా? ఈ విషయంలో శిశు వైద్యనిపుణులు, మానసిక బాధ్య నిపుణులు ఒక్క మాట గట్టిగా చెబుతున్నారు. అటువంటిది సాధ్యం కాదంటున్నారు. పిల్లవానిని కొట్టేదని తల్లిని కైదులో పెట్టడం స్పష్టంగా పోటుపెరుద్దంగా వుంటుంది. ఆపేకు ఇంకా పిల్లలు పుంటారు. ఆ పిల్లను గూడా తల్లికి దూరం చేయడంవల్ల ఆ పిల్లను మరిచిపోతామని భయం లేదు. తిరిగిని కైదులో పెట్టవచ్చు కదా అంటే, కుటుంబాన్ని హింసించేవాడు వుండడు. ఆ భార్యగూడా తల్లి నెత్తిపూడ పెనవేసే పని వుంది. ఆ తల్లి గూడా పిల్లలను కొడుతూ పుండేదే గనుక, మానసికంగా రుగ్మతలదని తేలివచ్చి విషయం అయి పుంటున్నది. చిన్న పిల్లలను ఇట్లా బాధపెట్టే వానిని శిక్షించడంవలన ఇతరుల మీద దాని ప్రభావము వుంటోందన్న సాక్ష్యం ఏమీ లేదు. ఉన్న సాక్ష్యం ఏమి చెబుతున్నదంటే, ఈ గందరగోళం అంతా ఉద్దేశాలతోను, అవేశాలతోను కూడినటు

కరణం కన్యచటుంకెడు

వంటిదని, అంతేకాక అందుకు పోతున్న గూడా ఏమీ కన్పించదని, అది అనుకోకుండా చేస్తున్నవని అని తెలుస్తున్నది. అట్లా పిల్లలను కొట్టడంవల్ల కలిగే ఫలితాలను గురించి ఎరుకగూడా లేకుండా ఆ కొట్టడం జరుగుతూ వున్నది.

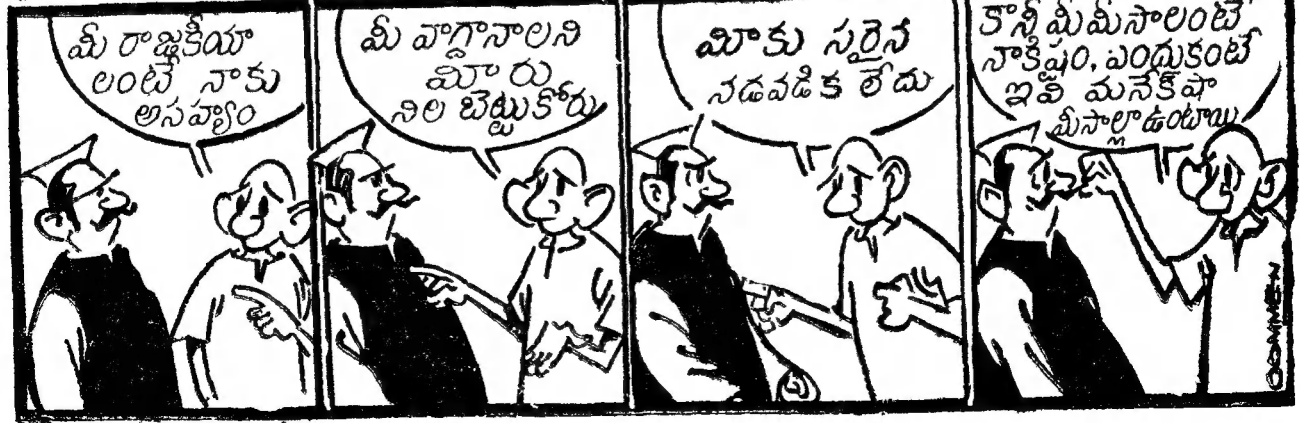
ఇది ఒక పెద్ద సహజసంబంధమైన సమస్యగా రూపకల్ప పూరుకుంది. ఇక్కడ న్యాయస్థానాలు ఏదోఒకమైన నిర్మాణాత్మక దృష్టి వహించి పని చేస్తున్న చూడవలసిన అవసరం గూడా ఏర్పడు తున్నది. ఇందుకు సంబంధించి ఏమీ శాసనాలు చేసినా అవి పట్టు విడుపు కలిగి వుండాలి. అవసరమైన శిశువు సోషల్ భారంగా, కొంతకాలంపాటు తల్లి దండ్రులకు దూరంగా జరిగే ఏర్పాటును గురించి గూడా ఆలోచించాలి. ఎంతకాలం ఇది అవసరమో అంతకాలమే అది జరగాలి. తల్లిదండ్రులను శిక్షించడం అనే పద్ధతి కుదరదు. కాబట్టి సాధ్యమైనంత

వరకు వారిని వరిదిద్ది, వారిలో మాట్లాడి తీసుకు వచ్చేందుకు ప్రయత్నం జరగాలి. ఇటువంటి స్థితి సర్వసాధారణంగా వారి వారి సమాజ స్థితిని బట్టి వంధ్యం అవుతూ పుంటుంది. అంతేకాక ఇరుగు పొరుగు వారికి గూడా కొంత ఇటువంటి విషయా లలో విద్యను గరపాలి. ఏదన్నా క్రూరమైన పని, లేక దుర్మార్గం అయినవని అని వారికి అనిపించిన దానిమీదే ఇరుగు పొరుగువారు తప్పుకుపోతూ పుంటారు. ఆ విషయం జోలి మనకెందుకు అను మంటారు. అందువల్ల అటువంటి తప్పుకు తిర గడం మంచిదికాదని, అది ఒక మానసిక దుర్మత అని, కొంత నయము, కొంత అవగాహనతో వారు వ్యవహరించాలని ఆ ఇరుగు పొరుగు వారికి అర్థం అయ్యేట్లు చేప్పవలసి పుంటుంది. పిల్లకాయలను పడగపెట్టి తల్లిదండ్రులు క్రమక్రమంగా ఇరుగు పొరుగు అంటే గిట్టనివారు, వివాకులు అయిపోతారు. పిల్లకాయలను కొట్టడం అనే వారి దుర్లభాలు వారికే భయంకరంగా తయారవుతుంది. అందుచేత వారు ఇతరులకు ముఖం చూపించలేని వారుగా తయారవుతారు. పిల్లకాయలు దెబ్బలు తిని తిని పనికిరాని వాడుగా అయిపోయినప్పుడుగాని, ఆ తల్లిదండ్రులపై అనలు వరిస్తే అర్థం కాదు.

ఈ రకమైన బాధకరమైన పనులయొక్క లక్షణాలను ఇరుగుపొరుగువారికి, ఆ పొరుగు వల్ల, తల్లిదండ్రులకు, ఎరుకకాగలట్లు చేస్తే, అయీ తల్లిదండ్రులయినవారికి చిత్తశుద్ధి అదనపాదరాజు కువైపోయివున్న కారణంలాంటి వారికి తేలిక పుండదనే ఈ రకమైన దుర్లభాలు ఉత్పన్నం అవు తున్నదని, మరుపుకు విశదం కాగలట్లు చేస్తే అప్పుడు, ఈ పని శిశువులను బాధించే ఈ రకమైన బాధలను చాలావరకు వివారించడం సాధ్యం అవు తుందనే చెప్పవచ్చు.

— జాన్ రోవాన్ పిల్సన్
(డా. వ. ప.)

హరి రామ్

మాణిక్య మహాల

పాలంకి వెంకట
రామచంద్రమూర్తి

మాజీ జమీందారు రాజా త్రివి కమ
రాన్ బహద్దరు వారికి గౌరు నాయుడు
నమ్మినబంటు. రాణీ హేమయమ్మారావు
వారికి గూడా ఆకాసావాడు విశ్వాస
పాతుడే. వాడనాడు సరాసరి జనానా
నుండే వచ్చి, రాజావారి సచక్షంతో నిలిచి
నమస్కరించి 'తమతో ఒక్క సంగతి మనవి
చేద్దామని వచ్చాను ప్రభూ' అన్నాడు.
'మళ్ళీ, 'ప్రభూ' అనే అంటున్నావ్ !
ఏకరా ప్రభు వింకాను?' అన్నా రాయన.
'మా జమీందారుగారేనా ఇలా సెల
విస్తోంది!' అన్నాడు నాయుడు.

'ఇంకా జమీందారేమిటి నాయుడూ ?
చింత చచ్చినా పులుపు ఉన్న దంటావేమిటి?
జమీందారీ పోయింది గనక ఇప్పుడెవరైనా
నన్ను 'రాజా బహద్దర'నీ, 'ప్రభు'నీ
పిలిస్తే వెటకారమనిపించి కంపరమెత్తి
పోతోంది.'

నాయుడు ఆయనతో ఏకీభవించలేదు.
'అదేమన్నమాట దొరా? తమ కివ్వడు
మాతం కలిగినలోపం ఏమిటి? ఈ
భవంతియే చేస్తుంది రెండు లక్షల
రూపాయలు!'

'రెండు లక్షలు కాదు; లక్షా యాభై
వేలు ఎన్నామంటూ ఎవరొచ్చినా అమ్మే
స్తాను. ఇంకో పాలికవేలు తగ్గించమన్నా
తగ్గిస్తాను.'

నాయుడు నివ్వెరపోతో, 'ఏమని సెల
విచ్చారు దొరా? అమ్మేయ్యడమా? మీతాత
గారు రామనారాయణంగారు స్వయంగా
అజమాయిషీ చేస్తూ కట్టించిన ఈ మాణిక్య
మహాలును అమ్మేస్తారా? దీనికేం లోపం
వచ్చిందని? మరామత్తు చెయ్యడం కొంచెం
అశక్త బందికాని తాజకుహలుని తలదన్నే
భవంతికాదా దొరా ఇది?'

త్రివి కమరావు, 'కవిత్వం కట్టిపెట్టి
విన; ఈ మహాలును నువ్వు చెప్పినట్లు
మరామత్తు చేయించాలంటే ఇప్పుడున్న
అప్పు మరో నలభైవేలు పెరుగుతుంది.

'తమరు తంతుకుంటే అప్పు తీర్చేయ్య
డం ఎంతసేపు దొరా?'

'తీర్చేయ్యాలనే నిశ్చయించుకున్నాను.
ఈ మాణిక్య మహాలేని అమ్మేస్తాను. దీని
వెనకాల ఉన్న ఓరనై యకరాల లోటా
నివేశన స్తల లకింద విక్రయిస్తే రెండు
లక్షలదాకా రావచ్చు. దానిలో అప్పు తీరి
పోతోంది, ఈమేడ విక్రయిస్తే వచ్చేసొమ్ము

పుచ్చుకుని ఏ పైదరాబాద్ చక్కాపోయి, ఓనంబైవేలిచ్చి చిన్న యిల్లొకటి కొంటాను.

‘ఎందుకు దొరా ఆ యిల్లు?’
‘ఎందుకేమిటి? ఉండడానికే.’
‘ఏనుగు వెళ్లి పిచిక గూడులో ఇమడ గలదా ప్రభూ?’

త్రివిక్రమరావుగారు నవ్వుతో, ‘పూర్వపు రోజులలో ఐతే నీ స్త్రీత్వానికి మెచ్చుకుని నీ మేడలో ఓ ముత్యాల హారం వేసేవాళ్లేరా నాయుడూ. కాలం మారి, నా హోదాల్ని హారతి కర్పూరంలా హరించి పోయాయి— పోలేంతే. పోయింది పొల్లా, ఉన్నది గట్టిని... మిగిలిన దానిలోంచి కొంత పెట్టి ఒక చిన్న ముద్రణాలయం కొంటాను.’

‘ఏం సెలవిచ్చారూ, ముద్రణాలయమా?’
జెనురా; అచ్చాసేను. ప్రచురణసంస్థ ఒకటి ప్రారంభించి, మంచి పుస్తకాలను అచ్చువేయించి అమ్మకం పెడితే జీవితం గడిచిపోదూ?’

‘రాణీగారు ఈమాట వింటే నామొహం తగలేస్తారు!’

‘మధ్య నీ మొహం తగలేయ్యడం దేనికి?...నరేకాని ఆవిళ్ళింకా మీరు ‘రాణీ గార’నే ఉబ్బేస్తున్నారన్నమాట.’

‘అదేమిటి బాబూ అలా సెలవిస్తారు? మానాలికకు కోసిపారేస్తే కిందవద్దాకకూడా అది ‘రాణీగారు, రాణీగారు’ అనే అంటుంది కాని—’

‘చాల్సే త్రిపు...నమయంచూసి ఆ ‘రాణీ’ గారికి నా ఆలోచన తెలియవెయ్యి’

రాణీ హేమాయమ్మ రావుగారు మహిళా మహమ్మత్తు విషయమే సెలవిచ్చి నంపగా ఆ సంగతిని రాజాగారికి మనవి చేద్దామని వచ్చిన నాయుడికి ఇంక మనవి చేయవలసిన దేదీలేక అతడు దొరగారివద్ద సెలవు తీసుకుని వెళ్లిపోయాడు.

దివాణం గుమాస్తా సుందరామయ్య భార్య మీనాకమ్మ రాణీ హేమాయమ్మ రావు గారి నిడుటవడి, నమస్కారం పెట్టింది.

‘ఏమయ్యా; బొత్తిగా కననక్షం మానేశావ్?’ అని ప్రశ్నించింది రాణీగారు.

‘ఐతే మావారు తమతో మనవి చెయ్య లేవాండి?’ అన్నది మీనాకమ్మ సవినియంగా.

‘ఏమని?’

‘మా రెండోపిల్లకి పెళ్లి సంబంధం నిశ్చయమైంది కదండీ? ఆ మమల్తో మునిగి నతమతమౌతున్నాను.’

‘అలాగా? సంతోషం...ఐతే, కాబోయే అల్లుడు చదువూ, వసతి ఉన్నవాడేనా?’
‘ఏదో కొంచెం ఉన్న వాళ్ళేటండీ.’

‘బాగుంది...పెళ్లి ఎప్పుడు?’

‘ఈ పున్నమి వెళ్లిన తదియరాడేనండీ. మూఠం వస్తోందని చెప్పి వ్యవధి లేకుండా పెట్టేశారు ముహూర్తం.’

‘అలాగా? ఐతే పెళ్లి వసుల్న్నీ త్వర త్వరగా చేసేసు కోవాలి.’

‘అంతా తమ దయ. పెద్దపిల్ల పెళ్లికి తమరు సాయం చేశారు. అది మేరికం గనుక కట్టుం కానుకలూ ఆట్టే లేకుండా తెమిల్చేశాం. తమరు దయచేసిన బియ్యం, కందులూ, గుమ్మడిపళ్ళూ, అరటిగెలూ వగయిరా సామగ్రి సంతర్యణకు కలి సాచ్చింది. ఇప్పుడు ఆ విషయమే మనవి చేసుకుందామని వచ్చానండీ’

‘నాకు తోచిన సాయమేదో చేస్తాను లెండి,

మీనాకమ్మ మొహం చాటుంత చేసు కుని, ‘తమ సంగతి నాకు తెలుసుగా ‘రాణీ’ హేమాయమ్మ రావుగారి చేతికి ఎముక లేదని’ మా వారితో నేనెప్పుడూ అంటూనే ఉంటాను. కల్పవృక్షాన్ని ఆశ్రయించుకున్న మాకు లోలేమిటి?’ అని వంగి నమస్కరించి, నిష్క్రమించింది.

వదిరోజులయ్యాక త్రివిక్రమరావు బహుద్దరు సుందరామయ్యను పిలిచి, ‘లంక భూమిని అమ్మగా వచ్చిన పన్నెండువేలూ పావుకారు అప్పుకింద చెల్లు పెట్టింది ప్రామిసరీనోటు తీసుకొచ్చారా?’ అని అడిగారు.

‘పదివేలే చెల్లు పెట్టిందానండీ.’

‘తక్కిన సొమ్ము ఏం చేశారు మరి?’

‘అమ్మగారు కాలాని పుచ్చుకున్నారండీ.’

త్రివిక్రమరావు నిల్వూరుస్తో ‘అంచేత ఆ నోటు బావతు బుణశేషం ఇంకా ఉన్నదన్నమాట! అది మళ్ళీ వింధ్యరర్ప తంలా పెరిగిపోతుంది!’ అని విరుక్కు న్నాడు. ‘నేను చెప్పినట్లు ఆ అప్పవీదగా చెల్లించి రాక ఇలా చేశారేమిటి?’

సుందరామయ్య వివరంగా, ‘నేనం

చెయ్యను బాబూ? రాణీగారు కాలాలంటే ఇవ్వనని ఎలాగనగలను? పాతికేళ్లు నుండి మీ నౌకరీ చేస్తున్నాను. వారు ఏన్నడు వింతకాలన్నా తీసి ఇవ్వడమే కాని మరో మామూలు లేదండీ మరి. తమరు కూడా ఇందుకు ఏన్నడూ అభ్యంతరం చెప్పలేదు.’

‘అది సరేనయ్యా. పరిస్థితులలా మారి పోయాయో మీకూ తెలుసుగా?’

‘చిత్తం. నేనుకూడా అమ్మగారికి ఆ సంగతి చూడాయగా సూచిస్తేనే ఉన్నా నండీ.’

‘సూచించడం కాదు; నృష్టంగానే చెప్పాలి’ అన్నారు త్రివిక్రమరావుగారు.

‘చిత్తం. తమరూ వామూ ఓ సారి సంపదించుకుంటే నీ ఇబ్బంది ఉండ దండీ.’ అని రొక్కంగా సూచించి సుంద రామయ్య సెలవు తీసుకున్నాడు.

పెండ్లి వసులతో నతమతమౌతున్న మీనాకమ్మ లోవలకు వస్తొన్న భర్తను చూడటంతోనే, ‘ఏమండీ, పిల్ల పెళ్లి అన్న ధ్యాసలేకుండా దివాణంలోనే కూచుం టున్నారే వెళ్లి’ అంటూ నిలెసింది.

‘చూచోకపోతే ఎలా? నౌకరీయూ మరో హాటా? నలుగురం పనిచేసేవళ్ళం. జమీం దారుగారు ఒక్కొక్కణ్ణే మానిపించేయడం వల్ల మిగతా ముగ్గురు గుమాస్తాల పనికూడా నా నెత్తినే వడించింది’ అన్నాడు సుంద రామయ్య.

‘అదేమిటి? ఎందుకు మా నిసిందే శారలా?’

‘ఎందుకేమిటి? పరిస్థితులు మారి పోయాయి. వారి వ్యవహారాలు ఓగిపెక్కికే నేనుకూడా మరోచోట నౌకరీ చూసుకో వలసిందే’ అంటూ సుందరామయ్య వసారా కేసి చూశాడు. అక్కడ సామగ్రి కన బడడంతో అతడు మెచ్చుకుంటూ.

‘నేను తెస్తానని కూచోకుండా నరుకు లన్నీ తెప్పించేశావన్నమాట! బియ్యంబస్తా ఏనా అది? జెను కాని ఏ కం గా అన్ని గుమ్మడికాయలు కొన్నావెందుకూ?’

‘కొన్నా నం లూ రేమిటి? రాణీగారు వంపించారు’

సుందరామయ్య శ్రద్ధతో, ‘రాణీ గారా? హేమాయమ్మ రావు వాళ్ళేనా?’ అన్నాడు.

హామిగక మేరెవోరు పంపుతారు? లంక జూములున్న జమిందార్లు గనక మనమీద అధిమానం కొద్ది ఆలంకంలో వండిన ముమ్మడివళ్ళనుకూడా పంపేరు.'

'ఇంకా లంక లెక్కడున్నాయి మీనాక్కి?' అంటూ ఆయన నిట్టూర్చాడు. 'రాజా గారు లంకభూమి అంతా అమ్మేశారు!'

'అలాగా? బతే ఈ గుమ్మడి వత్తెక్కడిని మిరి?'

'అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను.' |

* * *

రాజాగారు చెప్పమన్న విషయం రాణి గారికి మనవి చెయ్యడానికి గౌరునాయుడు అనానాలోనికి దివిసార్లు వెళ్లి చూశాడు కాని, ఏమి చిక్కిందేకాదు. ఆశ్రితు లెవ రైనా ఉండడమో లేక అతడు ఎదుట పడడంతోనే రాణిగారు ఏదో పని పురమాయింది పంపెయ్యడమో జరిగేది. దరి మీలా ఆమె మనచరాలి భారసాలకు వెళ్ళ వెంపొచ్చింది. సుందరరామయ్య యింట కూడా శుభకార్యం జరిగింది కాని నాయు డికి స్వామికార్యం అలాగే ఉండిపోయింది. అనాదెలాగైనా రాజాగారి సందేశాన్ని రాణి గారికి అందించి తీరాలన్న నిశ్చయంతో ఆ సేవకుడు బయల్దేరేడు. కాని గౌరవ్వును చూసే చూడటంతోనే ఆమె 'నాయుడూ ముంద్రరామయ్యగారికి ఇలాంటి ముద్ది ముట్టించేమిటి?' అన్నది.

'ఏమిటండమ్మగారూ?'

'సొమ్ము కావాలంటే 'లేడు' అనే శాడు!'

ఆ అదుమి చూసుకుని నాయుడు రాజాగారు చెప్పమన్నది చెప్పేసి, గుమాస్తాగారి తప్పేమీ లేదని సూచిస్తే తీరిపోను. కాని ఏ యెండ కాగొడుగు పట్టే నైజం ఆ ఖాసానానో తలయెత్తి ఊణిగారిని సంతోష పెట్టాలన్న ధోరణిలో 'శేనుకు పెత్తనమిస్తే ఏమవుతుందండే మిరి?' అంటూ గుమాస్తామీదే దెబ్బ పేశాడు!

'ఈయన కెవరిచ్చారు పెత్తనం?'

'ఏవరిస్తారు? మా దొరగారే. పారి కేకడం దే నీ కి లెం డి. తమరుమాత్రం కొనుకు పాలనాయ్యడం లేదా?'

'ఏమిటి నాయుడూ మన్నేది? ఏవరి మ్మట?'

మాణిక్యమహల్

'గుమాస్తాగారి మాటేనండమ్మ రూ. ఆనాడు బజారులో బియ్యం, వప్పలూ, గుమ్మడికాయలూ—సమస్తం నాచేత కొని పింది పెళ్లికని ఆయనంటికి మోయిం చారు కదూ తమరు?'

ఆమె నాలిక కరుచుకుని, మీనా క్షమ్మతో అన్నీ 'అంగడిలో కొని తెచ్చిన వ'వి చెప్పలేదు కదా ముప్ప కొంపదీసి?' అన్నది.

'నేనెందుకు చెపుతానెండి. కాని 'పని కట్టుకుని అలా వంపడం ఎందుకూ?' అని మనవి చెస్తున్నానంతే.'

'ఎందుకేమిటి నాయుడూ? అక్క

ఓం నమః శివాయః

కం॥ హరుని నిరంతర నిరత

హాయిగా మానసిక శివుని

పూజింతున్

హిమగిరి నా వాడే

హీనను కాను హరుడే హర్షించి

దీవింతున్॥

కం॥ హుంకరించడు, కడుత్తుడున్

హౌతనాడుడు, సంభూతుడు,

నర్వృత్తముడు

హృదయేకునికి సర్పింతు

హ్యూనుభామ పడయ హృదయ

శిదానందుడున్॥

కం॥ హెద స్మిద స్వంత స్వతంత్రుడు

హేతువేమనీ యడుగడు అద్భుత

ఆనందుడు

హైందవ ముఖ్య దేవుడున్

హాయి్య లెరుగడు, హింసించడు,

హేతుడు మిత్రుడెప్పుడున్॥

కం॥ హోదాలేని నిరర్థక

హోందారుడు శంకరు డుండ

శంకింపనేనయ్య

హంసనుగాను, ఉవిదను

హాహా నేనెంత ధవ్యను,

దిగంబరుని దాసీన్॥

రవముతి • శ్రీమతి నరకస్వతిగిరి.

యింతుకున్న నాళ్ళకి చెయ్యకపోతే విలా మరి? ఇంతకీ, చేసింది చెప్పకూడదు. మివ్వెక్కడా అంకు సుమా' అన్నదామె.

అంతలో జమిందారుగారే అక్కడకు వచ్చారు. 'దొరగారు దయచేస్తున్నారు' అని చెప్పి, నాయుడు తనువచ్చిన పని నెరవేర్చుకుండానే పోవలసి వచ్చింది.

త్రివిక్రమ రాజబహద్దరు 'హేమా యమ్మారావుతో, 'మనం కొన్ని సంగతులు మాట్లాడుకోవాలి' అన్నాడు.

'ఏమిటవి?'

'మన దేవిడిలో ఖర్చులెక్కువై పోతు న్నాయి.'

'పదిమంది ఉన్న కుటుంబంలో ఖర్చు లుండవు?'

'ఉండవలెకాదు; జమ తగ్గినకొద్దీ ఖర్చు కూడా తగ్గిలి.'

'తగ్గింపేస్తున్నాంగ?'

'నేను గురాలను అమ్మేశాను. జాగితా అను వదుల్చుకున్నాను. నౌక ర్థానీ, గుమాస్తాలనూ ఒక్కొక్కరినే మానసికం చేస్తున్నాను. కాని ఏం లాభం? నేను ఎంత కూడికదేసినా ఖర్చు అలాగే ఉండిపోతోంది!'

'సన్నేం చెయ్యమన్నారు చెప్పండి' అన్నది హేమాయమ్మారావుగారు.

త్రివిక్రమరావు బహద్దరు సీరియస్ గా; 'ఆమధ్య గుమాస్తాగారి నడిగి తీసుకున్న రెండువేలకాక మళ్ళీ సొమ్ము కావాలన్నా రుట దేనికి? ఏ గం గ లో కలిపిందా సొమ్ముతా?' అని ప్రశ్నించారు.

ఆమె, 'అంతా' అంటున్నారు, ఎంత? రెండువేలే కదా? పెద్దబ్బాయి కొడుకు బారసాలకి వెయ్యి రూపాయలిచ్చి వజ్రపు టుంగరం చేయించి పట్టుకునేళ్ళేను జ్ఞాపక ముందా?' అన్నది.

'ఇప్పుడు మరచరాలి బారసాలకుకూడా అంతా ఖర్చు పెట్టి చక్కావచ్చారన్నమాట!'

'అంతా ఎంతంటి? ఖర్చుల్ని అదుపు లోకి తెచ్చుకోవాలని నాకుమాత్రం తెలి యదా? అందుకే అసలు వెళ్ళడమే మానేద్దామరుకున్నాను. తీరా వెళ్ళేసరికి మరచరాలికి వాళ్ళు నాపేరు పెట్టేరు.'

'పేరు పెట్టడంలో తమరు మెత్తబడి పోయారన్నమాట!'

'మెత్తబడడానికి ఏమంది? 'తమ'కు పెట్టేరు, మరచరాలికేం బహుమతి ఇచ్చా

రమ్మిగాదా?' అంటే ఏం చెప్పను? తాపాతుకు తగ్గట్టు చెయ్యాలికాని మొండి చెయ్యి చూపించి రావటం ఎలాగ?'

'తాపాతు, తాపాతు!' ఏమిటా తాపాతు?' అంటూ చిరాకును ప్రదర్శించారు రాజ్ బహద్దరు.

'హేమాయమ్మారావుగారు నిర్భాంత పోయింది.

'తమరీవేర ఇలా మాట్లాడుతున్నా దేమిటి?' అని అడిగింది. ఆయన నర్దుకుని మర్యాదగానే, 'చూడండి, ఆ ప్రవారీగోడ గచ్చు పోవడంతోనే ఒక్కొక్క ఇటుకే ఎలా ఊడివస్తోందోమ' అన్నారు.

'నాయుడుతో చెప్పేను మరామత్తు చేయించ వలసిందిగా తమతో మంచి చేయ మని.'

'నేను చెప్పదలచినదదికాదు. ఒక్కొక్క ఇటుకే ఊడిపోతే కొట్టగోడలా ఉన్న ఆ ప్రవారీ నామరూపాలేకుండా పోయినట్లే మనం జాగ్రత్త పడకపోతే మన సంసారం కూడా శిథిలమై పోతుంది.'

'ఇలాంటి అవాద్యపు మాటలు అనుకో కూడదు.'

'దీపం ఉండగానే ఇల్లు చక్కబెట్టుకోవాలి. యదార్థాన్ని చూడమంటే కళ్లు మూసుకుంటే ఎలాగ?'

'నేనేం కళ్లు మూసుకున్నాను? తమరు చిలా చెప్పుతే అలాగనే చేస్తాను.'

'ఈ గోడకూ వేడకూ మరామత్తు చేయించడం మన సాధ్యంకాదు. ఈ భవం తిని అమ్మేస్తే కొన్నవాళ్ళు బాగుచేయించి నిలబెడతారు.'

ఆమె నిర్భాంతపోయింది. 'ఏమిటి తమ రనేది? అమ్మేకాక ఏక్కడుందామని?'

'మరో ఊరుకుపోయి, ఉండవచ్చు.' 4

'జన్మభూమిని వదిలేసిపోవడమా? ... 'ఎదేం ఆలోచన?' అన్నట్టుగా చూసించామి. 'తమకీ పోదరా ఆ గుమాస్తా గారు చెప్పేదా?'

'మధ్య ఆయనను అనడంలేవికి?' మళ్ళీ సొమ్ముకావాలంటే ఇవ్వనివాడనా?'..... త్రివిక్రమరావు చిరాకు పోచింది. 'ఇజా నాలో రూపాయిలచెట్టు కాస్తొందనా తమ ఉద్దేశం? బంగారంపెట్టే బాతు ఏవాడో చచ్చిపోయిందన్న సంగతి గుర్తించడంలేదు తమరు ఇంకా!' అన్నాడాయన.

కోపంతోకూడా భార్యను మన్నించడం మరవలేదా జమీందారు. హేమాయమ్మారావుగారికది వెలుకారంగనే తోచింది. ఆమె గద్గదికతో. 'ఎందుకూ తమకి చిరాకు? ఇంతకూ నేనుచేసిన నేరమేమిటి?' అంటూ మొదటికొచ్చింది మళ్ళీ.

త్రివిక్రమరావు బహద్దరు వారు మాణిక్యమహల్ వగైరా విక్రయించి మరో చోటుకుపోయి పొదుపుగా కొత్తజీవితం ప్రారంభించాలన్న ప్రసక్తితెస్తోనే ఉన్నాడు. కాని సంభాషణ ఎప్పుడూ అనుకోనివిధంగా ముగిసి ఆయనకు చిరాకు, హేమాయమ్మారావుగారికి గద్గదికా వచ్చేవేకాని ఆయన ఆశించిన ఫలితం కనపడలేదు. కళ్లెంలేని గుర్రాలవలె ఇద్దరు పరిగెడు తూనే ఉన్నారు.

పెళ్ళిది కాపురానికి వెళ్లిన గుమాస్తా గారి రెండవ కుమార్తె చాలాంతయ్యే ఏడవనెంతో పుట్టింటికేవచ్చింది.

సుందరారాయ్య మీనాక్షమ్మ ఇచ్చిన కబ్జికాయను భిక్షిస్తూ, 'గోనాపూర్ణం పెట్టేరు లోపల. నేలతో చేసినవిలాగ ఉన్నాయి విమోచివారింటినుండి అమ్మాయి తెచ్చినవా?' అని ప్రశ్నించాడు.

మీనాక్షమ్మ, 'మన వియ్యాలవారి మొహానికి నేతి పిండివంటలు కూడానా?'

అంటూ తొలిగించింది, 'మా అమ్మాయిని తీసుకోవ్వమని చెప్పితే హేమాయమ్మారావు గారు నూడిద పంపించారు' అని అనెలు నంగతి బయటపెట్టింది.

'అది పాపం మరలను ఎప్పుడో మరచిపోటంలేదు' అన్నాడు సుందరారాయ్య. 'మనల్నేమిటి? ఎవర్నీ మరచిపోరు రాణీగారు.'

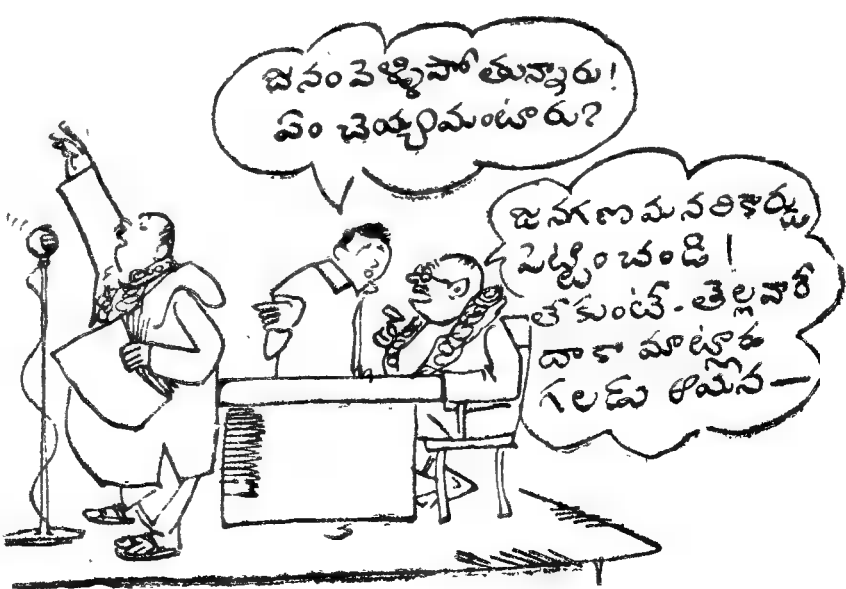
మరిగిన్ని నెలలు గడిచాయి. త్రివిక్రమ రావు బహద్దరొకకాడు ఒక ఉత్తరాన్ని చేత వట్టుకుని లోపలకు వచ్చాడు. 'ఏక్కణ్ణుంచండి బాబు?' అని అడిగేరు హేమాయమ్మారావుగారు.

'వియ్యాలవారు రాయించారు. నవరీ వారంగా రామేశ్వరస్వామి తకు వెళుతున్నా రుట. దారిలో అవలెళ్లండి ఉదయానికి రైల్వే దిగి ముంబయింటికి వేందేస్తున్నాను.'

ఆమె, 'బాగుంది; రాక రాక ఇన్నాళ్ళకు వస్తున్నారు.' అన్నది.

'వారంతా సిబ్బందితో దిగుతున్నారంటే తమకు సంతోషంనే ఉన్నదన్నమాట!' అన్నారు మాజీ జమీందారు.

ఆమె నిర్భాంతపోతో 'అదేమిటి అలా అంటున్నారు. తమకు మాత్రం ఆనందం

'వ్యావర్తి' శిర్షిక ప్రశంస
 సంపాదకుల కవచమీద వ్యవస్థగా
 'వ్యావర్తి' అంధ పవిత్ర వార
 పత్రిక, మద్రాసు - 1. అని
 ప్రాయశ్చిత్తున్నాము. - సం॥

వాయిదాల పదతిపై ట్రాన్స్మిటరు

పంచద్రవ్యతీగల, జక్తి
 సంతమయిన 3 బ్యాండ్
 అతీవర్ణ 'టెలి-వేవ్
 సర్' ఇంగ్లీష్ మాడల్
 ట్రాన్స్మిటర్ గ్యారంటీతో సహా నెలకు
 రూ. 5 లు వంతున చెల్లించి పొందండి. ధర:
 రూ. 165. ప్రతి పట్టణమునకు, గ్రామము
 నకు పంపబడగలదు.

LITZ AGENCIES (WAP)
 P. B 1267, DELHI-6.

అలితా
మోడల్ టెస్టు పేపర్
 (జవాబులతో)
7. 10 వ తరగతులకు
 అన్ని నల్ల క్లంబ్
 1. 2 పేజర్లు విడివిడిగా
అలితా అండ్ కో.,
 ఎడ్యుకేషనల్ పబ్లిషర్లు,
 బిలూరు (ఫోన్: 457) జి.గో.జిల్లా.
 బ్రాంచిలు: తెనాలి- నిజామాబాదు-
 హైదరాబాదు-20 (ఫోన్: 33164)

ఫోల్డింగ్ ఫిఫ్టీ షాట్ పిస్టల్
 (తైపేన్లు అక్కరలేదు)
 రవ్వో మా
 డల్ పిస్టల్.
 దొంగలు &
 క్రూరమృగ
 ముఖ సుందీ
 మిమ్మల్ని రక్షించుకోవచ్చును. (ద్రామా, సర్క్యూస్
 అటగాళ్లకు కూడా చాలా ఉపయోగపడును.
 100 షాట్స్ ఉచితం. డెల: రూ. 12.50
 షాఫ్ట్జి రూ. 2.50 షింక్స్ (Sup) రూ. 20
 షాఫ్ట్జి రూ. 3. షెల్స్ (Sup)తో క్రొం రెడర్
 కను రూ. 8. ఎక్స్ప్రెస్ షాట్స్ పందకి రూ. 2.
STAR TRADING CO.
 Chhapeta, Aligarh. (U.P.)

మాణిక్యమహాత్

కాదూ?' అన్నది.
 'పూర్వపు రోజులలో ఐతే నాకూ
 సంతోషమే. కాని సవరివారంగా వస్తాన్న
 ఆ విశ్వామిత్ర మహారాజును విందులతో
 తృప్తి పరచడానికివ్వడు నా వద్ద కామ
 ధేనువు వట్టి పోయింది!'
 'ఏమిటి తమరనేది?' అన్నదామె.
 'చినండి. మనం కూడా ఏ క్షేత్రానికో
 వెడవాం. ఈ సాయంత్రమే బయల్దేరుతే
 సరిపోతుంది. ఆవలెల్లుండి సుంద్ర రామయ్య
 రైలుస్టేషనుకు వెళ్ళి, వియ్యాలవారు
 సామాన్లను ప్లాట్ ఫారం మీదకు దించ
 కుండానే మనం ఉభయలం కూడా ఊళ్లో
 లేమనిచి చెప్పేస్తాడు - అంతకన్నా మెరు
 గైన ఆలోచన కూడా తట్టుతోంది.
 ఆవలెల్లుండి దాకా ఆగడం కాకుండా,
 అప్పుడే ఓ టెలిగ్రాం ఇప్పిస్తే తీరి
 పోతుంది ఊళ్లోలేమని. మనం ఎక్కడికీ
 కదలనే అక్కర్లేదు. కేవలం అబద్ధమాడి
 నట్టవుతుందని తోస్తే దగ్గరగా ఉన్న
 అన్ననరమో, సింహాచలమో చూచి రావచ్చు.'
 అన్నదాయన.
 ఆమె పెదవి విరుస్తూ, 'ఏమాలోచ
 నండి ఇది? ఇంత బ్రతుకూ బ్రతికి చివ
 రకు ఇదా మర్యాద?' అన్నది.
 'మర్యాద కాదని తెలుసు. కాని వారిని
 ఇంటిమీదకు రప్పించుకుని మన బంధారం
 బయట పెట్టుకునే కన్న ఇది నయం
 కాదూ?' అన్నారాయన.
 ఆమెకు నచ్చలేదు. 'మనకు వచ్చిన
 లోపమేమిటండి?' అనేసిందామె.
 అనుకున్ననాటికీ వియ్యాలవారు దిగేరు.
 త్రివిక్రమరావు బహద్దరు సుందర
 రామయ్య, గౌరువాయుళ్లతో స్నేహముకు
 వెళ్ళి స్వాగతమిచ్చారు. ఆయన అంతకు
 పూర్వం పనిలో నుండి మానిపించేసిన
 నౌకర్లనందరినీ హేమాయమ్మారావుగారు
 కబురుచేసి రప్పించింది. మాణిక్య మహాలు
 పూర్వ వైభవంతో ఒక్కసారి వెలిగింది
 మళ్ళీ. హేమాయమ్మారావుగారు వియ్యాల
 వారిని వెడతామన్నరోజున వెళ్ళనిచ్చింది
 కాదు. 'రాక రాక దయచేశారు! ఇదేం
 పరాయిచోటు కదా కదా' అంటూ వట్టు
 వట్టి అపేసింది. వియ్యాలవారికే కాక

వారికా వచ్చిన కాసాలకు కూడా కాత్త
 బట్టలు పెట్టి వంపితే కాని ఆమెకు
 తృప్తిగా లేదు.
 వియ్యాల వారు వెళ్ళేక సుందర
 రామయ్య, 'ఏం నాయుడూ, చీటికీ
 మాటికీ వచ్చనోట్లు తెచ్చి మార్చేవాడివి;
 ఇంత సొమ్మూ ఎక్కడిది?' అని ప్రశ్నిం
 చాడు.
 'లోని గుట్టు పెరుమాళ్ళ కెరుక'
 అన్న సొమ్మం ఎరుగవు గనకనా?' అన్నాడు
 నాయుడు నిర్మగర్భంగా.
 'అమ్మగారు జనపారీలోంచి తీసి ఇచ్చి
 అమ్మయ్య మన్నారేవిటి కొంపతీసి?'
 అన్నాడు సుందరరామయ్య.
 'మెల్లిగా మాట్లాడవయ్యా. నగ
 అమ్మని తెలిస్తే దొంగారు నా బుర్ర
 తీయించేస్తారు!'
 'ఆమాతం ఆయన ఊహించుకో
 లేరనా, నాయుడూ?...ఆమధ్య దొంగ
 రేమన్నారో తెలుసా?'
 'చెప్పండి.'
 'ఏ ఈతగాడూ కూడా మునిగిపోతున్న
 వాళ్ళ ననాకారం లేకపోతే వాళ్ళను
 రక్షించలేదు సరికదా, వాళ్ళ చేతగానితనం
 వల్లా తను కూడా మునిగిపోతాడు!'
 అన్నాడు.
 'నిజమే. దొంగారు కోరినట్లు అమ్మ
 గారు ఆదా చెయ్యలేక పోతున్నారు. తిట్లు
 నోరూ, తిరిగే కాటా' అలాగే 'కెట్టు
 చెయ్యి' కూడా ఊరుకోలేదు మరి,
 అన్నాడు నాయుడు.

* * *

కవులమనీ పండితులమనీ, ఉద్ధాం
 పద్మలమనీ ఘనాశీలమనీ చెప్పు
 కుంటూ రాజాగారి ధర్మానికి వచ్చిన
 వారిని సుందరరామయ్య పండివేస్తోందే
 వాడు, పెరబిగుమ్మన వెళ్ళి హేమా
 యమ్మారావుగారిని చూసినవారికి మాత్రం
 తృణమో, పణమో ముదుతోనే ఉండేది.
 ఒకనాడు పుస్తకం ఒకటి పొందుతే
 బంగిగా వచ్చింది. అమ్మగారికి తెలియక
 నాయుడు పార్శ్వం విప్పి గంధాన్ని
 త్రివిక్రమరావుబహద్దరు కేబులుమీద
 పెట్టెడు. ఆయన యాదాలాభంగా అల్లు
 తెరిచి చూసేసరికి శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాజీ
 హేమాయమ్మారావు వారికి కృతినీ సమ

ర్పించినట్లుగా ఉంది. ఆమె గంభీరంగా అప్పువేయించుకోవడానికిచ్చిన భూరివిరాళం పీఠికలో పేర్కొనబడింది.

కోవెలముందు కోనేటికి పావంచాలు నిర్మించారు. గమ్యమెట్లా కైన సామ్యు దాడీగారినుండియే అభిందిందన్న సంగతి కూడా రాజాగారి చెవినిపడింది.

మళ్ళీ ఓసారి చెప్పిమాడ్డామని ఆయన ఒకరాదామెతో, 'సీతా పాపిత్రి, చందమతి దమయంతి - వీరి చరిత్రల్ని తమకు తెలుసుకదా' అన్నాడు.

'ఇప్పుడు వాళ్ళ ప్రసక్తి ఎందు కొచ్చింది?'

'వాళ్ళ కథల్ని విడచుకాని వారితో ఒక్కర్ని అనుసరించలేకపోయారు తమరు?'

'తమ మాటలేమిటో అర్థం కావటం లేదు నాకు.'

'వట్టాభిషేకానికి సిద్ధమై యున్న సీతా దేవి పరిస్థితి మారినదని తెలియడంతోనే వెల్లువీరలు వదిలి నారబట్టలతో బయల్ పడ్డారని, తమరూపాంతరం నానలనో చెవిని పెట్టేరుకాదు. ఈ పూవులమ్మిన చోటు వదిలి బైటపడదామంటే నచ్చింది కాదు చిమకి.' అన్నారాయన.

ఆమె నీల సమాధానమిచ్చేదో కాని అంతలో నాయుడు ఒక కుండ పిడతను పట్టుకుని ఆసీను చోటువైపుకు పోతే కనపడ్డాడు.

'అదేమిటి నాయుడా?'

'తారు దోరా. గుమాస్తాగారు రాను కుంటుంటే పైదూలంనుండి వెదపురు గుం తుట్ట వచ్చి చిట్టామీదపడిందండి ఆ దూలానికి పట్టిడ్డామని వెల్లు కెడు తున్నాను' అన్నాడు నాయుడు.

'అకాశం విరిగినదంతోంటే చాతకపకులు అనగిలవా నాయుడా? ఈతారుతో ఆచెద వదిలేదా? ఉద్దేశం? నేను అప్పులనుండి విముక్తిపొందడం ఎలా ఆ సాధ్యమో ఆ దూలాలు చెదను వదల్చుకోడంకూడా—'

హేమామమ్మారావుగారు నింటూ ఊరు కుంటే తీరిపోను. కాని ఆమె, 'మరమత్తు చేయించండి అంటే చేయించారు కాదు' అన్నది.

యనకు ఒడలు తెలియనంతగా కోపం వచ్చింది. అదివరలో ఎన్నడూ సంభోధించని నిధంగా, 'ఛీ, మూర్ఖురాలా! మహిళలు మరమత్తు అంటూనే అందరికీ తలకోటుకొంటే ఎందు వెదుతున్నావ్?' అన్నా

స్వస్తిక్ పెర్ఫ్యూమ్డ్ కేస్టర్ ఆయిల్

ఎంత విరుసైన కేశములనైనా మెత్తగా చేస్తుంది - వాటిని రోజంతా దువ్వినవి దువ్వినట్లు ఉంచుతుంది!

ఒక్కగా. అందమైన కేశములు... అరొగ్యమైన, మనోహరమైన కేశములు... రోజంతా దువ్వినవి దువ్వినట్లుగా ఉంటాయి... స్వస్తిక్ పెర్ఫ్యూమ్డ్ కేస్టర్ ఆయిల్ ధర్మమే అది

తే సైతం రహితో లభిస్తోంది.

రాయన పురుషులంతా.

నాకు ఎదురుగా ఉన్నాడన్న వెంటి గుర్తుకొచ్చి, 'ఇంత అనభ్యంతర ప్రవర్తించా పోటి?' అన్న దిగులుతో అచ్చట నుంచి విచ్చిపోయారు.

ఆయన పీను గదిని ప్రవేశించే వరికి సుంద్రరామయ్య టెలిఫోన్ లో మాట్లాడు తున్నాడు. రిసీవరు పెట్టే శాక, 'ఎవ రంటి?' అని ప్రశ్నించారాయన,

మార్వాడీ జీవన్ లాల్ వద్ద నుంచి రాజీగారు సొమ్ము తెప్పించారుటండి చెల్లు పెట్టించమంటున్నాడు.' అన్నాడు సుంద ర్రామయ్య.

'కబాబ్, ఉన్న అప్పులు చాలక వారు కూడా నాపేరట టుటాలు చేస్తున్నారన్న మాట! అబ్బాబ్బా! చెడిన కాఫరానికి ముప్పేమిటి గనక? దేయ్యనిండి బొనుగాని సుంద్రరామయ్యగారూ, మీకు ఎన్ని నెలల జీతం బకాయిపడింది?' అన్నారాయన.

'ఇప్పుడా వెనక్కి దేనికిలెండి'

అంతలో నాయుడక్కడకు రావడం జరిగి యన, 'గౌరవా, నీ బాకీ కూడా ఎంతో చెప్ప' అన్నారు.

'ఇప్పుడూ తమ ఉప్పు తిని బలికేమ- నాకు బాకీ యేమిటి దొరా? ఎన్ని జన్మ

మాణిక్యమహల్

లైనా తమ టుటం తీర్చుకోగలనా ప్రభూ?' అన్నాడు నాయుడు.

'ఇంకా ప్రభూ' అంటూనే వున్నా వురా మళ్ళీ? ఎండి మోడ్లై పెట్టలేగరి పోయిన చెట్టులా వున్న నన్ను పట్టులాగ ఇంకా మీరిద్దరూ అంటి పెట్టుకునే ఉన్నారు .. మాతోబాటు మీరు కూడా నాశనమైపోక వెళ్లి మరోచోట నాకరీ చూసుకోండి ... సుంద్రరామయ్యగారూ, మొన్న ఫర్నిచరు కొంటావని వచ్చిన వాడితో, మరి తక్కువకడిగేదని జేంం కుదరక, పొమ్మన్నాను వాడికి కబురుచేసి ఎంత ఎన్నే అంతే వుచ్చుకుని ఆ సొమ్ము లోంచి మీ జీతం బకాయిలు చెల్ట పెట్టు కోండి' .. అన్నారాయన.

రాకీలలో ఫర్నిచరు తీసుకుపోవడంతో మాణిక్యమహల్ అలంకారాలు తీసివేసిన ముసలి ముత్తయిదువలా కనపడింది.

దరిమిలా మూడునాళ్ళపాటు తెరిపి లేకుండా వర్షం కురిసింది ప్రవారీలో దక్షిణభాగం కూలిపోయి మెరక పీఠంలా యేర్పై వచ్చి మహిళను కోనేటి నడుమ

కుండవలలా మార్చివేసింది గౌరునాయుడి నాయనమ్మ తన యెనబై యేళ్ల జీవితంలో కోటలో అంతగా నీరు నిలవడం ఎన్నడూ చూడలేదంది.

వార్షిక రోజు ఉదయానికి కొంత నీరు తియ్యడంతో సింహద్వారం వరకూగల మెరకరోడ్డుమాత్రం, యేటిలో సగం మునిగి ఉన్న మొసలి వీవులాగ పైకి కనపడు తోంది.

'ఈవరదకు ఏక్కడెక్కడి పాములూ జంతువులూ కొట్టుకొస్తున్నాయండి నీరు తీసి తేమపోయేవరకూ మరెక్కడికైనా మారడం మంచిదేమోనంది' అని మాచిరి చాడు సుంద్రరామయ్య.

'ఇక్కడినుండి ఏకంగానే మారిపోవాలని ఏనాడో అనుకున్నాను' అన్నారు తిరిక్కిమ రావుగారు.

ఆయన కోటగుమ్మంపైపు యాదాలో పంగమాసి, 'వార్షింతా ఎమరు?' అన్నారు.

ఆ గుంపులో ముందున్నవాడు మారు వాడి జీవన్ లాల్ అని ఆయనే గుర్తు వట్టెరు తక్కిన వాళ్లెవరోకూడాగపించి, 'కుల్లిపోతోన్న శవాన్ని పసికట్టవెట్టున్నాయి రాంబండులు!' అన్నారు.

'ఫర్నిచరును పికటిపడ్డాక తీసుకు వెళ్ళండి' అంటే ఆ లారీవాళ్లు విసిగించు కున్నారుకాదు దొరా' అన్నాడు నాయుడు.

'లారీలోపోతోన్న సామాను మార్డంతో అనుమానం కలిగి, మిగిలినదేదో దక్కించు కుందామని వస్తున్నట్లు న్నారూ పోవు కార్లంతా నేను అనుకున్నట్లు జరిపి ఉంటే పైసంతోషా అవ్వాలన్నీ వీళ్ళచేత చెల్లు పెట్టించడమేకాకుండా, మిగిలిన సొమ్ములో మాకు లోటులేకుండా కాలి క్షేపం—

ఆ క్షణంలో కొండవిరిగి వడ్డంత వప్పుడై ఆయన వెనక్కి తిరిగేరు. రాళ్లూ పెంకులూ జరజరా జారుతూ కనబడ్డాయి 'అమ్మగారు లోన ఉండిపోయి వట్టున్నాయి!' అంటూ అరుస్తూగా అరి చాడు నాయుడు తిరిక్కిమరావుగారు అంతఃపురంలోకి బాణంలా పరుగెత్తి వెళ్లేడు. ఆయనను రావిచ్చి పెళ్ళి వూడా కూలి పడిపోయింది. మహిళా వివాధిగా మారిపోయింది! ●

ఈవెల్ 4 వ తేదీన ప్రధానమంత్రి తిరుపతివెళ్లి శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామిని దర్శించారు తీర్మాన్ని అందుకుంటున్న శ్రీమతి గాంధీని చిత్రంలో చూడవచ్చు.

కె. ఎస్. డి, సికింద్రాబాదు

ఆడవాళ్ళను తాటక తూర్పు భాషలుగా చితిచి వారికి కోపం వచ్చినప్పుడు అప్పుడాల కర్తలతోను, గరిటెలతోను భర్తల గుండులమీద టపీమని కొట్టడము ఆ సదరు గుండులు తిరుపతి గోపురాలలాగా ఉబ్బటములాంటి కొర్కానులు యోమధ్య ఎక్కువై పోతున్నాయి.

చేసేజేం వుంది స్వప్నదేవీ, అవి మగవారి తీరప కొరికలు

టి. ఎన్. ఎన్. ?

మీరు యింతటి సామర్థ్యము వీలా సంపాదించారో ఆ విధంబర రహస్యం కాస్త చెప్పవలయునని కోరుతున్నాను, కష్టపడి చదివేసి— సంపాదించిన అనుభవాన్ని అనుభవమే కాదు. విధంబర రహస్యం కాదు.

పి. డి. ఎస్, హైదరాబాదు

న్యాయాలేని రాజ్యానికి మిమ్ములను రాజీ చేస్తే మీరు పాలించ కలరా ?

మహాశాసనాగా లోన్ ఆర్ డి వైల్లు అమలు జరిగేస్తా. త్వరగా ఆ రాజ్యంలో నాకు పోలి చెయ్యండి దొరస్వామిగారూ. కిరీటు సిద్ధంగా ఉంది

బి. ఎస్. ఆర్, బి. ఎస్. డి, కొహాతు

నాటి రాజులదబ్బు రాళ్ళపాలు. మరి నేటి మంత్రులదబ్బు ?

ఎన్నికలు పాలు.

రాంబాబు, ఎలయందలి

‘వివాహాలు స్వర్గంలోనే జరుగుతాయి.’

అంటారు ఎంతవరకు నిజం ?

భూక్తిగానిజం. అంతేకాదు. అవి కొనసాగడం సరళంతో అప్పుది కూడా నిజం

ఎ. వి. ఆర్. ప్రొద్దుటూరు

మనిషి మాటపై నిలబడడు. ఎందుకని?

కాలాని నిలబడ్డానికి స్థలమేది—మాటమీదా! అసలెంతగా ప్రేమనడాలని కొంచెం విశ్వాసమైన అబద్ధాల మీద పోయిగా నిలబడుతాడు.

డి. ఎల్. ఎన్, కలికిరి

పుట్టినింటి నుంచి వివాహమై అత్తయింటి కేగిన ఆడవడును తాను సెర్వేర్ల వలసిన కర్తవ్యమేమిటి? అత్తమామలి సేవా? భర్త సుఖమా? ఇరుగుసొరుగుల ఆదరణా?

కొత్త పెళ్లి కూతురు తిరిగివచ్చిన మొక్కలాంటిది నాకి వదిలిపోకుండా కొత్త చిగుళ్ళు తొడగొంటే—అత్తమామలూ, భర్త యిరుగుసొరుగులూ కూడా దొహడం కల్పించాలి. అత్తమామల సేవకోసమే కాదు కొడలు. భర్తను అం కోసమేకాదు—పెళ్ళాం. యుగపూరుల మెప్పుకోసమేకాదు—సంపాదం.

ప్రశ్నలు

...కె.రామలక్ష్మి

బి. ఎస్. డి, కొచ్చూరు

బహుమతులు అడిగే వారిని ఏమనాలి?

గ్రహించి యివ్వటంలో ఎంతో ఆదం ఉంది— అడిగాక యిచ్చినదానికంటే. నిజానికి అడిగితేయివ్వనే అక్కరలేదు—సారీ అంటే చాల!

ఎన్. ఆర్. డి, గుంటూరు

కొత్త రచయితలను ప్రోత్సహించడానికి వ్యతికలవాడు ఎంతవరకు కృషి చేస్తున్నారు ?

సాధ్యమైతంత వరకూ!

ఒక రచయిత ఒకదానికంటే ఎక్కువ అర్థిక్కో ఒకే కవరులో వంటితే అంగీకరిస్తారా ?

అంగీకరిస్తారు— అడవపు పోటీ జిల్లుకోవలసి రావితే. అంతే తూచి జరుపుకు తగిన తపాలా చిత్తలు అంటించండి!

పి, తెల్లూరు

నేను మాట్లాడిన ప్రతిమాటా తనను విమర్శించేనని తనమీద పెట్టుకుని వాదనకు దిగుతూ వుంటుంది.

నిం లేదు— లోచని ఆడవాళ్ళంతా చేసే జనే అది.

జి. ఎ, సిరిసిల్లా

శ్రీ దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి గారు మూగవారని విన్నాను నిజమేనా ?

నిజమే. అయితేనే! వారు మానసికంగా నిత్య యువ్వనులు. సందర్భోపాసే. చెంది జాబ్బుతో తెల్లని పిస్తాలో వేరవేనా యిట్టే ఆకస్మికం.

వి. వి. ఎల్. పొందూరు

వివాహానికి ముందు నవనాంకి దానిగా ఉండే యువతి వివాహసంతరం పొఖితో అవుతుంది ఎందుచేత?

కళ్ళ పారలు కాస్తా జారు, కాళ్ళ సోకి అనుతాయి కూడా— అందుచేత. జీవిత భాగస్వామి భావాలను కున్న కులాడు తిరా—కార్య వస్త్ర పోయిగా వాకికి నియోగిస్తాడు. అప్పుసాదుల మండే ప్రాముఖ్యత సంపాదంలో పడ్డాక— దాంధ్రజీవము, విత్య

మాతనమూ అయిన ప్రేమకి ఉండదు. అంతే పెళ్లి తరవాత కూడా భార్యభర్తలు ప్రేమికుల్లా ఉండగలగలంటే ఒక్కటే మరే— ఎవరి వ్యక్తిత్వాన్ని ఎవరి ప్రత్యేకతలని వారు నిలుపుకొంటూ ఒకరి మీద ఒకరికి గౌరవంతో బాటు, ఒకరితో ఒకరికి స్నేహం కూడా ఉండుకోగల్గాలి. అదేమంత సుఖం కాదు

జె. కె. వి; విశాఖపట్నం

అశాపాది ఎవరు?

‘నేనాళి మూటగా తప్పేదేమిటంటే’ అని ఉదాహరణకు అంటూంటే గబగబా బొళ్ళ తొడుక్కుని వెళ్ళడానికి సిద్ధపడేవాడు.

అశుభాకుమార్ కర్నూలు

ఆడవారిని ‘పిక్క’ సెక్కు’గా చెప్పుకుంటారు. ఎందువలన?

ఎవరూకీ అలా చెప్పుకుంటున్నది?

ఎన్. ఆర్. ఎస్. తాళప్రొద్దుటూరు

నిజానికి నిలువలేదు. అబద్ధానికి ఉంటుంది అంటారు యో కాంబో. ఎందుచేత ?

అబద్ధం నమ్మనంత సుఖంగా నిశ్వాసగా నమ్మేయడం సార్? నిజానికి పేలగొంతుక. అబద్ధానికి కంచుకంతం కదా?

డి. జె. ఆర్. విజయవాడ

తెలివి తేలుటకీ నిర్వచనం ఏమిటి?

చేతకాని తపాన్ని, అజ్ఞానాన్ని కవర్ చేసేవేనంటే తెలివితేటలంటే.

పి. ఎస్. ఆర్. విశాఖపట్నం

అధ్యుడయి వాడులు, నిష్ణాత వాడులు! కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, సిరెంటా సామాన్యం కేం చేస్తారు? ఏం చేశారు?

దెవిలోడు ఎసిరింగ్ ఫిరీ జర్నల్, ఐట్, బిక్స్: ఓన్!!

కె. ఆర్. కె.ఎస్, కె.జె.కె.వి, కాజాతు

జీవితంలో విజయవంతం ఏది?

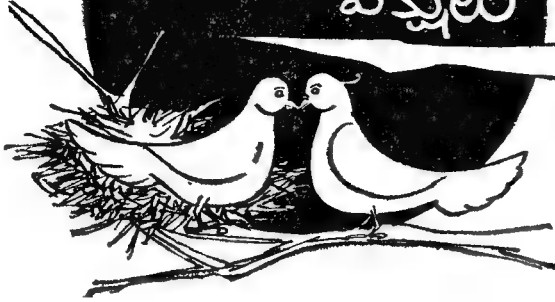
ఉత్సాహం, అది చస్తే— యింతే బరువులూ మోయలేం—యీ ప్రపంచంలో.

సి హెచ్. సి హెచ్. ఆర్. విశాఖపట్నం

స్వేచ్ఛ స్వేచ్ఛంకరం, నాక్కులూ అంటూ ఆరుస్తారేగాని ఎదుటివారికి అవి వుంటాయని యీ కాకిగొంపే సేపాతు ఎందుకు గ్రహించలేదు?

ఎవరికైనా నరే, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకి అంతాతేడుకాని ఎంతదాకా?— ‘సుప్రసిద్ధులకి వాళ్ళకి హక్కు’ మృగా తయారు కానంత వరకే’ వచ్చు సంగతి కూడా, యీ కాకిగొం చేసే స్వేచ్ఛగనేమిదో! గ్రహిస్తే బాగుండుమ! ●

గ్రామచేరి పక్షులు

యత్రంచంద్రగేఖరం

జరిగిన కథ

లక్ష్మణకారి గారా ముద్దు బిడ్డ శిశురేఖ. తండ్రి ఆదరంతో తనతోపాటే మెడిసిన్ చదువు లున్న ప్రసాదును ప్రేమిస్తోంది. ముద్దరంగంలో స్నేహితుల చికిత్సకు సంప్రదించు వెళ్ళాడు. ఏం పాఠం తల్లిడిల్లతున్న శిశురేఖను స్నేహితురాలు వాణ్ణి అనునయిస్తుంది వాటికి శిశురేఖ గుర్రావ్వ మంత తలారు. అందుకే ఆమెని ఎగతాళి పట్టించింది. రేఖ గురించి ఆలోచించుకుంటూంటే ఆమె పెళ్ళిచూపు తలంగం జ్ఞాపకం వచ్చింది. తలచుకుని బాధపడ్డాడు ప్రసాద్. రేఖతో తన పెళ్ళి నిశ్చయమై పోయిందని తలచుకుని మరీనే బోయాడు. నూర్యం ప్రసాద్ తమ్ముడే అతను ఒబ్బులో తీసుకుంటూ పోవడంతో ఎలా చెడిపోయిందో తలచుకుని బాధ పడ్డాడు. తండ్రి ప్రసాద్ ని పోగొట్టుకున్నాక చాలా బాధపడ్డాడు. రమణయ్య గత స్మృతులు అలన్ని కలిపి నేను న్నాను. ప్రసాద్ అచూక ఇన్నిన దాకానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నాను రమణయ్య.

11

డాక్టర్ విశ్వం

క్రితం రోజు వచ్చిన సోన్ను మాడ సాగాను. నిన్న తీరనినందుల ఆ ఉత్త రాలను ప్రక్కగా పెట్టి ఉంచాను. ఉత్త రాలలో పాడుగుగా ఉన్న కవరొకటి నన్ను ఆకర్షించింది. దానిపై వ్రాయబడి ఉన్న వ్రాతను గుర్తించగలిగాను. అది ప్రసాదు దగ్గరనుండి వచ్చిన ఉత్తరం. కవరు చింపాను. నాకు వచ్చిన ఉత్తరంలోనే

అమ్మాయి రేఖకు కూడా మరొక కవరు ఉంది. నాకు వ్రాసిన ఉత్తరాన్ని పూర్తిగా చదివాను. ఆ రోగ్యంగా ఉన్నట్లు, యుద్ధం ఆగిపోయే సూచనలున్నందున త్వరలోనే యింటికి రాబోతున్నట్లు వ్రాశాడు ప్రసాదు నాకు ఎంతో సంతోషం కలిగింది. వెంటనే అమ్మాయి రేఖను పిలుచుకురమ్మని నా ఎదురుగా ఉన్న రాధకు చెప్పాను. ఆమె పిలవడానికి వెళ్ళింది. కొంచెం సేవల్లో రాధ ...రేఖ యిద్దరూ వచ్చారు.

'ఏమిటండి నాన్నారూ...పిలిచారట!'

'అవునమ్మా...ప్రసాదు నీకు ఉత్తరం వ్రాశాడు...త్వరలో వస్తాడట!'

నా మాటలు విన్న అమ్మాయి ముఖంలో జోత్తు రేఖలు వెల్లివిరిశాయి ఉత్తరాన్ని ఆదుర్దాతో ఆందుకొని పిగ్గవడుతూ అక్కడినుండి వెళి పోయింది. నా హృదయం ఆనందంతో నిండిపోయింది. అమ్మాయి సంతోషమే నా సంతోషం...ఈ రోజు ఆది వారం ... సాయంత్రం డిస్పెన్సరీ మూసి వేస్తాము కాస్త విశ్రాంతిగా ఉంటుంది. ఎవరో పేషెంట్లు వచ్చిన అతికిడి కావడంతో నా లోచనలకు అంతరాయం కలిగింది. ఒకరు...యిద్దరు...ముగ్గురు...వరుసగా అరగంటవరకు పేషెంట్లు వచ్చారు. గారిని చూసి వంపించాను. భోజనం వేళ కావడంతో అమ్మాయి రేఖను వెంటబెట్టుకొని యింటికి బయలుదేరాను.

భోజనంచేసి విశ్రాంతిగా పడుకున్నాను. ఆలోచనలు నన్ను ముసురుకున్నాయి, ఇక

ప్రసాదు త్వరలోనే వచ్చేస్తాడు. రేఖా ప్రసాదుల వివాహం అతను రాగానే జరిపిస్తాను...వైభవంగా. ఆ విధంగా సంతోషకరమైన ఆలోచనలు కలగడంతో నిద్ర దూరమైంది నాకు. గతం గుర్తుకు వచ్చింది. అమ్మాయి రేఖ చిన్ననాటి సంగతులు స్మరణకువచ్చి నా ఆలోచనలు గతంలోకి మళ్ళాయి. ఒకరోజు నేను ఆస్పత్రినుండి యింటికి వచ్చాను. శిశురేఖ పోలులో, సోసాలో కూర్చుని ఉంది. ముఖం వైఖరి చూస్తే ఎందుకో అలిగినట్లు కనిపించింది.

'అమ్మా శశి...!'

'.....'

'ఇక్కడ ఒంటరిగా కూర్చున్నావే?— అలా దిగులుగా ఉన్నావే లల్లీ?'

'.....'

'నిన్నేవరేమర్చారమ్మా? మాట్లాడవే?'

'వాన్నగారూ...'

నేను నాలుగుసార్లు పిలిచిందిన తర్వాత ఒక్క మాట మాట్లాడింది అమ్మాయి. మాట్లాడితే కన్నీరు కిందికి జార్చడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి ఆమె కళ్ళు.

'ఏం జరిగిందమ్మా...నాతో చెప్పచ్చా?'

దగ్గరకు తీసుకొని బుజ్జగిస్తూ అడిగాను.

'నేను...నా స్నేహితురాలి అందరమూ కలిసి ఆడుకుంటున్నాము. కొద్దిగా చీకటి పడగానే ఇక ఉంటే అమ్మ కోప్పడుతుంది.'

'ఈ రోజు అమ్మతో సేవిమాకు వెళుతున్నాను.' 'నేనూ మా అమ్మ పేరంటానికి

‘బెడుతున్నాం శశి!’ అని తలటూ అంతా
వరుగెత్తుకు వెళ్ళిపోయారు. మరి...మరి
...నాకు అమ్మేదండీ నాన్నగారూ...?’

బాధతో కృంగిపోయాను. శశి ఊరికే
తన తల్లిని గుర్తుచేస్తూ ఉండడం...నేను
బాధపడడం పరిపాటైపోయింది ... ఏం
చేయను? ఏ లోటూ లేకుండా పెంపకం
సాగుతున్న అమ్మాయి తల్లిని మరిచిపోవడం
లేదు. ఎప్పుడూ తల్లిని గురించి ప్రశ్నల
వర్షం కురిపిస్తూనే ఉంటుంది, ఇక
సాధ్యం కాదు...మరిపించడం.

‘మీ అమ్మ చనిపోయింది.’

‘చనిపోయిందా...? మేరెప్పుడూ చెప్ప
లేదేం...నాకు?’

‘ఇప్పుడు చెబుతున్నాను గదమ్మా!’

‘చనిపోయినారంతా ఎక్కడికి వెడ
తారు?’

‘దేవుడి దగ్గరికి.’

‘అవుతే నేను కూడా దేవుడి దగ్గరకూ
...అమ్మ దగ్గరకూ వెడతాను నాన్నగారూ!’

‘తప్పమ్మా...అలా అనకూడదు. దేవుడు
నిన్ను రానివ్వడు.’

‘ఎందుకు రానివ్వడు? మరి...అమ్మ
వెళ్ళిందిగా...? అమ్మను రానిచ్చాడగా!’

‘శిశువైతేయ్యేలా వీలా చెప్పగలనమ్మా?’

శశిని ఎత్తుకొని ముద్దాడుతూ బాధతో
లోపలికి వెళ్ళాను.

‘చెప్ప నాన్నా...

‘ఏం చెప్పనమ్మా?’

విగులువడుతూ పోస్టాలో కూర్చున్నాను.
పాపకు తెలిసీ, తెలియని వయసు, వరిస్థితిని
అర్థం చేసుకోలేదు. ఊరుకోదు. ఎంత
చిహ్నం పెట్టినా ఓర్పుతో సహించాను. ఈ
రోజు యింత మొండిగా ప్రవర్తిస్తుం
దేమిటి? తెలిసీ, తెలియని ప్రాయంలో
ఉన్న ఈ పాపను వీలా నముదాయించటం?

నితో కన్నీటి మీద ఆ మాట మరిపించి నమ్రదాయించాను. అప్పటికే గండం గడిచి వట్టే !

శశిని బడికి పంపించేశాకే నేను ఆస్పత్రికి వెడుతూ ఉండేవాడిని. అన్ని నదుపా యాలూ ... సోకార్యాలు పాపకు అమిరే ఏర్పాట్లు చేశాను. అయినా ఏదో ఒక తోపం జరుగుతూనే ఉండేది. బాధపడడం తప్ప ఏమీ చేయలేకపోయాడిని. అలా కొంత కాలం జరిగిపోయింది.

ఒకరోజు ఆస్పత్రినుండి యింటికి బయలుదేరే ప్రయత్నంలో ఉన్నాను. అంతలో నభ్య రోపలికి వచ్చి 'ఈ రోజు మీరు డిస్చార్జ్ చేసిన పేషెంటు సీత మీతో మాట్లాడుతానంటుంది డాక్టర్ ! రోపలికి పంపమంటారా ?'

'ఇంటికి వెళ్ళాలి... పాప నాకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటుంది. అయినా పంపించు. త్వరగా ఆమెకు ఏం కావాలో తెలుసుకొని వెడతాను.'

భయపడుతూ, బిక్కు ముఖంతో రోపలికి వచ్చింది సీత. పరీక్షగ చూశాను. ముఖంలో దైన్యం ఉట్టిపడుతూ ఉంది. గుడ్డలు బాగా చూసిపోయాయి. వయసు సుమారుగా ముప్పై పైన నలుబదిలోపు ఉంటుంది.

'ఇలా రామ్మా ... భయపడకు... వీకేం కావాలో త్వరగా చెప్పు. నేను యింటికి వెళ్ళాలి.'

గూడుచేరిన పక్షులు

'బాబుగారూ! నేను దిక్కులేనిదాన్ని. కూలిచేస్తూ వా జీవితాన్ని వెళ్ళబుచ్చు తున్నాను. ఆ రోజు జరిగిన ప్రమాదంలో ఎవరో నన్ను యిక్కడ చేర్చారు. మీరు నాకు జీవం పోసి నలుగురిలో కలిపారు... ఎంతో దయతో వైద్యం చేసిన మీకు సీత యిచ్చుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాను... ఇవ్వ లేనని చెప్పడానికి నా మనస్సొప్పుడం లేదు.'

సీతమ్మను చూసిన నాకు ఒక ఆలోచన కలిగింది. 'మాడమ్మా.. నేనిప్పుడు యింటికి వెడుతున్నాను. అంత్యహితే మా అమ్మాయి నాకోసం బెంగ పెట్టుకుంటుంది. నేను త్వరగా వెళ్ళాలి. ఇంటికి వస్తే అన్ని విషయాలూ మాట్లాడుకోవచ్చు. ఈ పూట అక్కడే భోజనం చేద్దామని.' అని అతడు చెప్పి నేను యింటికి వచ్చేశాను.

నేను యిల్లు చేరేసరికి శశిరేఖ వని ముషీతో గొడవపడుతూనే ఉంది.....

'నాన్నగారింకా రాలేదు. ఊ...ఊ... ఊ...'

'వచ్చేస్తారమ్మా... పై పైంది' వని మనిషి నమ్రదాయనూ ఉంది.

'వచ్చేశానమ్మా...' అని హాలు రోపలికి అడుగుపెట్టాను. వా అనుమతి తీసుకొని వని మనిషి యింటికి వెళ్ళిపోయింది.

నడ్డించమని వంటమనిషికి చెబుతూ, శశిని ఎత్తుకొని బట్టలు మార్చుకోవడానికి

వా గది లోపలికి వెళ్ళాను. శశితో యిదే పెద్ద చిక్కు. రాత్రి కొంచెం పొద్దుతాతే చాలు నాకోసం గోం చేస్తుంది. ఆ కారణంగా ఎటూ వెళ్ళడానికి నీలవడేది కాదు. టిపార్టీలు, డిన్నర్లు, అన్నింటినీ ఒదులు కొనేవాణ్ణి.

గుడ్డలు మార్చుకొని శశితో భోజనానికి కూర్చున్నాను. వంట నయించలేదు. సగం లోనే చేయి కడుక్కొని కొద్దిగా పాలు మూతం తీసుకున్నాను. శశికి పాలు పంచదార వేసి కొద్ది తినిపించాను. ఈ విధంగా ఎన్నిసార్లు జరిగిందో? ఎంతోషంది వంటవాళ్ళను మార్చి చూశాను. లాభంలేక పోయింది. పాప నిద్రపోయింది. హాల్లో సోఫాలో కూర్చొని సీతమ్మకోసం ఎదురు చూడసాగాను. టైము ము చూ రు గా 8-30 ని. కావచ్చింది. వంటవాడు భోజనంచేసి యింటికి వెడతానని చెప్పడానికి వచ్చాడు.

'ఈ రోజు భోజనానికి ఒకరు వస్తున్నారు. ఒకగంటసేపు ఉండి వెళ్ళు' అన్నాను.

'అలాగే బాబూ!' అని రోపలికి వెళ్ళి పోయాడు.

సీతమ్మ చూస్తే సభ్యత సంస్కారం గల స్త్రీలా కనుసన్నా ఉంది...మరి ! కూలి చేసుకోవలసిన అగత్యమేమిటో...? ఆ వినయవిధేయతలు...మాట మంచితనం ...నాకు ఒక ఆలోచనను రేకెత్తించాయి. ఆమెను యింటో ఉంచుకొని పాపకు ఆయాగా ని య మి స్నే...? బాగానే ఉంటుంది...కాని ఆమె ఏమంటుందో? నరే...వచ్చాక అడిగి తెలుసుకుంటాను. పాప అలానా, పాలనా విషయమే నాకోక చిక్కు నమస్యగా తయారైంది. పాపతల్లి రేణుక ఎంత బలవంతం చేసినా నేను పువర్ణవాహానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆమె గుండె జబ్బుతో మరణించింది. ఆ నమయంలో ఆమె నాతో మాట్లాడిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి.

'ఈ పిన్నవయసులో మళ్ళీ వినాపం చేసుకోకుండా ఎలా ఉండగలరు...?'

'రోగులకు నేవజేస్తూ గడ సతాను, 'పాపనెలా పెంచుతారు...?'

'నేనే పెంచుతాను...ఎవరిమీదా నా శశి బాధ్యత ఉంచను.'

బయలుచేసేందుకై వెళ్ళు పెరితే
నేకాడుటాక? ధానికి పైల్లు తున్నారావో?

రోజు కొక బెంబా- తక్కిని వృద్ధిచేస్తుంది

మంచి కను దృష్టి :

పిరవ్ మినాడెక్స్ లో నిలమినది గలదు.
శుభి యొక్క దివ్యమైన దృష్టి కొరకు
కో-ఆ-1 చిన్న చెంబాడు పిరవ్
మినాడెక్స్ బాటను.

ఆరోగ్యకరమైన రక్తం :

పిరవ్ మినాడెక్స్ లో పిరవ్ తూడ గలదు.
లోరడేకంలో అత్యధికము (80%) పిరవ్ లోపించిన
అహారం కుదిస్తున్నాడు. కావన 1 చిన్న చెంబాడు పిరవ్
మినాడెక్స్ అతి త్వరగా ఆ లోహాన్ని వివేగమునుంది.

దృఢమైన ఎముకలు :

పిరవ్ మినాడెక్స్ లో నిలమినది తీ తూడ గలదు. ప్రతి రోజు
1 చిన్న చెంబాడు పిరవ్ మినాడెక్స్ తీసుకొన్నచో
ఎముకలకు మంచి దృఢత్వమును కలుగజేస్తుంది.
గుర్తించుకోండి. కో-ఆ-1 చిన్న చెంబాడు నానింజ ముదావనగల
మినాడెక్స్ విధిమ మూడంకలు ఆరోగ్యమును విస్తరించి.

సిరవ్

మినాడెక్స్

పి.కె. చెంబాలో మూడు గుణములుగల టానిక్

గాడ్

మూలశంకకు
త్వరగా
నమ్మకమైన
హెడన్ సా
విరేపనముతో
చికిత్సను పొందండి
శస్త్రచికిత్స
అవసరములేదు!

Bensons-2141-TEL

35 సం. అనుభవం
నరిచినను బుద్ధులు బీజపూలు
మొదలగు వ్యాధులకు ఆఫర్ షన్
లేకుండా గాఢంగా బాగుచేయబడును
ఆంధ్ర కౌశులశక్తి
గౌరిగూడెం నియంజన దివ్య వదులు.
తామ్రమందిర రోడ్, హైదరాబాద్-12 త.కె
ఫోన్ 42870 టెలిఫోన్: 38344

శీర్ష రోగులకు

శిశువు పెద్దము

వచ్చున కత్తుము, తుక్కు
 ముము, పాన్పు వెయ్యో
 గము, అనంతపు, ఉబ్బు
 నము (దమ్ము), బోధ
 కాళ్ళు చెవుడు, కడుపు

వచ్చు, కుమ్మ, బొల్లి, వర్మ వ్యాధులకు పోపులు
 బొల్లి కూడా పెద్దము చేయబడును.

శిశువారూ పెద్దవారూ, దానికి కుమారస్వామి
కుమ్మ, తుక్కు, బొల్లి, తనాది. ఫోన్ : 551.

ఫోన్ : 9-డి, శివాజీ స్ట్రీట్, మద్రాసు-17

గొడుచేరిన పక్షులు

'హనీ... మా అమ్మగారు తీసుకువెడతా
 నంటున్నారు...'

'అక్కర్లేదు... నేనే పెంచుతాను.'

తృప్తితో కళ్ళు మూసింది రేణుక.
 రేణుకు తండ్రిలేడు. ఆమెకు అన్న
 దమ్ములుగాని ... అక్కచెల్లెళ్ళుగాని లేరు.
 నా మామగారి మరణానంతరం మా అత్త
 గారూ నన్ను ఇల్లారికం రావలసిందిగా
 ఎంతో బలవంతం చేశారు. నేను అందుకు
 ఒప్పుకోలేదు. ఒక్కోసారి ఆమె మళ్ళీ
 మామింటో అడుగు పెట్టలేదు. గర్భిణిల
 వాడిననీ, చిన్న పిల్ల తాళతప్పుల తేలియని
 వాడననీ... నలుగురితో చెప్పి కోపంతో వెళ్ళి
 పోయింది ఆనాడు. రేణుకాని, నేనుగాని
 మా అత్తగారి యింటికి వెళ్ళలేదు. ఆ
 కారణంగా నీటిని మా అత్తగారికి ఒప్పు
 చెప్పలేదు. కష్టమో నిష్కారమో నేనే
 ఆ బాధ్యత వహించాను.

పై విధంగా ఆలోచిస్తున్న నేను సీతమ్మ
 రాకను గుర్తించలేదు. ఆలోచనలనుండి
 తేరుకున్న తర్వాత ఆమెను చూశాను.
 ఒకమూల ఒదిగి నిలబడింది.

'సీతమ్మా...! వచ్చి ఎంతసేపైంది?
 ఆలోచనలలో మునిగిఉన్న నన్ను నేను
 గుర్తించలేక పోయాను. నీవు వెళ్ళి
 భోంచెయ్యి... ఆతర్వాత మాట్లాడుకుందాం'

వంటమనిషిని కేకవేసి సీతమ్మకు
 వడ్డించమని చెప్పాను. వంటవాడి వెనుక
 వెళ్ళింది ఆమె.

సీతమ్మ భోంచేయగానే వంటవాడు
 శలపు శీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు. ఆమె
 వచ్చి నాకు ఎదురుగా కొద్దిదూరంలో
 కూర్చుంది. సంభాషణను ఆమె ప్రారంభించింది

'బాబుగారూ! నేనూ ఒకనాడు బాగా
 బ్రతికినదాన్నే! ఇప్పటికి అస్తిపాస్తులు,
 యిల్లు... పొలాలు అన్నీ ఉన్నాయి... కాని
 నా అదృష్టంమాత్రం బాగాలేదు. కూలి
 చేసుకొని బ్రతుకుదామని యిక్కడికి
 వచ్చాను. అవమానాల పాలయ్యాను. శీలంకా
 పాడుకోవలసి వచ్చినప్పుడల్లా ఒకచోటు
 నుండి మరొకచోటికి మారవలసి వచ్చేది
 ... ఏం చెయ్యమంటారు? ఈ పాపిష్టి
 లోకంలో దిక్కులేని ఒక అనాధ... అందులో

వదుసులో ఉంటే ... ఏం జరుగుతుందో
 మీరు ఊహించుకోగలరు.'

'అయితే నీవు యిప్పుడేం చేయబట్టు
 కున్నావు...? ఆస్తిపాస్తులు వ్యాధులను
 న్నావు. మంచిగా బ్రతికానంటున్నావు.
 మరి నీ ఈ వరిస్థితికి అర్థం ఏమిటి?
 అనలేంజరిగిందో చెప్పు.'

'.....'
 'చెప్పడానికి అభ్యంతరం ఉంటే అక్కర్లే
 దమ్మా...'

'అబ్బే...! అటువంటి చేపలేరండి
 ... నూది యిక్కడికి దగ్గరలో ఉన్న
 కుక్కామం ... మాచారికి నేను రెండున
 సంబంధం ... మొదటిభార్య చనిపోయాక
 మళ్ళీ వివాహం చేసుకోనేలేవుగానే నాకు
 వెడు లలవాట్లకు లోనయ్యాను. తాళడు
 ... జూదం... వ్యభిచారం ... యివన్నీ సిత్య
 కృత్యాలయ్యాయి. వారికి పేదనారై నా
 తడిదండ్రులు ఈ విషయాలన్నీ తెలియక
 కలవారని సంతోషంతో నన్ను నారికిచ్చి
 వివాహం జరిపించారు, నారి నలును
 ఎక్కువైనా నేను అదేమీ వట్టింనుకోకుండా
 సంతోషంతో వారితో గడవసాగాను. వారికి
 మొదటి సంబంధానికి ఒక కుమారుడు
 కూతురు ఉన్నారు. కుమారుడు నాకన్న
 ఒకటిరెండు సంవత్సరాలు చిన్నవాడు.
 అతనికికూడా వివాహం జరిగింది. ఇద్దరు
 పిల్లలు కలిగారు... కుమార్తె సమపుకంకు
 మను పోగొట్టుకొని పుట్టింట చేరింది.
 తండ్రి అలవాట్లు వారెవరికీ నచ్చేవి
 కాదు. నేనంటే ఎంతో అసహ్యపడేవారు.
 మావారు దురభ్యాసాలకు లోనై త్రాగుడు
 మరీ హెచ్చించడంతో 'నాకు వివాహం
 జరిగినతర్వాత రెండు సంవత్సరాలకే మర
 ణించాడు. దాంతో నేను దిక్కులేనిదాన
 వయ్యాను. నా సనిలి కుమార్తెకు ఎవరి
 తోనో అక్రమ సంబంధముంది. ఆ విషయం
 నాకు మరణించాకగాని నాకు తెలిసిపోలేదు.
 ఒకరోజు ఆమె తన నిలునితో మాట్లాడుతూ
 ఉండగా నేను వెళ్ళి గట్టిగా మందలించాను.
 ఆ వచ్చిన యువకునితో నేను ఆవేశంతో
 మాట్లాడుతూన్న సమయంలో తను నేను
 మార్గంకుడా వెళ్ళి అవతలిగిదిలో నిద్రపోతూన్న నా
 ససో కొడుకుని లేపి తీసుకువచ్చి తన పేరాన్ని
 వాపై రుద్దింది. నలుగురినీలిలి రథన

చిక్కువాడుంటేమో?"

'అనేంలేదు బాబుగారూ...! ప్రాద్దు పాపడంలేదు...మీరు పాపవెళ్ళాక అంతా శీతకేగ...?'

'నీయిష్టం...ఉత్సాహంతో చేస్తానంటూ ఉంటే నేనెందుకు కాదనాలి? ఇంటి బాధ్యతల్ని నీకు ఒప్పగిస్తే నాకూ కొంత విశ్రాంతిగా ఉంటుంది. ఇది ఎప్పటి ఋణాశంభంధమో...?'

'ఏమో బాబుగారూ...?'

అనందబాబ్బాయి రాల్చింది సీతమ్మ... నేను కూడా సంతోషించాను. ఆమెకు పాప పట్టగల అనురాగాన్ని గమనించి నిశ్చింతగా ఉండిపోయాను.

ఒకరోజు నేను...అమ్మాయి రేఖ హుస్సేన్ సాగర్ స్కూంకుబండ్కు వెళ్ళాము. రేఖ ఆ సంవత్సరమే ఫిఫ్త్ గ్రేడ్ లో పాస్ అయింది. సీతమ్మ పుణ్యమా అని రేఖ ఆలనా, పాలనా తదితర ముఖ్య బాధ్యతలనుండి తప్పుకున్నాను.

ఒక ప్రక్కగా కారు అపి, దిగి మెల్లిగా నడవసాగాము. కొంచెంసేపట్లో రేఖ అలానే పోయింది. ఆ తర్వాత ఒక బెంచీలో కూర్చున్నాం మెల్లిగా సంభాషణ ప్రారంభించాను నేను

'అమ్మా రేఖ...నీ చదువెలా సాగుతుందమ్మా...?'

గొడుచేరిన పక్షులు

'బాగానే చదువుకుంటున్నాను నాన్నారూ...!'

'మార్కులు బాగా తెచ్చుకోని ప్యాపర్వాలి, లేకపోతే మెడిసిన్ లో నీటు దొరకడం కష్టం. నాకు తెలిసిన మెడికలు ప్రాప్త వర్ణ చాలామంది ఉండడంవలన నీటును గురించి బెంగ అక్కర్లేదు. అయినా మనం కూడా అర్హతలు కలిగి ఉండడం ఎంతో మంచిది. వేరే యితర విషయాలపై మనసు పోనియకుండా జాగ్రత్తగా చదువుకో తల్లీ! నీవు చదువుకోని డాక్టరువై నర్సింగ్ హోం బాధ్యత తీసుకున్నప్పుడు నీ తల్లి ఆత్మ సంతృప్తి చెందుతుంది.'

రేఖ గుర్తుకువచ్చి నాకళ్ళు చెమ్మ గిల్లాయి. రేఖ చూడకుండా తుడుచు కున్నాను.

'అలాగే నాన్నారూ...బాగైతగా చదువుకుంటూ, అమ్మగారి ఆత్మహ, మీకు తప్పిని సంతోషాన్ని కలిగిస్తాను. నా ఈ ప్రయత్నానికి మీ ఆశీర్వాదమూ, దైవాదు గ్రహమూ ఉండాలని ప్రతినీత్యమూ ఆ దైవాన్ని ప్రార్థిస్తూ ఉన్నాను...'

'సతీరోజూ పూజచేయడం నీకెవరు నేర్పారమ్మా...?'

'సీతమ్మ నాన్నారూ...ఆమె సతీరోజూ పూజచేస్తుంది. నాతోకూడా చేయిస్తుంది.'

ఇటువంటి మంచి అలవాట్లు అలవడు స్తున్నందుకు మనఃశీలీ ఎంతో సంతోషించాను.

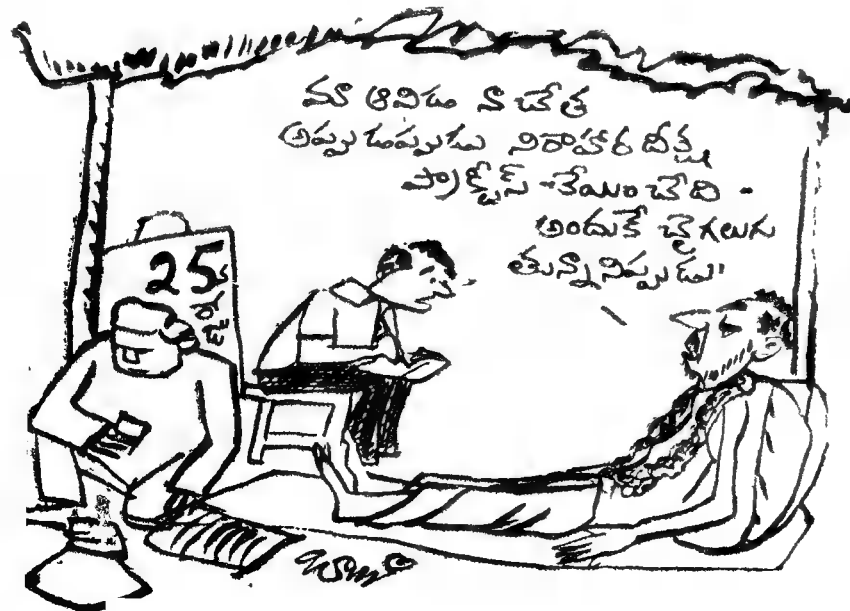
'సీతమ్మ ఋణం మనం ఎలా తర్చుకా గలమమ్మా...? స్వంతమనిషికన్న మిస్సగా మర కుటుంబానికి సేవలు చేస్తూఉంది. ఏ ప్రతిఫలమూ కింకడంలేదు ఆ తిండి, బట్టతప్ప ఎప్పుడైనా ఏదైనా యివ్వ బోయినా తీసుకోదు...'

'అవును నాన్నారూ...సీతమ్మ చాలా మంచిది.' అని మళ్ళా 'ఇక వెడదామా నాన్నారూ...?'

'అలాగేనమ్మా ... టైము ఎనిమిది దాటింది కూడా!'

ఇద్దరమూ మెల్లిగా కారు నిలిపిర చోటికి నడవసాగాము. ఇంతలో అనుకోని సంఘటన ఒకటి జరిగింది ఎవరో ఒక రౌపీ నా ప్రక్కగా వచ్చి పోటు చేసుకోవడం వల్ల కొట్టిపెట్టాంకు బంధుకు మరొక ప్రక్కగా ఉన్న చెట్ల పొదిలవైపు వరుగు ప్రాంతంబించాడు ఇదంతా గమనిస్తూ ఉన్న మరొక యువకుడు ఆ రౌపీని వెంబడించడం గమనించాను. అకస్మాత్తుగా జరిగిన ఈ సంఘటన నన్ను ఆశ్చర్యంలో ముంచేల్చింది. మరుక్షణంలో 'దొంగ' 'దొంగ' అని గట్టిగా అరిచాను. నా అరుపులకు వరుగు రైదుగురు పోగై సంగతేమిటని ప్రశ్నించారు. ఎదురుగా పారిపోతున్న రౌపీని, నాడిని వెంబడిస్తూన్న యువకుణ్ణి చూసింది 'ఆ ముందు వరుగెడుతున్న దొంగ వెధవ నా వల్ల కొట్టేసి పారిపోతున్నాడు' అని ఆడుర్లాలో చెప్పాడు. అంతలో నురి కొంతమంది పోగయ్యారు.

నన్ను గుర్తించిన కొందరు తల సెంకిస్తూ ఆ పరుగెడుతూన్న యిద్దరినీ అనుసరించారు. నేను కారు దగ్గర కెళ్ళి బార్నిలైటు తీసుకోని, అమ్మాయి రేఖను కారులోనే కూర్చోవలసిందిగా ఆదేశిస్తూ నేను కూడా వారు వెళ్ళిన వైపు వేగంగా అడుగులు వేయసాగాను. బాంకు బంధుకు రెండవప్రక్క చాలా లోతుగా యిండ్లు

ఉంటాయి: ఇంట్లో కాకుండా గుబురు, గుబురు పాదరంగా ఉన్న చెట్టు అంతా గజ బిజిగా ఉంటుంది. రోడ్డునుండి ఆ ప్రాంతానికి దిగడానికి చాలా చోట్లలో మెట్లున్నాయి. ఆ మెట్లు మీదుగా క్రిందకు దిగి ఆ పరుగెడుతూన్నవారిని అనుసరించాను. నాకు వారికి మధ్య చాలా దూరం మిగిలిపోయింది. ఆ చెట్టు గుబుర్లు మధ్యగా అంతా ఆగిపోయినట్లు కనపించింది. వేగంగా అడుగులువేస్తూ ఆ గుంపుకు దగ్గరయ్యాను. అంతగా ఆదుర్దాపడడానికి కారణం...ఆ వర్షంలో రెండువేయన్నాయి. రేఖకు నెక్లెస్ కొనాలని ఆ రోజే బ్యాంకు నుండి తీసుకువచ్చాను. వని తీరనంతవల్ల కొనడానికి వీలుపడలేదు. రేపు కొనవచ్చనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ రెండువేలూ వర్షంలో ఉంచాను. అనకోసం విధంగా ఈ సంఘటన జరిగింది. గుంపు దగ్గరకు చేరుకున్నాను. సందు చేసుకొని లోపలకు వెళ్ళి నిలచున్నాను. ఆ రాడీని వెంబడించిన యువకుడు బోర్డు పడి ఉన్నాడు. అప్పుడే ఎవరో అతనిని లేపతీయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. నేను కూడా దొంతరి కూర్చోని ఆ యువకుడిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించసాగాను.

కుడిచేతిలో వర్ష జాగ్రత్తగా పట్టుకొని ఎడమచేతిని ఆ రాడీ పొరిపోయిన డిక్కుకు చూపిస్తూ సంజ్ఞ చేయసాగాడు. అతను సంజ్ఞ చేసిన వైపుకు యిద్దరు ముగ్గురు పరుగెత్తారు. ఆ యువకుడికి నోట మాట నరీగా రావడంలేదని గుర్తించాను. ఆ ప్రాంతమంతా చీకటిగా ఉంది. అతని విడమచేయి పడుకుతూ ఉన్నట్లు తోచింది నాకు. బార్నిల్లెటు వెలుగుతో ఆ చేతిని చూసి నివ్వెరపోయాను. పెద్దగాయం...రక్తం కారుతూ ఉంది. బాధతో మూలుగుతున్నాడు. బార్నిల్లెటును అతను పడి ఉన్న ప్రాంతమంతా నేసి చూశాను. రక్తం మడుగు కనుపించింది. అతను ఆ వెలుతురులో నన్ను గుర్తించి 'బాబాగారూ...! డిగ్గండి మీ వర్షు.' అని వర్షును నా చేతిలోపెట్టి స్పృహ కోల్పోయాడు.

(ఇంకో ఉంది)

ఇంట్లోనిదియూ అయిదింటికీ, కర్మేంద్రియాలు అయిదింటికీ ఆయా ఇంద్రియ విషయాలపైని ఉండే కోరిక విషయాభిలాష. అంటే—కళ్ళకి చక్కవిది చూడాలనే అభిలాష, నాలుకకు మంచిది రుచి చూడాలనే కోరిక—ఈ మొదలైన వన్నీ అన్నమాట. ఆయా ఇంద్రియాలకి మనం లొంగిపోతే ఆయా కోరికలు గంతులు వేస్తాయి. వాటికి మానవమృతులు లొంగి పోతారు. మునులు లొంగరు,

మునులూ మానవులే! వారు నిన్నెన్నో కష్టమైన నియమాలను పాటించి, ఆ విషయాభిలాషలను చంపుకొని సేవాన భ్యేయమైన బ్రహ్మజ్ఞానాన్ని సంపాదించి ముక్తులౌతారు.

వారు అనుసరించే నియమాలివి—రుచి కోసం కాకుండా—ఒకరి తీరడానికోసం తిచ్చమెత్తి సారంలేని ఆహారాన్ని దినానికి ఒకపూటమాత్రం తింటారు. ఉత్తనం పైనే పడుకొంటారు. మన పక్షలకు ఇతరుల సాయంకావాలికాని, వారు తమ పనుల్ని తామే చేసుకుంటారు. కట్టుకునే వస్త్రం చింపిరిగుడ్డలు అన్నీ అతికి కూర్చిన బొంత, ఇలా వుండే ఆ మునులు మానాభిమానాలకు అతీతులు! విచారం అనేది వారికి ఏ కోశాన్నీ ఉండదు.

ఆ మునుల మాదిరిగానే నిర్విచారంగా ఉండాలని, విచారం విడిచి ఉండడం వల్లనే జీవితం సుఖమయంగా ఉంటుందని తలచి, ఒక సామాన్య మానవుడు—ఆ విరాగుల మాదిరి. తిచ్చమెత్తి ఒక పూట మాత్రం కొద్దిగా—సాధం విలుపు

కోడానికి తిని, ఇతరులను దేనికి ఆశ యించకుండా అతుకుల గుడ్డ వస్త్రంగా ధరించి, ఉత్తనంపై పరుండి శ్రమలు సహించాడు. అయినా మనస్సు కట్టులేక సోపడంచేత విషయాభిలాష నశించలేదు. అందువల్లనే విచారిస్తూ ఈ విధంగా చెప్పున్నాడు—

‘బిక్షాశనం తదపి నీరస మేకవారం శయ్యా చ భూః పరిజన్ నిజదేహ మాత్రం,

వస్త్రం నుజీర్ణ శబ్దాండమంబా చ కంఠా

హాహ శ్వాపి విషయాన్న జహతి దత్తం.’

తిచ్చంవల్ల అభించిన నీరసమైన ఆహారాన్ని రోజుకు ఒకపూట మాత్రమే తింటున్నాను. ఉత్తనంపైపడనే పండుకొంటున్నాను. దేనికి నిచ్చుమీదా ఆధారపడి వుండలేదు. అతుకుల బొంత అయిన సాతగుడ్డనే కట్టుకొంటున్నాను. ఇతరుల గౌరవా గౌరవాల్లో నిమిత్తం లేకుండా—మమల మాదిరిగా నడుచుకున్నా సయోజనం లేకపోయింది. వారు, మనస్సును ఇంద్రియ విషయాలనుంచి మర్చించి, నిర్విచారింగా ఉండగలుగుతున్నారు. అది మాత్రం నాకు సాధ్యపడలేదు. మనస్సు ఇంద్రియ విషయాలనుంచి మళ్ళకుండా ఉంటున్నది—అని దీని అభిప్రాయం.

పరిపరి విధాల పోతూ, అనేకముల్లైన ఆశలు పెట్టుకునే మనస్సు—చరించకుండా తన స్వీధనంలో ఉంచుకున్నప్పుడే శాంతి సుఖం ఏర్పడతాయి. దానికి విషయాభిలాషలను విసర్జించే ప్రయత్నం ముఖ్యం.

శిశుబుబాంగ

ఆకాశ్మీ వెంటరత్నం

* సరస్వతికి దిగులుగావుంది. పుట్టింటి నుంచి దూరంగా వెళ్లిపోవడమంటే వీలైతేనేనా అలాగే వుంటుంది మరి. వెళ్లేది భర్తవద్దకే అయినా— తల్లి, తండ్రి, అక్కచెల్లెళ్ళూ, అన్నదమ్ములూ చూపించే ప్రేమకీ, భర్త కురిపించే అనురాగానికి ఎంతోభేడం వుంటుంది. ఒక పోలీస్ ప్రేమించినట్లు మరొకవర్గం ప్రేమించలేకపోవడం సహజం. కనుకనే స్త్రీకి రెండురకాల ప్రేమలు అవసరం. అందుకే, సరస్వతి కళ్ళలో రెండు నీటి ముక్కలు నిలబడ్డాయి, తండ్రికే కనిపించ

కుండా కళ్ళు ఒత్తుకుంది.

'అమ్మాయ్— ఒక్కరినీ వెడుతున్నావ్ జాగ్రత్త సుమా. వెళ్లగానే ఆ శిర్డీ చెయ్యి కుండా ఉత్తరం రాయి. - రోగ్యం జాగ్రత్తగా చూసుకో.' రోడ్డుమీద నిలబడిన తండ్రి, బస్లో కూర్చున్న సరస్వతికి చెప్పిన విషయాలే మళ్ళీ చెబుతున్నాడు. ఆమె మౌనంగా తల ఆడించింది.

బస్ బయలుదేరుతోం దన్నట్టుగా మూడుసార్లు 'బహా' మని హాస్ 'మోగించాడు డ్రైవరు. తండ్రి మరోసారి పావురించాడు

కూతుర్ని.

ఎదురుగాలిలో, కదులుతున్న డరోజీ వడవలా బయలుదేరింది బస్. అక్కడే నిలబడి చూస్తున్న తండ్రిని వెనక్కితిరిగి కనిపించినంతవరకూ చూసింది సరస్వతి. బస్, హోరతోపాటు స్పీడు అందుకోవడం తోనే క్రమంగా తండ్రి కనుమరుగయ్యాడు చిన్నగా నిట్కూర్చి తల తిప్పుకుంది సరస్వతి సర్దుకుని కూర్చుంది.

రకరకాల మనుష్యుల్ని, మేడల్ని, వాహనాల్ని దాటిదాటి బస్ పచ్చటి ఎక్కలి మధ్య నడుస్తోంది. చల్లగాలి శరీరాన్ని

గిరిగింతలు పెడుతూంది

సాధారణంగా సరస్వతి కొత్తవాళ్ళతో మాట్లాడదు. అందుకే ఒంట్లో గాఢ ప్రయాణం చేసేప్పుడు చుట్టూ ఉన్న వస్తువులన్నీ చూస్తూ ఏవో చిత్రమైన ఆలోచనల తాదాత్మ్యంలో కాలం గడుపుతుంది. ఏవో తియ్యటి ఆనందపు సువాసనలు ఆ ప్రకృతిలోంచి ఎగిరివచ్చి ఆమెను సోకుతున్నట్టుగా అనుభూతి పొందుతుంది.

నెమ్మది నెమ్మదిగా పుట్టింటి తలపులు ఆమెనుంచి దూరంగా జరిగిపోయాయి. ఆ స్థానంలో ఆరముగ్గిన మావిడి పండులారాజశేఖరం ప్రవేశించాడు. అనుభూతుల మత్తుని ఆమె మస్తిష్కంలో ప్రవేశించజేసి కమ్మగా నవ్వుతున్నాడు.

వదిపాను రోజులే అయినా భర్తనిమాసి దిన్న నంపళ్ళు గడిచినట్టుగా వుంది సరస్వతికి. బస్సు చాలా నెమ్మదిగా నడుస్తున్నట్టు ఆమెకు అనిపిస్తోంది.

తనను తీసుకు వెళ్ళడానికి రాజశేఖరం వస్తాడని ఎంతగానో ఆశించిన సరస్వతికి రెండ్రోజుల క్రితం అతను రాసిన ఉత్తరం విరాళ కలిగింది. కనీసం ఒక్క రోజు పెంపు దొరకని ఉద్యోగాలని, కర్కటక ఆఫీసర్లని కనీసీలా తిట్టుకుంది. బస్ నడక మరి మందగిస్తోంది.

ఊహా పవనాలు పీల్చుకుంటూ కూర్చుంది సరస్వతి.

వంటకు సిద్ధంగావున్న పాలాలు గర్వంగా వచ్చటి వెన్నులు కదిలిస్తున్నాయి; గాలికి నముద్ర కెరటాలూ ఊగుతున్నాయి. రకరకాల చెట్లు నిండుగా నవ్వుతూ వెనక్కి పరిగెడుతున్నాయి.

బస్ ఒక వల్త బూర్లో ఉంది. ఎవరో దిగిపోయారు ఇద్దరు స్త్రీలు చిన్న చేతి సంచలంతో బస్సెక్కి ఒక సీట్లో, విమానంలో కూర్చున్న మంత్రుల్లా దర్జాగా కూర్చున్నారు. బస్ మళ్ళీ వేగం అందుకుంది.

'టికెట్, టికెట్' అన్నాడు కండక్టరు చెవిలోంచి వెనిసిలు తీస్తూ.

'యెంకటాపురాని వెంతువు దుండి?' వారిద్దరిలో నల్లగా, నువ్వుగా, పన్నగా, రాతి వెలుగులో మెరిసే పూల మొక్కలా పువ్వు ఆమె అడిగింది.

'రెండున్న రూపాయలు, తొందరిగా

దబ్బులు తియ్యో పాదాద్రిడి చేశాడు కండక్టరు.

'ఓర్నాయోయో! రెండున్నరే!...రెండేసి రూపాయలిస్తాం తీసికెల్తు బాబూ.' నల్ల మనిషి గుండెలమీద చెయ్యి వేసుకుని చిత్రంగా కళ్ళు తిప్పతూ అంది. బస్లో కొంతమంది పైకే నవ్వారు.

'ఇదేం చేలబేర మనుకున్నావా? ఇస్తే రెండున్నర ఇవ్వండి, లేకపోతే దిగిపోండి.' కండక్టరు కాస్త కలుపుగా అన్నాడు.

'అట్లాగంటా రేటండి! ఆ యాళి మేమెక్కిన బండిలో రెండ్రూపాయలే తీసుకుంటేను!'

'నువ్వెక్కిన బండేమిటమ్మా? ఒంటెద్దు బండా, రెండు కాళ్ళ బండా?' వ్యంగ్యంగా అడిగాడు కండక్టరు.

బస్లో మళ్ళీ నవ్వుల చప్పుడు విని పింజేసరికి ఆపోలో యాత్రికుడిలా పోజు పెట్టాడు కండక్టరు.

'మంచోరే! కార్లోనే యెక్కితేను!' నల్లమనిషి మొలలోంచి దబ్బుమూట జాగ్రత్తగా తీస్తూ అంది.

ఆమె చేస్తున్న అలశ్యానికి కండక్టరు అపహాసంగా చూస్తున్నాడు.

'రెండుం బావలా యిస్తాం తీసుకో బాబూ.' అంది నల్లమనిషి చిన్న పిల్లాణ్ణి బుజ్జగిస్తున్నట్టు.

'హోలాన్!' గట్టిగా, విసుగ్గా అరిచాడు కండక్టరు.

నల్లమనిషి తుళ్ళివడింది. బస్ ఆగిపోయింది.

'దిగండి దిగండి. మీలాంటాళ్ళు ఇంకో యిద్దరుంటే మా బస్సులన్నీ మూల పడుకోవలిసిందే...' కరిచినంత పని చేశాను కండక్టరు.

ఆ మనిషి నిష్కారంగా ఒక లిఫ్ట్ పాటు చూసింది.

'పోన్ బాబూ— పావల్లబ్బుల కోనం దింపేస్తావా—మంచి మడిసివే! పోన్లే' పావల్లబ్బులూ నువ్వే దిను. ఇప్పుడు దిగిపోమంటే ఎట్లాగేటి?' మూతి తిప్పుకుంటూ అంది 'అప్పుమ్మా! తియ్యవేవే దబ్బులు? అందరు బాబులూ మంచోళ్ళే వుంటారా! ఏటి సేల్తాం, తియ్య తియ్య.'

అప్పుమ్మని పాపురిస్తూ తన వాదాన్ని ఉపసంహరించుకుంది. నల్లమనిషి. అతి

జాగ్రత్తగా దబ్బులు తీసి మూడుపాద్యులెక్క పెట్టి కండక్టరు చేతిలో హిసింది

'రాయిట్.' కండక్టరు అరుపుతో బస్ మళ్ళీ మేలుకుంది.

బస్లో అందరితోపాటు కరస్వతిని కూడా ఈ సంఘటన ఆకర్షించింది. లోలోపల నవ్వుకుంది. అంతలోనే నల్లమనిషి మీద ఆమెకు జాలికలిగింది. 'పావం' ఇలాంటి వాళ్ళకి బీదతనం ఒక శాపం. అండేతనే సమయం, సందర్భం లేకుండా బేరాలు చేస్తారు.' అనుకుంది.

బస్లోకి లాగబడిన ఆమె దృష్టి చుట్టూ తిరుగుతుంది.

కండక్టరు తన సీట్లో జారబడి సెగ రెట్ వెలిగించాడు. మరి — బస్లో 'పాగల్రాగరాదు' అని బోర్డులు ఎందుకో సరస్వతికి అర్థంకాలేదు. ఒక ముసలాయన, ఏదో పుస్తకం చాలా దీక్షగా. మర్నాడే పరిశ్ల అన్యంత శ్రద్ధగా చదువుతున్నాడు. కాలేజీ కుర్రాళ్ళలా ఉన్న యిద్దరు, పాగ పీల్చుతూ, ఏదో చర్చించుకుంటూ మధ్య మధ్య తల తిప్పి సరస్వతికేసి చూస్తున్నారు. ఇద్దరు రైతులు ఆమె పొలాలలోని ఈయేటి వంటల చర్చ తని గట్టిగా చెప్పుకుంటున్నారు. బస్లో ఆట్టే మంది జనం రేరుగాని వాళ్ళ మాటలు బస్ హోరులో కలిసిపోయి అవేశ్యతల సంగీతంలా వుంది. సరస్వతికి ముందు సీట్లో కూర్చున్న లావుపాటావిడ, రెయిలింగ్స్ మీదికి ఎగబడి తలలు బయటకు పెడుతున్న పిల్లల్ని సరిగ్గా కూర్చోబెట్టలేక నానా హంగామా చేస్తోంది.

'ఆ కుర్రాళ్ళు అలా తలలు బయటకు పెట్టినప్పుడు అటునుంచి మరో వాహనం వస్తే ఎంత ప్రమాదం!' అనుకుంది సరస్వతి. తనకు తెలిసిన ఒక పెద్దమనిషి మొండిచేతి వాడై పోవటం గుర్తువచ్చి వణికిపోయింది. 'ఆ పెద్దవలు అంత గోల చేస్తుంటే రెండు తగిలించి కూర్చోబెట్టదేం?'

చివరికి లావుపాటావిడ చేతి సంచితోంచి రెండు పాట్లాలు తీసి వాళ్ళకిచ్చింది. వాళ్ళు రెయిలింగ్సుని వదిలేసి తిండి మీదికి ఎగబడ్డారు.

సరస్వతి మళ్ళీ బస్ చుట్టూ చూస్తుంది.

దైవరు సీటుకి విడుదుగా దేవుడి
బోటాలు; వాటి ముందు అరుతూ వెలిగే
రంగుల చిన్న దీపాలు, అగరువత్తులు; పటా
లకి వేసిన కాయితంపూల దండలు — అన్నీ

ఒక జేబు దొంగ

చూస్తోంది. బస్ లో ఎక్కడ చూసినా
'హరేరామ', 'హరేకృష్ణ' అని రాసి
వున్నాయి. 'దేవుని స్మరించుము' అని ఒక
చోట బోర్డు వుంది. లోకంలో అందరూ
మరచిపోయిన దేవుణ్ణి విశిష్ట కనిసం గుర్తు
చేస్తున్నందుకు సరస్వతి సంతోషించింది.

ఒకవైపు ముగ్గురు వడివయస్సువాళ్ళు
రాజకీయాలు చర్చించుకుంటున్నారు. 'బీద
వర్గాలు', 'సామ్యవాదం', 'అవినీతి', 'లంచ
గొండితనం', 'సాథమిక నాక్కులు',...
ఇలాంటి కొన్ని వడికట్టు వదలు అర్థంకాక
పోయినా సరస్వతికి మధ్య మధ్య వినిపి
స్తున్నాయి.

'ఇంకా ఇంకా కూడబెట్టుడానికి, బీదల్ని
చెప్పకండి అట్టల్లాగ, వంటకోసం సిద్ధం
చేసిన పిట్టల్లాగ నలిపివెయ్యడానికి ఈ
ధనికులందరికీ ఎవరిచ్చారండీ తైలెన్ను?
మీరు నమ్మరు గానీ విశ్వందర్శి బాల్మీసారేస్తే
గాని దేశం బాగుపడదు.' ఉద్రేకంగా
ఒకాయన వాదిస్తున్నాడు.

సరస్వతి నవ్వుకుంది. 'శరీరాల్ని చంపి
నంత మాత్రంలో దేశం బాగుపడుతుందా!
వ్రతీ మనిషిలోనూ మానవత్వం, ఉపకార
గుణం, నీతి, నిజాయితీలు పెరిగితే చాలదూ!
గుండెలు విశాలం అయినప్పుడే దేశం బాగు
పడడం.' అనుకుంది.

ఒకచోట బస్ ఆగింది. నలిగిన బట్టలు,
నుదుటి మీద జీరాడుతున్న జుట్టు,
కొద్దిగా చూసిన గెడ్డంతో ఇరవైయేళ్ళ
కుర్రాడు బస్సుక్కాడు. టికెట్ తీసుకుని
సరస్వతికి దిగ్గర్లోనే మరొక పీట్లో కూర్చు
న్నాడు. జేబులోంచి బీడిటిని వెలిగించుకుని
ఆప్యాయంగా పీలుస్తూ బస్ లో ఉన్నవాళ్ళం
దర్శి చూస్తున్నాడు. సరస్వతి సాఫ్ట్ లో
అతనికి కనిపిస్తోంది. 'ఈవిడ ఎవరోగాని,
ఇంత ప్రశాంతమైన అందం ఇంతవరకూ
ఎక్కడా చూడలేదు. దేవుణ్ణి తవ్వకుండా,
ఈవిణ్ణి సృష్టించినందుకు లభించిందంత
వచ్చు.' అనుకున్నాడు ఆ కుర్రాడు.

సరస్వతికి వెనుక సీట్లో కూర్చున్న
నల్లమనిషి అతని దృష్టిలో వడింది. ఆమె
—మట్టుకి నివ్వ ఉన్న భాగాన్ని వోల్ట్ లో
పెట్టుకుని పాగ వాదులుతూ అవ్వమ్మతో
ఏదో వాగుతూంది. అచ్చడప్పుడు ఓరగా

బీడికుర్రాణ్ణి చూస్తూంది. నల్లగా వున్నా;
పొంకంగా, ఆకర్షణీయంగా వున్న ఆమె
అందం అతన్ని కాస్తేపు ఆకట్టుకుంది.
ఆపాదమస్తకం ఆమెని చూస్తూ కూర్చు
న్నాడు.

నల్లమనిషిని చూసి చూసి విసుగు
పుట్టింది కాబోలు, కండక్టరు, వరిగత్తే
బస్సులో కునికిపాట్లు వదులుతున్నాడు.

ఒక్కొక్క పూరూ వెనక్కి వెళ్ళి
పోతూంది. మైళ్ళు తరిగిపోతున్నాయి.
ఏక్కేవాళ్ళు ఎక్కుతున్నారు. దిగేవాళ్ళు
దిగుతున్నారు.

దగ్గరపడుతున్న తన ఊరునీ, చూడ
బోయే తన భర్త రాజశేఖరాన్నీ ఊపాల
పూల వందిరికింద నిలుపుకుని మెత్తటి
వరిమళాలు పీల్చుకుంటూంది సరస్వతి.
బయటకు చూస్తూంటే కాని ఆమెకు
వెల్లు—చేమలు, చేలు, ఆకాశం, మబ్బులు
ఇవేవీ కనిపించడంలేదు.

నగంనగం కనిపిస్తున్న సరస్వతి పాదాల
యైఅదనాన్ని చాలా సేవ పట్టుంచి
చూస్తున్న బీడికుర్రాడు ఎందుకో చలు
క్కున ముందుకి వంగున్నాడు. చెయ్యిభాపి,
సరస్వతి కాళ్ళకి అడుగుదూరంలో వున్న
ఒక వస్తువుని తీసుకున్నాడు. అరచేతిలో
వుంచుకుని కాస్తేపు తదేకంగా చూశాడు.
కాలికి పెట్టుకునే వెండివట్టి అది! కొంత
సాతబడినా బరువుగ నే వుంది. కొంత
సేపు సరస్వతి ముఖంలోకి, మరికొంత
సేపు చేతిలో వట్టికేసి చూస్తూ ఉండి
పోయాడు. ఎందుకో తల వంకించాడు.

'నివండీ.' అంటూ రెండుసార్లు సర
స్వతిని పిలిచాడు.

తనని కాదేమో అన్నట్టు ఆమె అను
మానంగా చూసింది.

'మిమ్మల్నేనుండి తను పిలిచాను. ఇదిగో
యిది మీ కాళ్ళవద్ద నాకు దొరికింది.
మీదేనా యిది?' గుప్పెడ విప్పి ఆమె
ముందుకు జాబుతూ అడిగాడు బీడి
కుర్రాడు

'వెండివట్టి! తనదే! ఎలా జారి
పోయింది?... సీల పోయివచ్చిందేమో
తాను కట్టిన ఊలు ముక్క తెగిపో
యుంటుంది.'

సరస్వతి అలోచించింది కొద్దిసేపే
అయినా అతను అనుమానంగా గుప్పెడ

అందమునకు, వర్చస్సునకు

నేషనల్
కాశ్మీర్ సోప్

మరియు
తాల్కుమ్ పౌడర్

మరియు
లవండర్
బ్రెలియంబ్రెన్

మరియు
దిల్ కుష్ అగరుబత్తి

శ్రీహరచెయ్యవారు

ది నేషనల్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ
(మద్రాస్) మద్రాస్-82

మూసుకున్నాడు.

'జెను నాదేనండి.' అంది నరస్యతి.

బీడీకుర్రాడు ఒక్కక్షణం సందేహించి పట్టి ఆమెకు అందించడానికి వెళ్ళు చాపాడు.

'ఆగవయ్యా ఏం పెద్దమడిసిని! ఆ యెంకిపట్టి అవిడిదిగారు నాది. ఇలాగియ్యి.' అంటూ నల్లమనిషి, ఒరలోంచి బయట పడిన బాతులా లేచింది.

నరస్యతి ఆశ్చర్యంగా నల్లమనిషి ముఖం లోకి చూసింది.

బీడీకుర్రాడు ఆగిపోయాడు. సందిగ్ధం అతన్ని పీడిస్తోంది. ఇద్దరి ముఖాల్లోకీ తెల్లగా చూస్తున్నాడు. బస్ లో కొంత మంది చిత్రంగా ఆ ముగ్గుర్ని గమనిస్తున్నారు.

'యేటయ్యా బోసిరానిప్పులా అట్టా నూతూరు? ఇలాగిమ్మంటే నీక్కాదా?' అంటూ ప్రధానికి ఉన్నంత అధికారాన్ని గొంతులో నలికించింది నల్లమనిషి.

బీడీకుర్రాడూ తేరుకున్నాడు. కోపించు కోకుండా చిన్నగా నవ్వాడు 'ఇస్తాను. కాని ఋజువేవిటి? ఇది సీదేనంటావ్వా? గొంతు దీని ఆనమాలు ఏరైనాచెప్పి వెంటనే యిచ్చేస్తాను.' అంటూ గుప్పెడి ముంత బిగించాడు.

'నా నరుక్కి నే నానవాలు సెప్పడ వేటయ్యా! సీలోదులైంది, జారి పోయింది. నా కాళ్ళకాడుండాల్సింది ఈ మాయదారి బస్ కుదుపుల్తో అవిడ గారి దగ్గరికి దేకిపోయింది' అంది నల్ల మనిషి.

'అంచేనా! ఇంకేమీ ఆనవాళ్ళు చెప్ప లేమా?' అడిగాడు బీడీ కుర్రాడు మూటిగా చూస్తూ.

'ఇంకా యేటి సెప్పలేటి!' అంటూ ఆమె మూతి మూడువంకర్లు తిప్పింది. తల ఒక వక్రకివాల్చి గమ్మత్తుగా, గొంతు లోకి దిగజారుతున్న విప్పి చుక్కలాగ బీడీ కుర్రాడి కళ్ళల్లోకి చూస్తూంది.

అతను తల తిప్పుకున్నాడు.

'మీరు చెప్పందమ్మా' అని నరస్యతి అడిగాడు.

అప్పటికే బస్ లో అందరూ మాటలు ఆపేసి నరస్యతి ముఖంలోకి చూస్తున్నారు.

'ఈ నట్టి నాదే... మూడేళ్ళకితా

చేయించుకున్నాను. అరంగుళం వెడల్పు, ఎనిమిదంగుళాల పొడవు వుంటుంది. సీం లేదు. ఎర ఊలుముక్కతో కాలికి కట్టు కున్నాను' నెమ్మదిగా చెప్పింది నరస్యతి.

నల్లమనిషికి పట్టి కనిపించకుండా, చాటుగా, బీడీకుర్రాడు, వెక్కుచున్న బొద్దింక మీసాలాయనకి చూపించాడు. ఆయన దీక్షగా వెండిపట్టిలోకి కొంతసేపు చూసి తల వంకించాడు. 'ఇది ఆవిడదే; సందేహం లేదు' అన్నాడు నరస్యతిని వేలు పెట్టి చూపుతూ.

'ఏటండోయ్, మీరూ మంచర్లాగే వున్నారే! నా కాలిపట్టిని పట్టుకోని ఏడి దంటారా!' బొద్దింక మీసాలాయన హడలి పోయేలా గడమాయించింది నల్లమనిషి.

'ఇదిగోబ్బాయ్! కావలిస్తే చూడు నా పట్టి పడిపోయిందో లేదో తెలుస్తాది' అంటూ కుడి కాలు ముందుకి జాపి, మోకాళ్ళమీదికి చీరకు లాక్కుని బీడీ కు రాడికి చూపించింది. కొత్తగా పాలిష్ చేసిన నల్లబాట్లలా మెరుస్తున్న తన పిక్కల్నిచూసి ఆ కుర్రాడు కరిగి నీరవా అనో ఏమో తెలియదుగాని చీర కిందకి దించలేదు చాలాసేపటివరకు. ఆమె ముఠా కులచుట్టూ తెల్లని చార స్పష్టా స్పష్టంగా కనిపించింది బీడీ కుర్రాడికి. ఆచార, ఒకప్పుడు ఆ కాలికి పట్టి ఉండే దనే విషయాన్ని వ్యక్తపరుస్తోంది.

బీడీ కుర్రాడూ ఆలోచనలో పడ్డాడు.

'ఇంకా ఏటయ్యా బెల్లంకొట్టే రాయిలా కూసుంటావ్? ఆ నట్టి యిలాగియ్యి.' నల్లమనిషి, సీట్లోంచి జోరుగా పైకి లేస్తూ అడిగింది. బస్ కుదుపుతో మళ్ళీ వెనక్కినడి లోలోపల తిట్టుకుంటూంది.

పట్టి దొరికింది తనకి గనక న్యాయంగా ఆ పట్టి ఎవరిదో నారికి చేర్చాల్సి న బాధ్యతకూడా తనదే అనే అభిప్రాయానికి వచ్చాడు బీడీ కుర్రాడు. ఒక్కసారి నల్లమనిషి కళ్ళలోకి చూసి - 'ఏదీ, నీ ఎడం కాలు కూడా చూపించు.' అని అడిగాడు.

అప్పుడు నల్లమనిషి, మల్లెపూలు మీద రాలుతున్నట్టు చిర్రున్చి, ఏ మాత్రం సందేహించకుండా కాలు చూపించింది.

ఆ కాలికి పట్టి వుంది! కాని...అది మూడువేళ్ళ వెడల్పున...మోటుగా వుంది. బొద్దింక మీసాలాయన మరోసారి లోట్టు లేసుకుంటూ పట్టిని తప్ప మిగతా భాగాన్ని రెప్పచెయ్యకుండా చూస్తున్నాడు. చీర సరి చేసుకుని చెయ్యి వాపింది నల్లమనిషి.

'ఇదిగో-నీ పేరేనియో నాకు తెలిడగా' - ఈ పట్టి మాత్రం నీది కాదు. ఎందు కబద్దం చెబుకున్నావ్?' నిలదీసి అడిగాడు బీడీ కుర్రాడు.

'అయ్యో! చాగుండయ్యో. నాది కాదంటావేటి-నాదే. శూశారా బాబూ సూడండి. ఈ అన్నేయం సూడండి' అని చేతు

కలరికి అంతగడ్డ తగలెట్టుకుండావుంటే చంటడికి ఇంకా చూస్తోవునుగదా!

లాడిమ్మా బస్ మట్టు మాసింది

ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు గాని మా పై వాళ్ళ ముగ్గురి మీదనే వుంది ముఖ్యంగా సరస్వతి మీద. అంత గందరగోళం జరుగు తున్నా తన విషయం కానట్టు మానంగా కూర్చుండేం...?

బీడీ కు రాడికి సందేహం తీరిపోయింది. వెదలంగా సరస్వతి చేతికి వట్టి అంది చాడు తేలిగ్గా ఊసిరి నీల్చుకున్నాడు.

'టాంక్స్', అంది సరస్వతి వినబడి విసబడకుండా.

'అయ్యోయ్యో - ఎంతస్వేయం ఎంత స్వేయం! ఒక్కళ్ళు మాట్లాడేటంటే! నిచ్చేసంతలాంటి నా వట్టి...అత్తగారిసొమ్ము అల్లాడు దారోశాట్టు... అయ్యోయ్యో' జపాంతికంగా అంటూ మళ్ళీ లేచి నిలబడింది నల్ల మనిషి. ఈసారి వడిపోలేదు - వట్టు కుంది.

బీడీ కు రాడికి చికాకొచ్చింది. 'ఇదిగో విన మోయ్, నీ వాగుడు కట్టి పెట్టు. నందుకు మోసం చేయాలనుకుంటావు? నీ వట్టి వెడల్పు బాగా ఎక్కువగా వుంది. ఇది వన్నంగా వుంది; పైగా ఆవిడ సరి యైన ఆనవాలు కూడా చెప్పింది. ఇంక బుకాయించకు.' అని మందలించాడు.

నల్ల మనిషికి ఏ మాట్లాడలో కాస్తేపు తెలియలేదు. ఆలోచిస్తున్నట్టు తెలియ కుండా కొద్ది సేపు ఆలోచించింది.

ఒక జేబు దొంగ

'అయ్యో నా మతిమరువండిపోనూ!... అయ్యో అబ్బాయిగారూ! ఈ వట్టి ఆనలు నా కాలికెట్టుకోలేదంటే. మా సూరమ్మో దిన్నీ వట్టి. అట్టాటిదే నాజాగ్గా సేయిం చుకోవాల్సి దాన్నడిగి మా పూరట్టి కెల్ల న్నాను. సంచీలో యెట్టుకుంటే కందడి పోయింది గావాల్సు...మాయదారి బమ్మ!... ఒసే అచ్చమ్మా - నాకు మతిమరువని తెలుసుగట్టే, నువ్వేనా గేవకం సెయ్యో ద్దా?...నా వట్టి నా కిప్పించేయ్యండయ్యా' కొంత దిగులు, మరికొంత ఆనందం; కొంత ప్రార్థన, ఇంకొంత మందలింపు కలిపి బుర అటూ యిటూ తిప్పతూ అంది నల్ల మనిషి.

'చాల్లే ఊరుకో.' బీడీ కు రాడు కాస్త గట్టిగానే కనురుకున్నాడు.

'నిజవేణంజీ-సూరమ్మోదిన్నే ఆవట్టి.' అంది అచ్చమ్మ, ఎలక సొక్యంలా. మళ్ళీ మామూలుగా ముసికన్నలా కూర్చుండి పోయింది.

'ఐతే నీ కుడికాలి కట్టి విరలుంది బుచ్చెమ్మా' వెక్కిరింపుగా అడిగాడు బీడీ కు రాడు.

'టయో బుచ్చెమ్మా - పిచ్చెమ్మాను! నా పేరు యెంకల్లమ్మి.' అంది కోవంగా నల్ల మనిషి.

'ఏదో ఒకపేరు గాని అడిగిందానికి నమాధానం చెప్ప.' జాగ్రత్తగా వింటున్న కండక్టరు మధ్యలో కల్పించుకొని అడిగాడు.

'మాడు కలకటేరు బాబూ! ఎవ్వడో నా కాలివట్టి ఎక్కడో పోతే ఆ గొడవ ఈనకెందుకయ్యా?' పిచ్చాడు చేస్తున్నట్టు అడిగింది వెంకటలక్ష్మి.

'మరి... వట్టి లేని కాలెందుకు చూచిం చావూ అంట?' మిసాలాయన కనుబొమలు పైకెత్తి, తలకిందికి మీదికి ఆడిస్తూ అడిగాడు. కండక్టరు, పెదాలు నొక్కివట్టి నవ్వుతున్నాడు.

'మరిసిపోయానన్నెప్పాను గట్టండీ!'

'నీ మొహం. నక్కజిత్తులు కట్టి పెట్టు.' కండక్టరు, తలమీద మెట్ట నట్టు అన్నాడు.

'ఓరి నాయినో...ఈ వట్టి పోతే మా సూరమ్మోదిని నన్ను సంపేతుంద్దరో... నాకేటయో దారి' అనుభవం లేని గాయ కుడు రాగం పాడుతున్నట్టుగా అంది వెంకటలక్ష్మి.

'నీ సూరమ్మోదినికి నీ వట్టి యిచ్చే సేసెయ్యి-పెద్దదే గనక సంకోచిస్తుంది.' అన్నాడు బీడీ కు రాడు.

'ఓ రి దే వుం చోయ్ ... ఇదెక్కడి గోలోయ్! ... ఇదేం వాయంరోయ్ దేవుడో చోయ్!... న న్నా రు కు నే నాదోకదూ లేదోయ్...ఈ అన్నెయం నూడరోయ్ ' అలాగ బదునిమిషాలు ఘోషించింది వెంకట లక్ష్మి - నాన కురిసినప్పటి కప్పలాగ, తెల్లారే ముందు కాకిలాగ! ఎవ్వరూ తనని నసుర్చించక సోవడంతో పొడువంగా లేచింది.

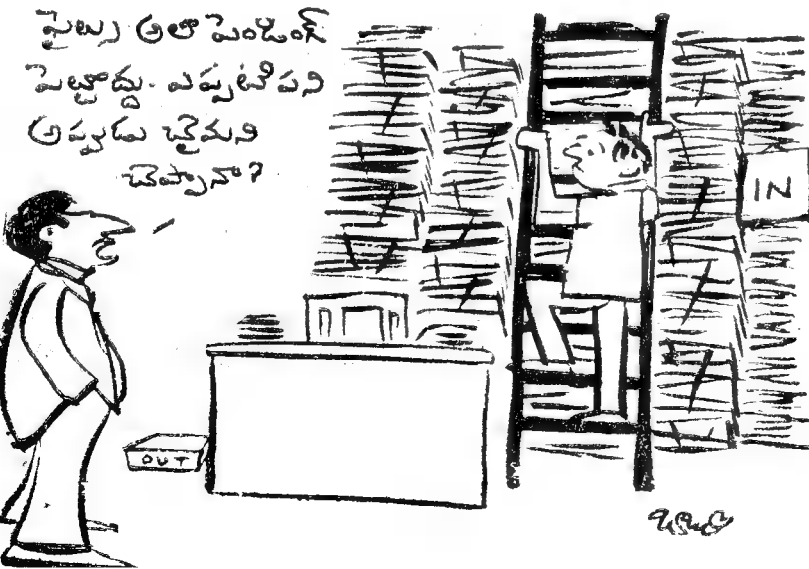
'ఏకమ్మావో - నీకిది 'మంచివదేనా? వట్టి వుచ్చేసుకోని ముంగి మూకానలా కూకున్నావ్. మంచి మరేదా అక్కలేదూ? నావట్టి నాకిచ్చేయ్...' అంటూ వాక్కు వాచాం సరస్వతి మీదకు మళ్ళించింది. నడుం రుట్టూ కొంఠ లిగించి, ఒకసారి నీట్రాకి వడి మళ్ళీ లేచింది.

'నాదే ఈ వట్టి' అంది సరస్వతి.

'పొడ్డవమ్మా - చుచీ, ఇదేసాటా మొద లేమ్మావో?'

సరస్వతి మాట్లాడనూ లేదు - ఆ అవ కాకమూ లాలేదు

'ఈసారి నీ పాలికెటలు అవిడ మీ'

విసురుతున్నావా? ఈ బస్ లో ఏవరి నడి గినా ఆ పట్టి ఆవిడదేనని చెబుతారు తెలుసా? కూచో కూచో మాట్లాడకుండా అన్నాడు బీబీ కు రాడు.

బస్ లో కొన్ని కలలు 'జా' నన్నట్టు కదిలాయి.

'వినయ్యా—నా పట్టి పట్టికెల్లి ఆవిడ కివ్వాలిందేటి? యుగాడు పాడి గేదంటే పొరుగాడు గొడ్డు గేదన్నాట్టు! ఏటయ్యా నీ అనలాలోకన? ఆవిడికి నీకూ అనలేటి నంబంధనంట? అని ఏడు గార్లా గి ఆయెంపు వోదించడానికి అనల్తువెవరంట? ఇలాగ వెంకటలక్ష్మి బీబీ కు రాడి మీదికి కత్తులు విసురుతుంది. అతను కూడా నోరు పెద్దది చేశాడు. వాదన, హోరు వానలా వుంది; రోడ్డు రోలరు చప్పుడులా వుంది బస్ లో కొంతమందికి అనన్యంగా వుంది. ఆయినా వాళ్ళ మాటలు ఎంటూ నరన్యతనే మాన్తున్నారు. కొందరు కలగ జేసుకొని బీబీ కు రాడికి సహాయం వద్దా మని గొంతువిప్పేసరికి తాటకిలా మాటలు విసురుతుంది వెంకటలక్ష్మి; కబండుడిలా

చేతులాడిస్తూంది! ఈ గొడవ మన కెందు కని, న్యాయాన్యాయాల ప్రసక్తి లేకుండా నోరున్నవాళ్ళే మూసుకుని కూర్చున్నారు. ఆ కుర్రాడు మౌనం ఆమెతో సట్టికోసం వాదిస్తున్నాడు. ఆమె మొండిగా, అర్థం లేకుండా మాట్లాడుతుంది.

మనస్సునిండా నిదో అనుమానం పెట్టు కున్నట్టు చాలామంది నరన్యతనే గుచ్చి గుచ్చి చూస్తున్నారు. ఆమెకు ఇదంతా చాలా చికాకుగా, అనన్యంగా కనిపించింది. ఆ గొడవగాని, బస్ లోవాళ్ళ చూపులుగానీ ఆమెకు సుతరామూ నచ్చడం లేదు. చిన్న పట్టికోసం యంత తగువు అననసరం అని పించింది నరన్యతకి. ఏమిట చెయ్యడనూ అని ఆలోచిస్తూంది.

'వాదంటే నాదే.'

'నీది కాదమ్మా—ఇంక మాట్లాడకు.'

'ఏటయ్యా దరిజా! మాట్లాడొద్దంటా నీకి నువ్వెవడి నంట?'

'నా గొడవ నీ కెందుకు? గొర్రెలా అరవకు.'

తుఫానులో రేకుల చప్పుడులాగా వాదన

సాగుతుంది.

నరన్యత మనసు నీరసంగా మూలుగు తుంది. బయటదేదిన వేళ మంచిది కాదని తిట్టుకుంటుంది.

కొంతసేపటికి కండక్టరుకి విసుగెత్తింది కాబోలు — 'హోల్డాన్' అని గట్టిగా అని చాడు.

వెంకటలక్ష్మి తుర్చివడింది. బస్ అడి పోయింది.

'ఓయ్ వెంకటలక్ష్మీ! ఇందాకళ్ళెంచి నీ వరన నాకేం నచ్చడంలేదు. నోరు కట్టి పెడతావా, బస్సు దిగిపోతావా?' అంటూ కసిరాడు కండక్టరు.

'మంచోరే! దిగిపోమంటే యెట్లా గేట?'

'దిగిపోవాలిందే. బస్సెక్కిందగ్గిర్చింది ఒహటేగోల! మాట్లాడకుండా కూచంటే కూచో లేపోతే దిగిపో' కండక్టరుకి ఇంత గొంతువుందని బస్ లో వాళ్ళెవరికీ యంతకు ముందు తెలియదు.

వెంకటలక్ష్మి హఠాత్తుగా 'గిడ్డంగ్' మని ఏడుపు మొదలు పెట్టింది.

అవును—
శాలారెఫెన్
బాధానివారిణి మాత్రమే
తలనొప్పి, పూ, పంటినొప్పి,
ఒళ్లునొప్పిలనే
వెంటనే పోగొడ్తాయి

శాలారెఫెన్ లోని ఔషధాలు దాక్టర్లు సిఫార్సు చేసేవే!

శాలారెఫెన్ ఉన్నచోట వాడొండదు.

ఇది ఆమ్మశాలారెఫెన్ లిమిటెడ్ వారి
యోరింటే అని గుర్తు ఉంచుకోండి.

FDSAS1664TE

కండక్టరు తెల్లబోయి - 'పెసిసిలుజా' బుర్ర గోక్కుంటున్నాడు.

'ఏవింటా నాగేశరావు గాడవ?' డ్రైవరు వెనక్కితిరిగి తాపీగా అడిగాడు.

'ఏవీలేదులే, డబ్బులిచ్చేసి ఈ సువిషేసి స్టాండులో దింపేస్తేనేగాని గాడవోదబ్బు. నువ్వుపోనియ్యి' విసుగ్గా అన్నాడు పెసిసిలు మర్రి చెవులో పెట్టుకుంటూ.

'నీకు నాయంగావుంటే యిక్కడే దింపే వయ్యా, టాండుదాకా యెందుకేటి?... నూశా బాబూ - నూశారా - ఈ అన్నేయం మూశేరా.' ఏడుస్తూనే నిమ్మారంగా అంది వెంకటలక్ష్మి. ఆమెకు ఎవ్వరూ సమాధానం చెప్పలేదు. ఎవరికీ తోచినట్టు వాళ్లు మాట్లాడుకుంటున్నారు.

వెంకటలక్ష్మి తీసే బుడిబుడి దీర్ఘాలు, సరస్వతికి కఠోరంగా వినిపిస్తున్నాయి.

'ఒరి దేవుడోయ్ - నువ్వెక్కడున్నావు రోయ్... ఈ శృంతాకూడి నన్నాయంసేసి వెళ్ళి లాగేసుకున్నారోయ్... నన్ను బండి దింపేస్తున్నారోయ్...' ముక్కు చీదు కుంటూ ఏడుస్తూంది వెంకటలక్ష్మి.

'గోలబెయ్యకు.' కండక్టరు కసిరాడు.

వెంకటలక్ష్మి గొంతు యింకా పెద్ద డబ్బుంది,

చేతిలో ఉన్నవట్టిని చాలాసేవడినుంచి చూస్తూ ఏదో ఏదో ఆలోచిస్తూంది సరస్వతి. ఇలాంటి గొడవ ఎప్పుడూ ఎనకీ అనుభవంలోకిరాలేదు. ఇప్పుడేం చెయ్యడం...?

ఏడుస్తూ దేవుణ్ణి తిట్టిపోస్తూంది

ఒక జేబు దొంగ

వెంకటలక్ష్మి గొంతు నొప్పిపుడితే అప్పుడే ఊరుకుంటుందని కాబోలు ఎవ్వరూ ఆమెని మందలించడంలేదు.

సరస్వతి చలుక్కున లేచి నిలబడింది. ఆమె ఏం చెయ్యబోతుందోనని అందరూ శ్రద్ధగా చూస్తున్నారు.

వెంకటలక్ష్మి వెంపు తిరిగింది సరస్వతి. 'అమ్మాయ్ - అనవసరంగా యేడవకు. ఇంద, పోనీ ఈ వట్టి నువ్వే తీసుకో.' అంటూ వట్టి ఆమెకి ఇచ్చేసి వెంటనే తన సీట్ కూర్చుంది.

ఎంత హఠాత్తుగా ఈ సంఘటన జరిగిందో అంత హఠాత్తుగానూ వెంకటలక్ష్మి ఏడుపు అపుచేసింది. వట్టి చూసు కుంటూ గమేళా అంత మొహం చేసుకుంది!

'పోనియ్యమ్మా, నీకేనా మంచి మరేదా వుండబట్టి నా వట్టి నాకిచ్చేకావు' అంటూ గర్వంగా బిడిక్కురాడికేసి చూసింది. అతని కళ్ళముందు మలాజాలు కాలితున్నాయి.

ఒక్కో అందరిమీదా నిశ్శబ్దం నల్ల మబ్బులా వారింది. అందరూ సరస్వతి వెంపు రాతిబొమ్మల్లా చూస్తున్నారు. ప్రపంచంలోవున్న అమాయకతగం అంతా సరస్వతేనా అన్నంత ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. ఎవరికీ ఏం మాట్లాడలో తెలియడం లేదు.

స్టాండులోకి వచ్చి బస్ ఆగింది.

విరిచారంగా నూటకేన్ పుచ్చుకొని తలవంచుకుని సరస్వతి దిగిపోయింది.

'ఎదవలోకం! ఎదవలోకం!! నాయం, అన్నాయం ఏవీలేందే!' అంటూ వెళ్ళి పోతున్న సరస్వతిని చూస్తూ వెంటకలు విరుచుకుంది వెంకటలక్ష్మి. చేతిలోఉన్న వట్టిని ఆప్యాయంగా చూసుకుంటుంది.

బస్లో అంతా తలబులిప్పి సరస్వతికి చూస్తున్నారు. ఆమె, గాలిలో లేలిపోయే వెండిమబ్బులా నడుస్తూ, స్టాండుకి దగ్గర్లోనేఉన్న ఒక యింట్లోకి వెళ్ళింది అందరూ చూశారు.

ఇంక వెంకటలక్ష్మిని బస్ దింపేసే అవసరం కండక్టరుకి కనిపించలేదు. ఎక్కే వాళ్ళని ఎక్కరి కుండా, దిగేవాళ్ళని దిగిసికుండా కంగారు పెట్టి తనూ కంగారు పడుతున్నాడు.

నాలుగురోజుల తరువాత కాబోలు - సరస్వతి సాయంత్రం పంటవని పూర్తి చేసుకుని భర్త కొనం ఎదురుచూస్తూ పిల్ల గదిలోకి వచ్చింది. కిటికీ దగ్గర - గంట క్రితం లేని ఒక చిన్న పార్సీలు ఇవ్వడు ఆమె దృష్టిలో వడింది 'పోస్టుమాన్' దీవెళ్ళుడు వదేశాడో... అనుకుంటూ చేతిలోకి తీసుకుంది.

దానిమీద ఎడ్డెస్ ఏమీలేదు.

'ఎలా వచ్చింది...? ఎవరో పోకిరీ వాళ్ళు ఏరాళ్ళో పార్సీల్ చేసి కిటికీలోంచి వదలేసి వుంటారు.'

దారాలన్నీ విప్పి, కాయితాలన్నీ ఊడ దీసింది అందులో చిన్న అట్ట పెట్టి వుంది. పెట్టి తెరచి అందులో ఉన్న వస్తువు చూసేప్పటికీ సరస్వతి శ్చర్యపోయింది. బస్లో వెంకటలక్ష్మికి తను 'ఇచ్చేసిన వెండి వట్టి! ఎవరు వంపించారు? మళ్ళీ దీన్ని చూస్తుండనుకోలేదు తను! కాని ఇవ్వడు తన కళ్ళముందు వుంది! ఈ చిత్తు మేసుటో ఆమెకు బోధపడలేదు. ఆలోచిస్తూ చాలా - సేపు నిలబడిపోయింది. బహుశా వెంకటలక్ష్మి చునస్సు మార్పు కుని తిరిగి వంపించిందేమో...!' అనుకుంది అనిందపడింది.

అట్ట పెట్టెలో చిన్న ఉత్తరంలాంటిది కూడా వుండడం కొంత సెవటి అండాకాత గమనించింది సరస్వతి. ఆ కాయితం చేతిలోకి తీసుకుని విప్పింది. అది ఉత్తరమే!... చదువుతుంది...

ఎదో అన్నపూర్ణమాలయతే సరిపోయేది గదయ్యో!

‘వమస్కారం’

ఆ రోజున మీరు బస్ లో అలా ఎందుకు ప్రవర్తించారో నాకు తెలియదు. ఈ వట్టి మీదేనని నాకు దాా తెలుసు. మీరు మరి అంత మంచిగా ప్రవర్తించడం లోకానికి అమాయకత్వంలా కనిపిస్తుంది. మంచితనానికి ఈ రోజుల్లో విలువ లేదంటే. మంచిగా బ్రతకడం మంచిది కాదేమో.

ఆ వేళ వెంకటప్పిమ్మ ప్రవర్తన చూస్తే మీకు తప్పకుండా సహాయనడా అనిపించింది

మీరిచ్చిన వట్టి ముద్దుగా కాలికి తగిలించుకున్న వెంకటప్పిమ్మ బస్ కుదుపులకి నిద్ర పోతుంటే — కొత్త సిరొచ్చి పాత నీరు కొట్టుకుపోయినట్లు — ఆమె రెండు కార్చుకి వున్న పట్టీలూ నేను దొంగతనం చేశాను. మీరు ఆశ్చర్యపడక్కర్లేదు. బాధపడే అవసరం అంతకన్నా లేదు. మీకోసమని నేను దొంగగా మారలేదు. నేను మునుపే ఒక చిన్న జేబుదొంగని, అంచేతనే ఎవ్వరూ చూడకుండా తానువంగా పట్టీలు కా జెయ్యగలిగాను.

మీరు అనుకుంటున్నట్లు దొంగతనం తప్పే. కాని పరిస్థితి అలాంటిది. కష్టపడి పని చేసుకుందామంటే కొంత చదువు ఉంటే కూడా నాకు చిన్న ఉద్యోగమైనా దొరకలేదు కరీనం కూలి పని దొరికితే నేను దొంగతనం వెయ్యను.

క్షమించండి నా గురించి చాలా చెబుతున్నాను.

మా చెల్లాయి, వర్తల్ కలిసి మీ వూర్లోనేవుంటుంది. మీలోపాలు నేనూ దిగి వలసినవాళ్ళే ఆ రోజున. కాని వెంకటలక్ష్మికి బుద్ధి చెప్పడంకోసం ప్రయత్నం పొడిగించి, పట్టీలతోసహా వెనక్కి తిరిగి వచ్చాను. ఏ సందులోందో మీ యింట్లో పడెయ్య వచ్చుగదాని మీ పట్టీ పార్కిల్ చేశాను. రెండోపట్టీ నాగిమకి ఫలితం.

శైల —
ఒక జేబుదొంగ

వూర్ని చేసింది సరస్వతి. మరోసారి చదివింది. మరోసారి మళ్ళీ చదివింది. ‘ఎవరి జేబుదొంగ...?’ అని అలోచిస్తూ — ఉత్తరంలోకి చూస్తూ ఉండిపోయింది. ●

అమృతాంజన్ గ్రేప్ మిక్చర్

పాప ఆరోగ్యానికి, సంతోషానికి దివ్యమృతం.

అజీర్ణం, వాయువు, కలతనిద్ర, వాంతులు, విరేచనాలవంటి బాధలూ వెంటనే తగ్గిపోతాయి. ఆకలి, ఊర్లశక్తి బాగా ఉంటాయి. పొపాయి ఆరోగ్యం బాగుపడుతుంది.

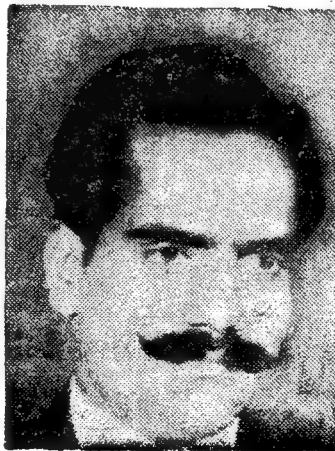

FOR AG 1669 TEL A

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

శత్రు చికిత్స చేకుండా విశ్రాంతి పొందగలరు

డా. రాయ్

బంహనతి మరియు అనేక విధములుగా సాధారణ వైన మందులను తీసుకొనుటవలన జబ్బు వయముగాక విసుగు చెందిన మెడల వెంటనే 20 సంవత్సరాల అనుభవంతో ప్రఖ్యాతి గాంచిన డా. రాయ్ (గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్) నెక్కు స్పెషలిస్టును సంప్రదించి తన శరీరమును సుఖవంతం చేసుకొనుడు.

సరములయొక్క బంహనతి మందువల్లనే కాక విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల వల్లన కూడా బాగు చేయబడును. శినివల్లన అతి త్వరలో విశ్రాంతి పొందగలరు.

సంప్రదించు సమయం
ఉదయం గం. 8—00 నుండి మ. 1—00
పాయంతం గం. 4—00 నుండి రా. 9—30

రాయ్ మెడికల్ హాల్

BRANCH OFFICE.

మొదటి అంతస్తు,
గం. 2 నగర్,
(అలంకార్ చాకి ఎదుట)
విజయవాడ-3.

HEAD OFFICE

మొదటి అంతస్తు,
స్టేషన్ మేరీస్ రోడ్,
మహారాజ్ చాకి ఎదుట
సికిందరాబాద్ (ఎ. ప.)
(ఫోన్ : 72184)

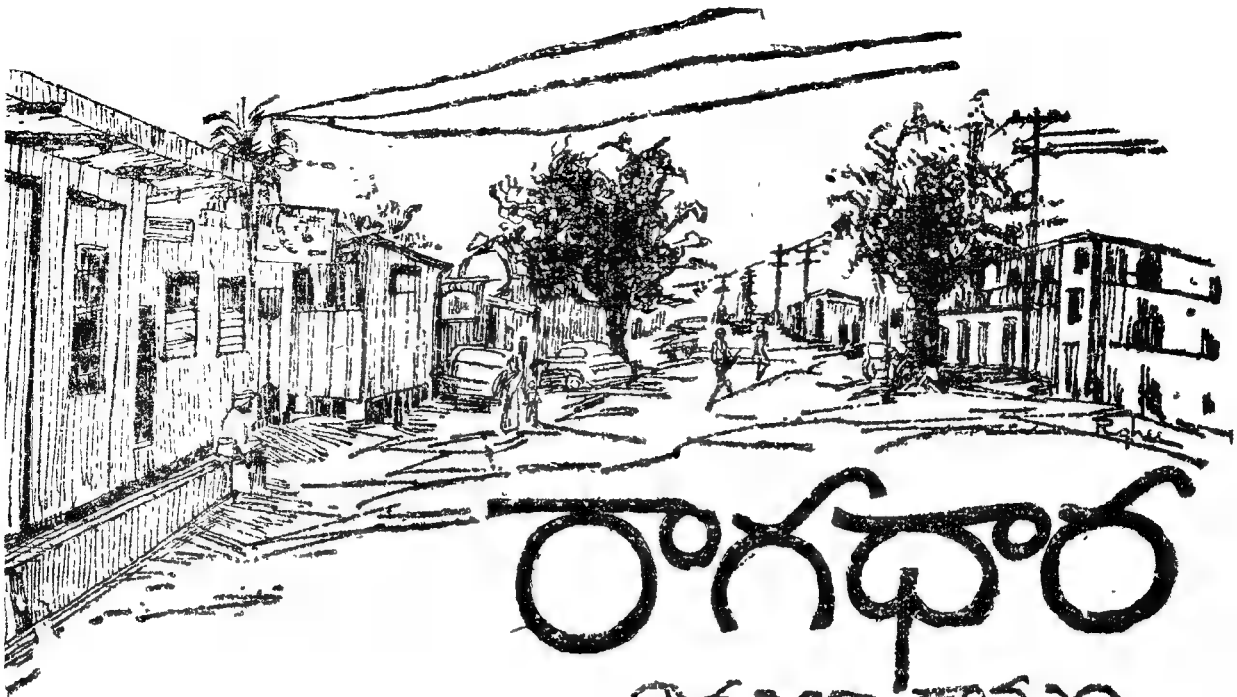
పడమట సంధ్యారాగం. కుడి ఎడమల కుసుమ
వరాగం. గున్నమావిపై గండుకోయిల మోహనరాగం -
జగత్తంతా రాగ ధారలలో తడిసి తనివి తీర్చుకుంటోంది.

నాలో పురివిప్పుకున్న చైతన్యమయ్యారి. అనూహ్యమైన పర
వశము. పిల్లగాతికి ఒడలు పులికరింపు. పున్నాగ చెట్టుపై గువ్వగుసలాడు
కుంటున్న చిలుకా గోరింకలు, గుబాళింపుతో ఒక్క విరుచుకుంటున్న మలె
మొగ్గ. చిత్తమల్లితో మంతనాలాడుతున్న మందార పువ్వు ఎక్కడి
నోటో మంద్ర మంద్రంగా తివలు తివలుగా పాగివస్తున్న మురళినాదము.

అన్నీ తెలిసినట్లుండి ఏమీ తెలియని ఈ సౌందర్యము, అంతా అంది
నట్లుండి ఏ, తనని తీరని ఈ సర్వము.

నమస్యలకు, కలతలకు అతీతమైన
జీవితమయితే ఎంత బాగుండును!
ఎప్పుడూ చిన్నదానిలా ఉండిపోతే... ఆ
పున్నాగపై వో చిలుకనైతే... ఆ చుట్టె
తీగలో వో మొగ్గనైతే మరళి నాదంలో
వో స్వరాన్నైతే... ఆ పైన ఉపాపంచటం
కష్టమయిపోయింది. ఎంత బాగుం
డును?... అదే కోరిక గుండెలో సుడులు
తిరుగుతూంది.

‘అమ్మదా?’ అన్నీలుపుతో నా
అందమైనకల చెరిగిపోయింది. మనస్సు
తంతులు తెగిన వీణలా చివుక్కుమంది.
మైచరపిస్తున్న చిత్రం నలుక్కున విరిగి

రాగధార

విమలా రామం

పోయినట్టయింది.

మల్లీ బామ్మ పిల్చింది. వాకిట్లోకి వెళ్లాను, బామ్మ రొప్పుతూంది. ఎవరో ఒకతడు వీధి అరుగుపైన ఉద్బాధుడు... పైన్మాలు పూసు శంకరయ్య వీడిం పైన నుంచున్నాడు. ఆ పన్నివేళమేమిటో నా కర్మంకాలేదు.

అతని పేంటుమీద మోకాలి దగ్గ అంతా రక్తమయం. నా మనస్సు నిలవిలలాడింది. అతని నిశ్చలతకు ఆశ్చర్యమూ కల్గింది. అతనిబాధ నేను వడటం లేదుకదా?... లేకపోతే ఆ వ్యక్తిలో ఆ మొండితన మేమిటి?

'...ఈ ముసలిముండ కింకా చావు రాసిపెట్టలేదు. ఎంతవరకూ ఉందో వాడి బుణం.' అంటోంది బామ్మ. నా గుండె లేందుకో ఊణంపాలు గుబగుబలాడాయి.

దగ్గ అగావెల్లి, 'ఏం జరిగింది బామ్మా?' తేని ఆమె చెవిలో గట్టిగా అడిగాను.

అతను వింతగా నావైపు మాసి తల తిప్పుకున్నాడు. ఏమిటిపిల్ల ఇలా అరుస్తున్న దనుకున్నాడో ఏమో!... సిగ్గు ముంచుకొచ్చింది.

'ఏముంది తల్లీ! చావుతప్పే కమ్మ

లోట్ట పోయినట్టుంది వాని...'

శంకరయ్యవైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూశాను. '...ఈయన మనస్సులుకు క్రొత్తగా వచ్చిన మాస్టారమ్మా. ఉల్లో కడుగుపెట్టారో లేదో గంకులుగాడి కుక్క కాటేసింది. మందు వేయద్దామని నాన్నగారి దగ్గ అకి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇంతలో రంగనాథం గారింటిమంచి తిరిగొస్తున్న మామ్మగారు రోడ్డుకడ్డంగా రావటం, ఓ లారీ స్పీడుగా వస్తూండటం. ఓమూల బాధపడతూనే ఈయన ఒక్కవరుగులో వెళ్లి మామ్మగార్ని కాపాడడం అన్నీ కను మూసి తెలివేలోపం జరిగిపోయాయి. మామ్మగార్ని చెమడని తెల్పికూడ వెంటనే కాపాడాలని నాకు తోచలేదు. ఆయన రూపంలో షేపుడే కాపాడడమేకొంది...'

కృతజ్ఞతతో నా గుండె గొంతుకలోకి వచ్చింది. కాని, ఎలా, తెలియజేయటం? అతను అవరిచితుడు. కొట్టుమిట్టాడాను. 'నాన్నేడే! పాపం అతన్ని గంకులు గాడి కుక్క కలబిందిట! పుణ్యానికిపోతే పాపం ఎదురైనట్టుంది...' అని ఇంకా

ఏదో అంటోంది బామ్మ.

'చూడు శంకరయ్యా! శాశ్వతంగారి సీతామణికి జ్వరంగా ఉందంటే వెళ్లారు నాన్నగారు. నువ్వెళ్లి వెంటబెట్టుకొని తీసుకురా...లేకపోతే, ఆ కబుర్లేవో తెను లవు.' అన్నాను.

అరుగుమీద నాలు కుర్చీవేసి మంచినీళ్లు తెచ్చియిచ్చా వతనికి. కుంపటిమీద నీళ్లు పెట్టి విసురుతూ కూర్చున్నాను. అతని మీదనే నా ఆలోచనలు. సమాధానాలు దొరకని వేలాడి ప్రశ్నలు!

వాకు నవ్వు వచ్చింది.

నాన్నగారు వచ్చిన అరికిడయితే వాకిట్లోకి వచ్చాను...

'ఏన్నిసార్లు చెప్పినా ఆ కుక్కని గంకులుగాడదుపులో పెట్టుటం లేదంటే! ఆఖరి కేరోజునో మాసి నా బల్లెంతో పాడివి పారేస్తాను...' అంటున్నాడు శంకరయ్య. అతని మాటల్లో అన్నడే బల్లెంతో పాడివినంత కసి ఉంది.

'ఆ కుక్కనయితే చంపేస్తావు. నీబల్లెం కంటే వాడిగా వక్కలో బల్లెలైన మనుషులు-వాళ్లల్లో ఉన్న 'పిచ్చికుక్కలు,

కొత్త సీరియల్ నవల ప్రారంభం!

రిక్కుక్కులు—చీట్ల మాటలుంటి?... అని నవ్వి—'ఏమంటి మాస్టర్! విజం ఎంత చేదుగా ఉంటుందో మాసానా?' అన్నారు బాబుగారు.

అతను నవ్వి ఊరుకున్నాడు. తన కబుర్లు సాగిస్తున్న అతనికి చికిత్స చేయ సాగారు నాన్నగారు. నేను వేస్తే బట్ట తెచ్చి యిచ్చాను. గాయం తోతుగా ఉంది. చారకం కారిపోయింది. అయినా అతనితో మొండితనం కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది.

'ప్రాణానికి ప్రాణం ఒడ్డి అరార్చి కలూ పరోపకారానికి పాలుపడే ప్రాణికే అన్ని బాధలూను పుష్టి వైచిత్ర్యమే అంత!...' అన్నారు నాన్నగారు.

'అవిడ నట్లా తోడులేకుండా వెళ్లి వివ్వటం...' అతనేదో అనబోయాడు,

'తిరిగేకాలు, నాగేనోరూను... కొన్నేళ్ల కలవాటు ఎవరు మార్చగలరు? నేయిళ్ల నూకారాయి. అందరికీ మం తెచ్చికో వాలన్న బంజాటన - అందరి ఆదరణ కావాలన్న ఆశ ఆమెను వట్టి వదలటం లేదు. అన్ను చెరిచిదాన్నిచేసి ఎవరూ వలక రించటంలేదని ఆమె కనుమానం. ఆ మాట కొన్నే ఎవరియినా అంటే ఈ సవంచంలో మందే గుండెలతో కుమిలిపోయే దురదృష్ట వంతు లెందరో...నంగీతం విన నోచుకోని చెరిచివాళ్ళు, ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని తిలకించలేని గుడ్డివాళ్ళు, కావగిన్నులైన మూగవాళ్ళు...' అన్న నాన్నగారి కరం

రా గ ధా ర

రుద్దమైపోయింది. పిన్ని కన్నులలో మెదిలింది...నా గుండెలు పిండినట్లయింది.

అతనేమీ మాట్లాడలేదు. అయినా, ఏం మాట్లాడగలడు?

అంతలోనే నాన్నగారు నవ్వు తెచ్చుకున్నారు. అలా ఎరువు తెచ్చుకోవటం ఆయన నేర్చుకున్నారు. '...ఇంతకీ మీ విషయమడ గటం మర్చిపోయాను. ఏ నూరు, ఎక్కడ నుంచి రావటం...'

'మాది విశాఖవట్టుం. ఉపాధ్యాయునిగా క్రొత్తగా యిక్కడికే వస్తున్నాను...'

'అదిలోనే పాంసపాడు. ఊరికుక్కల కఱపులకేమిగాని మా ఊరి కుక్కలబారి నుండి జాగ్రత్తగా తప్పించుకోండి. మొజిగే కుక్కలు కఱవ్వని మీకు తెలుసుగా! ఇక్కడి మనస్తత్వాన్ని మారుస్తారో, లేక మీరే మారిపోతారో... కామే నిర్ణయించాలిక...'

'వట్టుం కాకపోయినా...'

'అహో! నంకుచిత్వానికి లోటు లేదు. సిరి అబ్బుకోయినా చీడ అబ్బుతుంది. ఇంత వరకు వట్టుంలో గడిపిన మీకు గ్రామ జీవితం మీద మంచి అభిప్రాయం ఉండి ఉండొచ్చు! మనస్సులో ఏర్పడే స్థానం కంటితో చూచినదానికంటే గొప్పది అన్న సుంతా వట్టి మాటా?...రెండు రోజుల్లో మీకే తెలుస్తుంది...అది సరే, మరి మీ చుకాము అది ఎక్కడా?'

'ఏదో ఒక గది చూసుకోవాలి...'

'కంకరయ్యా! మాస్టారి సామాను అది ఇక్కడికి తెప్పించు. ఈ రాత్రికి మాయింట్లానే ఉంటారు. రెపెక్కడయినా గది చూద్దాం.'

'అట్లాగేనండీ.' అని కంకరయ్య వెళ్లి పోయాడు.

'అమ్మడా! నంజచికటి వడుతోంది...' నాన్నగారు నవ్వేసరికి అంతవరకు బొమ్మలా అక్కడే నిలబడి ఉన్నానన్న విషయం గుర్తు వచ్చి సిగ్గువచ్చాను. లోపలికి పరిగెత్తాను.

పిన్ని దీపాలు వెలిగిస్తోంది. నా మనస్సు చివుక్కుమంది.

'నేను వెలిగిస్తాలే పిన్ని!' అని ఆమె చేతిలోని గుడ్డ లాక్కున్నాను. పిన్ని కళ్ళిచ్చేమతో మెరిసాయి.

అన్ని గదుల్లోను దీపాలుపెట్టి బుటీ తెలు అరుగుమీదకు తీసుకువెళ్ళాను

అప్పుడే రాజు, రవి ఇంట్లో కడుగు పెట్టారు. బడినుంచి అలక్కంగా వచ్చి నందుకు నాన్నగారు కూకలేసారు వాళ్ళు అంతో ఆలశ్యంగా రావటం, ఆయన మందలించటం మామూలే!

'రాజు ఐదు, రవి మూడు చదువు తున్నారు చదువుమీద శ్రద్ధ తెచ్చువ. మీలాంటివాళ్ళెవరియినా ఒక కంట కని పెడితే బాగుండును...పోనీ, మీరు మరోచోట మరోచోట ఉండటమెందుకు? మాయింట్లానే ఉండొచ్చుగా! మీకిక్కడ ప్రశాంతికేమీ లోటుండదు. తిరికయినప్పుడు రోసారి మావాళ్ళట్లా వదువుతున్నారో చూస్తూండండి ... ఏమంటారు?'

'అంతకన్నానా?'

'సరే ... ఇప్పుడే అలా వెళ్లి వస్తాను. అందాకా పేరరు తిరిగేస్తూ ఉండండి.'

నాన్నగారి మాటలు రోపలికి వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి అఖరి కీచేయినా ఈయన మర్యాద దక్కిస్తే బాగుండును. 'నాన్నా!' అంటూ అనపానంతో ఒక కేక వేసాను.

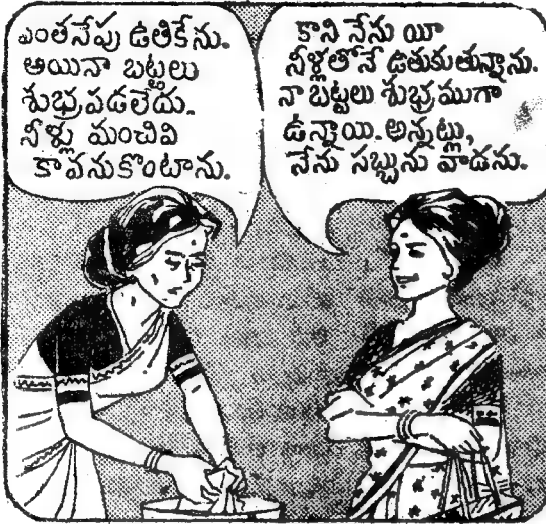
నీది గుమ్మంలోంచే, 'ఇప్పుడే వచ్చేస్తానమ్మా! మాస్టారికా నీది గది ఈ ఇంజేయించు. రాత్రికాయానికి తేలిగ్గా భోజనం కయారు చెయ్యి...గాయం నయమయ్యేదాకా గొత్తగా ఉండాలి.' అంటూ వెళ్లిపోయా

దేవస్వేపం చెయ్యటంకూడా ప్రయోగం....

డెట్ బిల్ల డెటర్జెంట్ శక్తితో నిండినది

డెట్ డెటర్జెంట్ డెటిక్ బిల్లు
సబ్బు కంటే 50%
ఎక్కువ బట్టలను ఎక్కువ
తెల్లగా ఉతుకుతుంది
—మంచి నీళ్లు లేక ఉప్పు నీళ్లతో

రాయన:

నాలో బాధ పొందింది. కోపం రులింది. ఒక్క ఉదలున అరుగు మీదకు నెళ్ళి, 'మీరిక్కడినుంచి ఎంత త్వరగా వెళ్ళిపోతే అత మంచిది మాస్టారూ!...' అన్నాను.

అతను తెల్లబోయాడు. 'మీకా? నాకా?' | 'మీకే!'

'మంచి - అన్న వదం నాడనవసరం లేవంతగా ఉండాలి మంచి అంటే!'

నాలో ఓర్పు నశించింది. 'మా బ్రతుకు అందరికీ నవ్వలసాలుగానే ఉంది.'

'మీకంత కష్టంగా ఉంటే వెళ్ళి నోతాను. ఒకరి మంచి కోరేవాడినే కాని అవకాశిని మాత్రం కాదు.' అతను నీను చుగా లేచి రెండడుగులువేసి 'అబ్బా' అన్నాడు. కాలు బరువు చేసింది కాబోలు. అయినా కుంటుకుంటూ అలానే బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

ఏదో పోగొట్టుకున్నట్లు గుండెలు బరువెక్కియి. 'మాస్టారూ!' అని పిలిచాను. అతనికి నా పిలుపు అందిలేదు. ఎందుకు పిలిచానో నాకే తెలియదు.

సాలెగూడులా గజి బిజి ఆలోచనలలో విండిన మస్తిష్కం. మంచి చెడు పోలిక అర్థంకాని అశక్తతతో నిండిన మున్ను-హోరుగాలిలో అరటి ఆకులా రెస రెస లడిపోయాను.

అలా ఎంతసేపు స్థాబువునయిపోయానో తెలియదు. నాన్నగారి గొంతు నాలో

రాగధార

చైతన్యం కల్గించింది.

'...ఇప్పుడు చెప్పండి. ముందు గది కావాలన్నది మీరేనాయ్. ఎవ్వరికీ ఇవ్వరిది మీకిస్తానన్నాను. ఒప్పుకున్నారు. మళ్ళీ ఇంతలో మనస్సు మార్చుకోవడానికి కారణం మీమిటి?... నాన్నగారి కంఠంలో ఆనేశం వెల్లువలా పొంగుతోంది.

'అది కాదు డాక్టరుగారూ! రేపటినుంచి భోజన వసతికి హోటలు మాటనే నన్నది'

'అదా! ఏదో వదాకు పడి ఉంటాను. మరొక అనుకోకండి. ఈ ఊళ్లో ఒకే ఒక హోటలుంది. హోటలు భోజన మన్నాక ఇలాల్లి వంటలా ఎలా వుంటుంది చెప్పండి? పాలకోసం రాయి మొయ్యారి... అమ్మడూ!'

అయిన భావం గ్రహించి 'సీతమ్మకి కబురంపాను నాన్నా! వచ్చి గది క్లుప్తం చేస్తుంది. మీరు ముందు భోజనానికి లేవండి...' అన్నాను. చుట్టూలు నిడివ ఆకాశ మయింది నా మనస్సు! అతనిలో ఎంత సూక్ష్మ బుద్ధి? ఎంత నమయస్కూర్తి?

నాన్నగారి నోరు గట్టుతెగిన పిరయింది దారి తెన్ను లేని ఆ కబుర్లకి అంతూ దరి అనలే లేదు. అందులో ఈ స్థితిలో వినేవాళ్ళ దొరికితే అయిన వాగ్దాటి సరి కట్టే శక్తి ఎవ్వరికీ వుండదు ఊహించుతూ తల దించుకొని ఏదో ఆలోచిస్తున్న అతన్ని

చూసాక నాలో అసహనం పెరిగిపోయింది:

'నీ భోజనం అయ్యేసరికి తెల్లారేలా వుంది. త్వరగా కానియ్య నాన్నా!' అన్నాను ఏనుగ్గా.

నోట్ల ముద్ద నిన్నట్లాకి జారిపడేలా నవ్వారాయన. '...విన్నారా మాస్టారూ! తను బాధ వడటమే కాని కోరిగించటం కూడ చేతకాని నా చిట్టతల్లి మాటలు. నా బంగారుతల్లిని ఏ కీరాతహస్తాల కర్పిత చగలను? --రికి కూడు పెట్టలేని నాడు పివరిల్లికి చీర పెడతానంటాడు. ఛూచి బెడ్జి మంత నోరు -- ఆకాశమంత అకట. ఇటువంటి నీచులకి నా బిడ్డనిచ్చి గొంతు కోయగలనా?...అమ్మా! అమ్మడూ! ఎవడో పాచి మాట అన్నాడని బాధ పడకమ్మా! కుక్కలు మొరిగితే ఏనుగు బెదిరిపోదు. ఎవరు తీసిన గోతిలో నాళ్లే పడతారు. ఏ ఎండ కా గొడుగు వట్టే నీళ్ళని నమ్ము. కుం మతాలకు తరతమ కేదాలకు ఆతిత వైన వానికిచ్చి ఏ పెళ్ళి చేస్తాను. 'దెప్ప టికి మూగ బ్రతుకు కానివ్వను. నమ్మ నమ్మమ్మా!...' ఆ పైన నాన్నగారి గొంతు దుఃఖపు తెరలలో పూడిపోయింది

అతడు వెలవెలబోతూ ముళ్ళు మీద కూర్చున్నట్లున్నాడు. నా కన్నీళ్ళు దిగ మ్రింగుకొని నాన్నగారి దగ్గరగా వెళ్ళి భుజంపై చేయి వేసాను. 'నాన్నా!' అని అన్నానో లేదో ఆ చేతులతోనే నమ్మ మట్టేసి చంటిపిల్లాడిలా ఏడ్వసాగారాయన... నా పరిస్థితి మరింత క్లిష్టమైంది.

'...ఇంక ఈయనేమీ తినలేదు, మీరు కొంచెం చెయ్యి కడుక్కొని సాయం చెయ్యండి మాస్టారూ! ... నుంచం మీద వడుకో పెడదాం ...' అన్నాను తప్పని సరియై.

'అలాగే!' అని అతను చేయి కడుక్కొని వచ్చాడు. ఇద్దరం కలిసి ఆయన్ని లేవదీసి ఎలాగయితేం సక్కుమీదకి చేర్చాను.

'...ఇంక చేసి ఏ సామాను గదిలో పెట్టింది సీతమ్మ మీరింత విశ్రాంతి తీసుండి. ఏమైనా కావలిస్తే పిలిచి అడగండి...' అని అతనివైపు చూడకుండానే చెప్పి వంటంటి వైపు దారి తీసాను. బామ్మ, పిమ్మి, కేసు భోజనానికి కూర్చున్నాము.

ఇతను జీనపదసిగ్నిల్స్ హిస్-ఈ ఇంట్లోకి మనం కెళ్ళాడుకో అంటే ఏమైవు నాడు!

మనస్సులో తుపాను! వేదనతో నిండిన కడుపు తిండికి చోటిచ్చింది కాదు.

ఇంట్లో అంతా నిద్ర కొరిగారు. మంచి నీళ్ళు తీసుకొని ఆతని గది నమిపించాను 'మాస్టర్! నా పిలుపుకు దీర్ఘాలోచన తోంచి ఇలిక్కి పడ్డాడతను.

'మీకు రాత్రిళ్ళు పాలు తాగే అలవాటుండేనో! ఈవేళ...'

'.. దానికేం ప్యారేడు రాదా!' అతని నింబోధనతో చకితయ్యాను.

'ఇకనూ ఆగి అతినే అన్నాడు...' నేనే నిజం తెలియక నీకు కన్నీం కలిగేలా మాట్లాడాను.'

'...నిజం చెప్పలేక నేనే వరుషంగా మాట్లాడాను. నన్నే మీరు క్షమించాలి.'

ఆతని పెదవులపై తక్కువైనది చిరునవ్వు. 'నీ గూటి చిలకలా వెలుకులు నలుకుతాయి.'

సన్ను నీగ్గు ముంచెత్తింది. 'ఎవరయినా ఇంటికి వస్తే మరింత ఎక్కువ ఇదివరకెవరో తెచ్చి యిస్తుండేవారు. తెచ్చినదల్లా వగులకొట్టేదాన్ని. దానితో నాకు జయపడి బయటకు పోతున్నాను. మీలాగే చాలామంది ఈ గదిలో ఉండి వెళ్ళారు - వట్టుమని ఎవ్వరూ నాలుగురోజులయినా ఉండలేదు. తేని త్యాగి కన్న ఉన్న తోధి నేలు! అందుకని ముందే మిమ్మల్ని సంపేర్చామనుకున్నాను. తెలిసి బాధ పడటం తప్ప తెలియక పోవటమే మంచిది. ఆ వెళ్ళే రోజు ఇదే ఎందుకు కాకూడదు?'

'వెదకపోయిన తీగ కాలికి తగిలింది. ఈ వూళ్ళో ఉన్నంత కాలం ఇదే నా యిల్లు.' అతనింత భావగర్భితంగా మాట్లాడ గలడని...

'పొద్దు పోయింది. మీరిక నిద్ర జొరేది.' అని వెనుదిరిగాను

రాత్రి చాలా వరకు నిద్రపట్ట లేదు నాకు. ఆతని మీది ఆలోచనలు

ఆతని రిక మా ఇంటిలో తుది ము కకునిసింది. ఎందుకొ చెప్పలేను. అంతర్వంతోని ఆ విశ్వాసమెమిటో అర్థం

REGD TRADE MARK
80" x 80"

మదరాసు విశ్వకావ కంపెనీ
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
31, ఆర్మీనియన్ స్ట్రీట్ మదరాసు.

లుంగీలుకును
జేబురుమాళ్ళుకును

మాయొక్క

తంజు

మార్కు

(ప్రిన్స్ బ్లేడ్
-మృదువైన
పక్షియక
వంటిది

B.M.A. P.R.B.

ప్లూరో కార్పొరేషన్
అంచుగలదానిని

వాడండి

Prince

BLUE
BLADE

నెయ్యి

నెయ్యి త్రిదోషహరమయినది. పైత్యం, వాతపైత్యం, శోష, ఉబ్బు వీనిని అణచి వేస్తుంది.

బుద్ధి బలాన్ని చేకూర్చి జ్ఞానకక్షిని పెంపొందిస్తుంది. శక్తిని, దేహపుష్టిని, వీర్యపుష్టిని యిస్తుంది. శరీరానికి బాంధినిస్తుంది.

గాయపడినవారికి తుష్కించిన దేహం గలవారికి, జ్వరపడిలేదినవారికి, క్షయజబ్బు గలవారికి, అగ్నితప్తమయినవారికి నెయ్యి మిక్కిలి సభ్యమయినది.

ఆపునెయ్యి, అందులోకి అప్పుడు చెప్పకాని నేసిననెయ్యి శ్రేష్ఠమైనది. ఇది బాలురకు, వృద్ధులకు అందరికీ అనుకూలమయినది.

గదెనెయ్యి బలాన్ని, దేహపుష్టిని యిస్తుంది. పైత్యం, పాండుపు, మూలవ్యాధి, కామిల, రక్తపైత్యం వీనిని అణచును. ఇది చలన చేస్తుంది. శ్రీహృస్తి, దగ్ధును పుట్టిస్తుంది. వాతాన్ని ప్రకోపింప జేస్తుంది. ఆకర్షి మంద గింపజేస్తుంది. అంత పథ్యమయినదికాదు. మేకనెయ్యి మిక్కిలి సభ్యమయినది. దాని మన ప్రాంతంలో మేకనెయ్యి వాడేవారు చాలా తక్కువ.

నెయ్యి యొక్క దుర్గుణాలకు విరుగుళ్ళు:

1. ఉష్ణదకం, 2. నిమగ్నతృప్తులును
3. మిరియాలు, 4. సుల్ఫురిమజ్జన, 5. నారింజపండు, 6. ఇండువగింజలగంధం.

పెరుగు

ఆపుపెరుగు మేహశాంతి, పైత్యశాంతి చేకూరుస్తుంది. తాపాన్ని అణచుతుంది. కొంచెం వేడి చేస్తుంది. నేహపుష్టి, శక్తి, జలరదీప్తి నిస్తుంది. వాతపైత్యాన్ని అణచుతుంది. కఫం చేస్తుంది.

గదె పెరుగు దేహపుష్టిని, వీర్యపుష్టిని యిస్తుంది. కామిల, కుసుమరోగాత్తి శమింప జేస్తుంది. వాతపైత్యాన్ని హెచ్చిస్తుంది. వీర్యం, అగ్నిహృంద్యం కలుగజేస్తుంది.

మేకపెరుగు త్రిదోషహరమయినది. క్షయ, వాతం, క్షిమి, గుబ్బు, క్షయ చిరీ చాలిస్తుంది. మూలవ్యాధి, శ్వాసరాసాలు గువారికి మిక్కిలి సభ్యమయినది. జలరదీప్తి

నిస్తుంది. కాని వీరసాన్ని కలుగజేస్తుంది. పీర్వాన్ని క్షీణంపజేస్తుంది.

పెరుగు అన్నం కన పైత్యాల ఉద్రేకతను అణచివేసేటందుకు దోహదం చేస్తుంది. మంచి బలాన్ని, దేహపుష్టిని యిస్తుంది. శరీరంలోని క్రొవ్వుని పెంచుతుంది. గురుత్వంగా ఉంటుంది. అమితంగా పెరుగు అన్నంతంటే వాతం చేస్తుంది. శరీరాలోగ్ధం చెడుతుంది.

బాగా పులిసిన పెరుగు అపథ్యకరమైనది. జీర్ణశక్తి బాగా గలవారికి మింగవత్కూషిన పెరుగు మంచి బలాన్ని యిస్తుంది.

అతిసారం, గ్రహణి, శితిజ్వరం, విషజ్వరం కార్యరోగం, మూత్ర క్షృణము ఈ రోగాలు కలవారు పెరుగు పుచ్చుకోవచ్చును.

ఉబ్బు, వాపు, దగ్ధు, వగర్పు, క్షయ, మేహం, అగ్నిహృంద్యం, ప్రణం, అమజ్వరం, కఫరోగం, కుష్మ ఈ రోగాలుగలవారు పెరుగు పుచ్చుకోకూడదు. పై రోగాలు కలవారికి పెరుగు అపథ్యకరమయినది. భోజనానికిముందు అర్ధరాత్రివే, వసంతగ్రీష్మ శరత్కాలము యందు, అగ్నిహృంద్యం ఉన్నప్పుడు, పరగడపున పెరుగు పుచ్చుకోకూడదు. మిక్కిలి వతి ప్రదేశములయందు నివసించేవారు, మలేరియా వ్యాధి ప్రబలియుండే మన్య ప్రదేశాలలో నివసించేవారు పెరుగు పుచ్చుకోకూడదు.

ఉష్ణప్రదేశాలలో నివసించేవారు, జలరదీప్తి కలిగిన మేహకారక పైత్యతృప్తులు కలవారు, చిత్తుపుటిసుంటి పెరుగు అన్నం తినే అలవాటు ఉన్నవారు, నల్లమందు తినే అలవాటు ఉన్నవారు, పెరుగు అన్నం తినవచ్చును. పెరుగు అన్నం తినే అలవాటున్న వారు— ఆ పెరుగులో కొంచెం నీళ్ళు కలిపిగాని, పైంధవ లవణం పాతి చూర్ణం తగు మూత్రం కలిపి గాని తినడం శ్రేష్ఠం.

పెరుగు యొక్క దుర్గుణాలకు విరుగుళ్ళు 1. ఉష్ణ, 2. పైంధవ లవణం, 3. పాంటి పిడి, 4. పాంటి, సిప్పి, మిరియాలు 5. మూడింటి చూర్ణం, 6. బెల్లం, 7. గర చుసలా, 8. బీలకర్ణ, 9. వర్షాంబు, 10. వేడినీళ్ళు.

పేకరణ ఆకుండి నారాయణమూరి

రాగదార

కాదు. ఆ కంఠంలో అభయ ముద్ర ఉంది. ఆ మాపులో ఆప్యాయత ఉంది. ఆ చిరు నవ్వులో ఆకర్షణ ఉంది...అయినా, ఎంత గంభీరుడు?...

ఆ మరునాడు మామూలుగానే గడిచి పోయింది. వచ్చే పోయే రోగులకి మందు లిస్తున్నా అతనింటి వద్ద ఉన్నంత సేపు నాన్నగారేదో పిచ్చాపాటి చేస్తూనే ఉన్నారు. గతరాత్రి తన పరిస్థితి ఏలా ఉందో అతను గ్రహించిన విషయం ఆయనకు తెలిస్తే ఇలా మాట్లాడగలరా? బాధ, నవ్వు ఒక్క సారే వచ్చాయి నాకు.

ఆ ప్రితిలో తన ప్రవర్తన ఇతను కెలా ఇబ్బంది కలిగిస్తుందో నాన్నగారెప్పడూ నన్ను అదక్కపోయినా ఆయన ఉలికి పాటును బట్టి కొంతయినా ఆయన గ్రహించి ఉండాలని నా నమ్మకం. అలా అని అడిగి నొప్పించాలని నాకు లేదు. ఏదో నిర్దిష్టతగా రోజులు గడిచి పోతున్నాయి.

ఆ రాత్రి అతను హాటల్లో కాబోలు భోజనం చేసి చాల ప్రొద్దుపోయి వచ్చాడు. అప్పటికే నాన్నగారు నిద్రపోయారు.

అతనిపై ఉన్న గౌరవభావం నడలి పోయింది. నాన్నగారిని రాత్రిళ్ళ అప్పించుకు తిరుగుదామని మా గదిలో చేరిన వాళ్ళంతా ఇలాగే చేసేవారు. ఇతను కూడ ఏ నాలుగైదు రోజులో ఉంటాడు. ఆ తర్వాత మామూలు జీవితం— ఆ పైన ఉపాంతటానికి నాకు ధైర్యం చాలలేదు. నిత్యం ఉండే దానికి బాధపడి లాభమేముంది? కాని, ఏదో ఓటమిలాంటి నిర్బుణ! ఉన్నరుమని వూరుకున్నాను.

ఫ్లామ్మలోని పాలు గ్లాసులో పోసి అతని గదిని సమీపించి, 'పాలు ఇవో మాస్టారూ!' అని గుమ్మంలోకి ఆ గ్లాసు చెట్టి గిరుక్కున వెనుదిరిగాను. అతను వీలైనట్లయింది. నేను వినిపించుకోలేదు. ఆ రాత్రి కలత నిద్రయింది.

(ఇంకా ఉంది)

మీదం: ఇతరుల నిమిత్తం చేసే ప్రయత్నాలు సులువుగా నెరవేరతాయి. ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది. వారం మధ్యలో వృత్తిలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. విద్యవైఖ్యనిక రంగాల్లో బృతి లభిస్తుంది. రాజీయ వ్యవహారాల్లో శ్రమ కలుగుతుంది.

స్త్రీలకు— బంధుమిత్రులను కలుసుకొంటారు. ఆదంబరం కోసం వ్యయం చేస్తారు.

వ్యవహారం: వ్యాపారంలో సాటివారి పోటీ తగు తుంది. నష్టనష్టాంత్యం లభిస్తుంది. స్థిరాస్తి వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. మీ సునితనమే మీకు యిబ్బందిని కలిగిస్తుంది. వారం ఆఖరులో వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ వార్యక్రమాలు ప్రోత్సహకరంగా ఉంటాయి.

స్త్రీలకు— వినోద కాలక్షేపార్థా పాల్గొంటారు. సంతానానికి శిశువనంలేపాలు లభిస్తాయి.

మిమనం: మీ ఆలోచనలు ఫలిస్తాయి. నూతన వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. అధికారులవలన జరగవలసిన వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. మిత్రులకు సహాయం చేస్తారు. వారం ఆఖరులో అన్ని వ్యవహారాల్లోను ఫలితం సేవార్థంగా ఉంటుంది.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. శుభ్యవార్తలు చేస్తారు.

కర్మాటకం: అన్ని వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ప్రయోజనాలు ఫలిస్తాయి. ప్రయోజనం గల పరిచయాలు యేర్పడతాయి. భాగ్యములలో కలసి చేసే కార్యపాతాల బాగుంటాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల సాధిస్తాయి.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. సంతోష కలమైన వారలను వింటారు.

పింహం: అనవసరమైన శ్రమ కలుగుతుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో చచ్చి పస్తుంది. వారం మధ్యలో వృత్తివ్యాపారాలు బాగుంటాయి. ఉద్యోగంలో గౌరవం లభించగలదు. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. అధిక వ్యయం జరుగుతుంది.

తల్లి: వృత్తిలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. నూతనవిషయాలు తెలుసుకొంటారు. వారం మధ్యలో ప్రయోజనాల్లో సమ కలుగుతుంది. మీ కాలాని సుఖస్వల్ప విమృశ్చి వ్యతిరేకిస్తారు. వారిం అరుదో తిరిగి అనుకూల పరిస్థితి యేర్పడుతుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. విరోధ కాలక్షేపార్థా పాల్గొంటారు.

కుల: వృత్తి వ్యాపారాలు బాగుంటాయి. నూతన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. మీ ప్రయత్నాలు

వారఫలం

25 2 1972 శుక్రవారం మొదలు

2 3 1972 గురువారం వరకు

త్వలు ఫలిస్తాయి. వారం ఆఖరులో మీరు శ్రమ పడినా, ప్రయోజనం ఉండదు.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యవహారాల్లో వివాదాలు యేర్పడతాయి. దైవవార్తలు నెరవేరతాయి.

వృత్తికం: వ్యాపారంలో అనుకూల వార్తలను వింటారు. ప్రయోజనాలు ఫలిస్తాయి. స్థిరాస్తి వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. ప్రయోజనం గల పరిచయాలు యేర్పడతాయి. వృత్తిలో మీ ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. మిత్రుల సహాయం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. సాహిత్య కళారంగాల్లో మీ కృషి ఫలిస్తుంది.

దనుస్సు అంచోన కలుగుతుంది. ఉద్యోగంలో మొదలసే విశేషంగా నమ్మడం తగదు. వారం మధ్యలో అనుకూల వార్తలను వింటారు. ఆర్థిక వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. అన్ని వ్యవహారాల్లోను గౌరవం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యవహారాల్లో శ్రమకలుగుతుంది. నూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు.

మకరం: వృత్తిలో మీ ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. సాటివారిలో గౌరవం బాగుంటుంది. వారం మధ్యలో వివాదాలు యేర్పడతాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో చచ్చి పస్తుంది. వారం ఆఖరులో అన్ని వ్యవహారాలు బాగుంటాయి.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. ప్రయోజనాలు చేస్తారు.

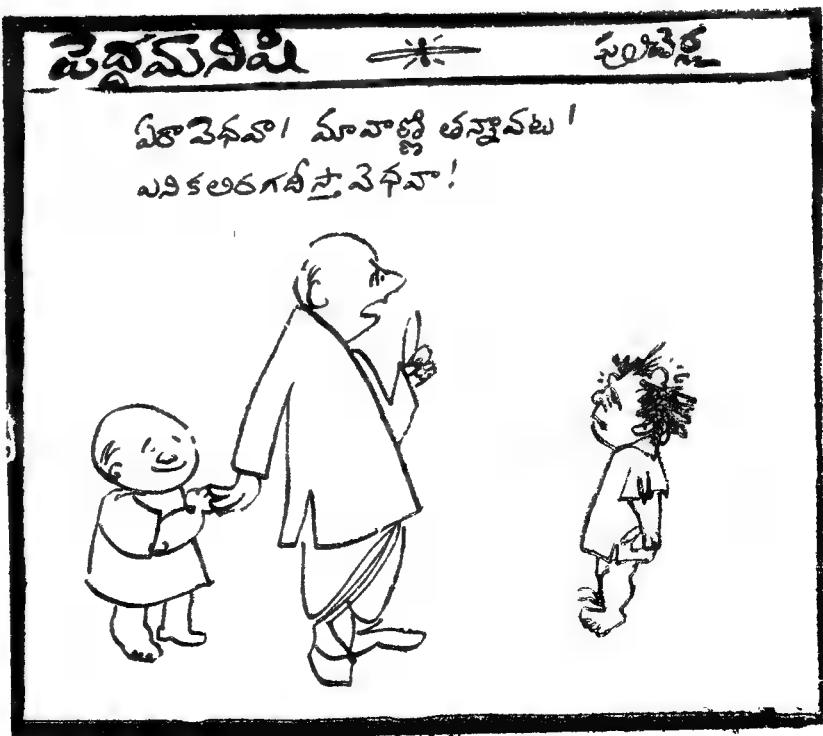
కుంభం: మీ వార్యక్రమాలు శ్రమమీద నెరవేరుతాయి. సాటివారిలో మాట పట్టంపులు తగవు. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. ప్రయోజనం గల సందర్భాలను జరుపాలరు. వారం ఆఖరులో రాఫం రావలసిన వ్యవహారాల్లోనే నష్టం బాగుంటుంది.

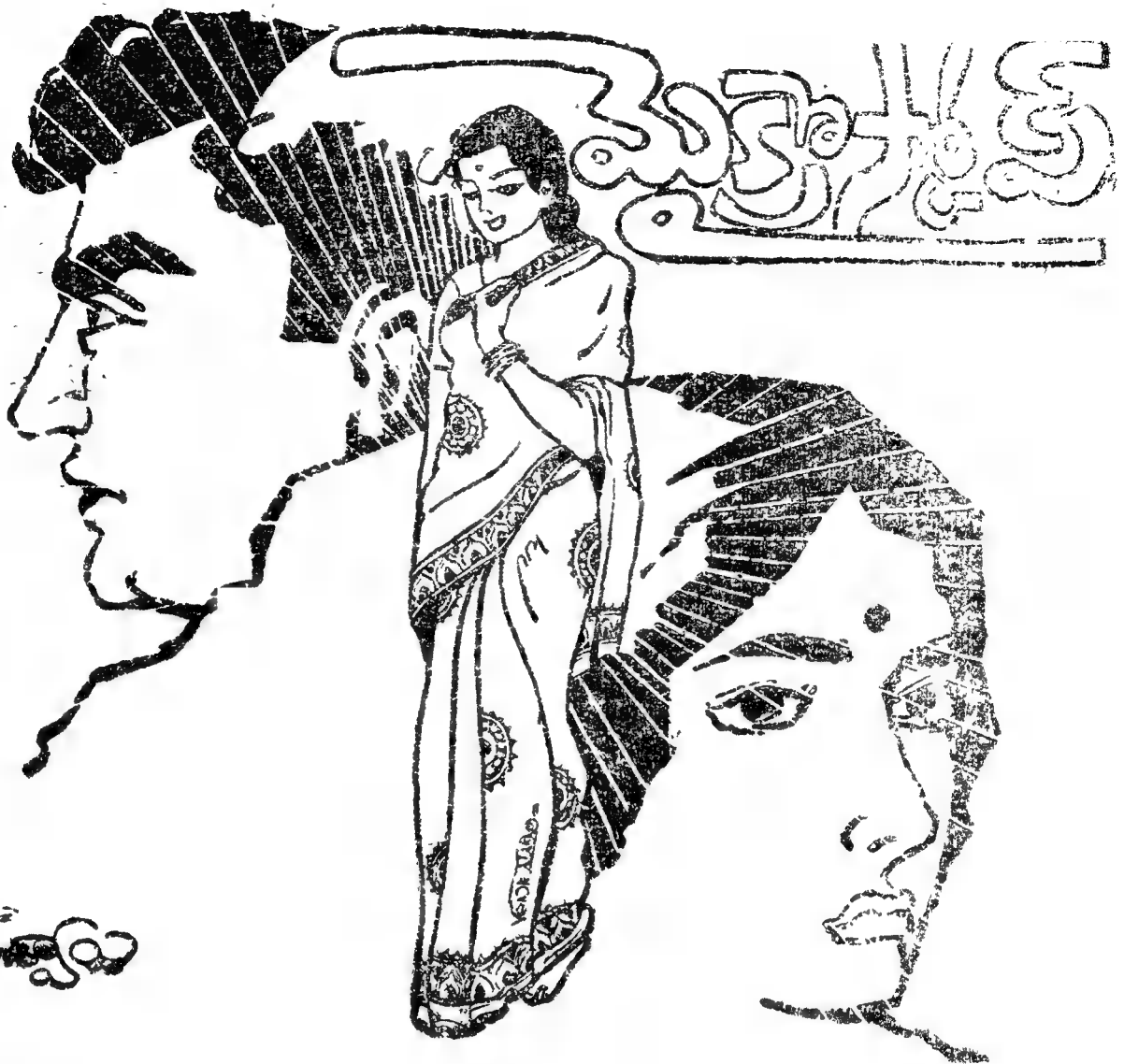
స్త్రీలకు— కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగుంటాయి. దైవవార్తలు నెరవేరతాయి.

మీనం: వ్యాపారంలో అదాయం బాగుంటుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి. అనవసరమైన సందర్భాలు లభిగుంటాయి. వృత్తిలో సాటివారి పోటీ పెరుగుతుంది. వారం ఆఖరులో భాగ్యములతో విషి చేసే వ్యాపారాలు బాగుంటాయి.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. వివాద వార్తలు వింటారు.

—మహేశ్

భక్తవ్యం

■ ఈసారి ఢిల్లీ కేంపు తప్పించుకునే సరికి తాతలు దిగివచ్చారు శారదకు. 'దాన్ అండ్ దాన్' కంపెనీని సంవత్సరం నుండి మీరే డీల్ చేస్తున్నారుకదా ... ఈసారి మీరేవెళ్లి ఈ కంపెనీ మేంబు ఫిక్స్ చేసుకువస్తే బాగుంటుందని బాన్ ఒకటే పెన్ చేయటం, కాదనటానికి మొదట కాస్త మొగిమాటంపడినా ఏమైతే అయిందని 'సారీసర్, రాకరాక మా ఫ్రెండు వస్తోంది (శినిగర్ నుండి ... నేను లేకపోతే చాలా బాధపడుతుంది' అని అబద్ధం అడేసింది; చివరకు మిస్టర్ మూర్తిని వంశలూళ్ళి నిశ్చయించేడు. 'ఈ కేంపులు ఢిల్లీలో మాకోవటం ఒకగొడవ.. ఆతరువాత ఏవో పిచ్చిపిచ్చి ఆలోచనలు. ఎన్నిసార్లు

యిలా బాన్ ను మభ్యపెట్టగలుగుతుంది? ఇక ఈ ఢిల్లీ వ్యవహారాలు వద్దు... సోల్ జోన్ ను అడుగుతేనని. మొదట వట్ల స్వయంగా కావాలని నార్ జోన్ నెంచు కుని యిప్పుడు వద్దంటే ఏం బావుంటుంది. అయినా రంజనను తప్పించుకోవటాన్ని తా నెందుకు ఇన్నిసార్లు వదిలి ... అసలు తప్పించుకు తిరిగి అవసరం తనకేంవుంది?' రంజన గుర్తుకు వచ్చేసరికి శారద మనసు అదోలా అయిపోయింది 'సైల్వర్స్ అప్ప గింది, ఆ కంపెనీ వ్యవహారాల గురించి మూర్తిగార్కి క్లుప్తంగా వివరించి యిల్లు చేరుకునేసరికి తలదిమ్ము ఆ రంభం అయింది. షవర్ బాత్ తో కాస్త కుదుటబడి లెటర్ బాక్స్ తెరిచింది. రెండుకవర్లు

వచ్చేయి. ఒకటి ఢిల్లీలోని ఏదో 'పెయివేల్ ఫర్మ' నుండి లెయిజన్ ఆఫీసరు ఉద్యోగిని ఆఫరు. 'యిదే ఆరు నెలల కిరం అయింటే ఎగ్జిరిగంటేనే వప్పుకునుండేది.' రెండోకవరు తమ్ముడు రాజు దగ్గరనుండి. 'ఏమిటో విశేషం... బరువుగావుంది కనరు' కుతూహలంగా చదవటం మొదలుపెట్టిన శారద మొహం ఉత్తరం పూర్తయ్యేసరికి పాలిపోయింది 'ఏమయింది వీడికి ఇలా రాసేడు?' మెదడు మొద్దుబారి తానెం చదివినదో ఒకంతట అర్థంకాలేదు. కాని రెండోసారి చదవటానికి మనసు వచ్చలేదు. కలలోకూడా ఊహించని చేదు నిజం కళ్ళ ముందు సాక్షాత్కరించింది. 'కాస్త బాధ్యతగా వుండు' అని క్రితంసారి కొంచెం

హాటుగా రాసిన ఉత్తరానికి తాను ఆశించని జవాబుయిది... 'దీనిక్కారణం ఏమిటి? వాడురాసిందంతా నిజమేనా? తానేమైనా వాళ్ళపట్ల అతిగా ప్రవర్తించిందా? తను కొదనుకున్నా వాడి దృష్టిలో ఔనేమో?' శారద కళ్ళముందు ఉత్తరంలోని వాక్యాలు వదేపదే మెదులసాగేయి. 'నేను ఇలా తయారవటాన్ని కారణం నువ్వు, నువ్వు చెలియించిన పెత్తనం... అధికారం. నాయిష్టావకారం ఒక్కటైనా జరిగిందే యింట్లో... సరైన గృహస్థుని యివ్వాలని వాడి విషయాల్లో తను సలహాలిచ్చినందుకు యిదీ కాంక్షిమెంటు ... 'మికోసమేగదరా నాన్నగారూ నేనూ పాట్లుపడేది' అంటూ అనునయంగా తాను రాసిందాన్ని సమాధానం 'మాకోసమే నువ్వు ఉద్యోగం చెయ్యనక్కరలేదు. తలిదండ్రుల్ని పోషించుకునే క్షిప్రత మగవాడికి దేవుడిచ్చేడు.' శారద మనసు పరిపరినిదాల పోతూంది... 'మేం...నువ్వు' 'వాళ్ళకి తను వరాయదా?' తమ్ముడిగా నీకు నేనురాసే ఆఖరి పుత్తరం యిదే...ఈ ఫలితంకోసమేనా తనివ్వాళ్ళా వర్తించి యి తానత్రయ పడింది? 'తనకు ఆదర్శాలు అంటూలేవు. అనలంపేనే చికాకు. యింకా నయం అందరిమాటలూ నిజం అనుకుని తనేదో ఆదర్శం వెలగబెడుతున్నానని, త్యాగం చేస్తున్నానని... కనుక దానికి గుర్తింపు, కృతజ్ఞత వుండాలని అనుకుందికాదు. లేకపోతే రాజాగడి ఉత్తరాన్ని... నిందనూ యింత సహజంగా, నిర్భీష్టంగా తీసుకునుండగలిగేదా?' తన నవ్వుదయతనూ, త్యాగాన్ని ఉపయోగించుకుని చివరకు మోసం చేసారని వాపోయే ఒక కథానాయిక డైలాగులు గుర్తువచ్చి అవయవంగానే నవ్వేసింది శారద. 'ఏమిటండోయ్ శుభవార్త ... అంతలా నవ్వేసుకుంటున్నారు' అంటూ రోపలికి వచ్చిన అలితను చూసి 'అబ్బే ఏంలేదు... మాతమ్ముడేదో జాకోవేస్తేను' అంటూ ఉత్తరం ద్రావారులో పడేసింది. ఆవిడ గారు కబుర్లు ముగించి కదిలేసరికి 7 గంటల యియిపోయింది. పంట చేసుకోవటానికి బద్దకంపేసి బెడ్డుతో భోజనం అయిందనిపించి పెరిమెన్స్ నవల చదువుతూ కూర్చుంటే 9 గంటల యియిపోయింది బైట చల్లగా గాలివేస్తుంది.

మొదట్లోనే తనకు ప్రకృతి అందాల్సి దూమా గడిపేయటం అంటే చాలా యిష్టం. ఇక్కడకు వచ్చిన కొత్తలో అరుబయట కుర్చి వేసు కూర్చోవటాన్ని సంకోచించినా బైట వాతావరణం సంకోచాన్ని రెండు రోజులకే జయించేసింది. ఈ యింటి కాంపాండు గోడలు మరీ పొట్టిగా వున్నాయని మొదట్లో విసుక్కుంది కూడాను. రాత్రి 10—30 వరకు మజ్బుల్ని చూస్తూ, నక్షత్రాల్ని లెక్కబెడుతూ కూర్చునే తన్ని చూసి మొదట్లో యింటిగలవాళ్ళూ, ఎదురింటివాళ్ళూ కాస్త యిబ్బందిగా ఫీలయినా, రాను రాను వాళ్ళూ అలవాటుపడిపోయేరు. కాస్తసేపు రిలాక్స్ అయేసరికి సాయంకాలం ఉత్తరం మళ్ళీ శారద కళ్ళ ముందు మెదిలింది. 'నిన్న మొవ్వటివరకూ నాన్నగారికి నాకూ అమ్మ ద్వారా శిఫారసులు పంపించే ఏడు తన సమస్యల్ని స్వయంగా ఆలోచిస్తున్నాడన్న మాట. ఫరవాలేదు... తన భవిష్యత్తు తానే నిర్ణయించుకోగలడు'...అంతలోనే ఉత్తరం సారాంశం గుర్తుకు వచ్చి మనసు కలక్కుమంది. 'తనూ మారిపోతూంది. ఊ అంటే నిసుక్కునే తనకు ఇలాంటి ఉత్తరం చదివినా కోపం రావటంలేదు బహుశ అందులో ఎంతో కొంత నిజం లేకపోలేదని అంతరాత్మ చెప్తుండేమో? అయినా తనది మాత్రం తప్పేం వుందని? తప్పంటూ వుంటే... తాను ఆడపిల్లననీ, సమాన హక్కులు సాధించిన ఈ యుగంలో కూడా సమాన బాధ్యతలు మాత్రం యింకా దూరంగానే వున్నాయనీ...ఆడపిల్ల వరాయిదన్న భావం మన నరాల్లోంచి, సంస్కారాల్లోంచి యింకా తొలగిపోలేదని మర్చిపోనటమే. ఆ మాట కొస్తే ఈ తర్ఫు అమ్మా, నాన్నగారిదే నేమో? కొడుకులూ, కూతుళ్ళన్న బేధమే లేదు వాళ్ళకెప్పుడూ. ఆ వాతావరణంలో పెరిగిన తనూ తన తోబుట్టువులనందర్నీ ఎప్పటికీ తనవారుగానే భావించింది. బహుశ అస్వయంతను అందించి, వాళ్ళ శ్రేయస్సును కాంక్షించటం తప్ప... స్వయంగా అధికారం చెలియించి వాళ్ళను నడిపించే హక్కు ఆడపిల్ల కనుక తనకు లేదేమో? కాని ఈ నత్తం ఈ రోజు సాయంకాలం వరకు తను గుర్తించలేకపోయింది. అందుకే పనుల

పాడవిడిలో నాన్నగార్ని వీలుండదని బాధ్యతను స్వయంగా మీద వేసుకుని ఓసరా సుండి గ్రేడ్యూయేషనువరుకు తమ్ముళ్ళు చెల్లాయిల చదువు మీద పెత్తనం చెలియిస్తూ వచ్చింది. తన ప్రాండు వెల్లెలు అన్నింటల్లోనూ రేంకులు సంపాదిస్తుంటే వీళ్ళూ అలాగే పన్ను రావాలని చదివించబోయి... మొండికేసి చదవకపోతే ఉక్రోశం, కోపం, ఉడుకు మోత్తనం వట్టలేక వాళ్ళను బాడేసి తనూ ఏడ్చేసేది.' చిన్నప్పటి సంఘటనలు శారద కళ్ళముందు తిరగసాగేయి. 'అవుడ తను పెంకెండు ఫారంలో వుంది కాబోలు దసరాకలపుల్ని తాతగారింటికి వెళ్ళటం అంటే తానూ, రాజా రెండో అనువేసేవారు. వీధిబడిపిల్లలతోబాటు బాబాయి వూలు వట్టుకుని దసరాపాటలు పాడకుంటూ యింటింటికి తిరగటం అదే డ్రిల్లింగ్ గా వుండేది. 'కోనేటివైపు మాత్రం వెళ్ళనీయకండి' అని వదేపదే జాగ్రత్తలు చెప్తూ ఇద్దర్నీ మామయ్య వెంట పంపేవారు. అమ్మమ్మదగ్గర తమదే యిష్టారాజ్యం. ఎవరెంత చెప్పినా వినకుండా స్నానాలకంటూ ప్రతిరోజూ చెరువుకు రెడీ అయేవారు పిల్లలంతా. అమ్మమాటలు గుర్తుకువచ్చి తానుండి పోతేనైనా రాజాగారు మానేస్తాడేమోనని యింటిదగ్గరే వుండిపోయేది. అయినా వాడుమాత్రం రెడీ అయిపోయేవాడు. వాళ్ళు చెరువునుండి తిరిగి వచ్చేవర్కు పిప్పిపిచ్చి భయాలతో బితుకు బితుకు మంటూ కూర్చునేది ఒకరోజు అందరూ తిరిగి వచ్చేసినా వాడు మాత్రం రాలేదు. ఆత్మతని. భయాన్ని బైటపెడితే అందరూ వెక్కిరిస్తారని భయం.. మొగమాటం, అలాగే ఎదురు చూస్తూంది ఎంతకీ వాడు రాకపోయే సరికి ఇక వుండ బట్టలేక పక్కంటి శీనును రహస్యంగా పిల్చుకుని రాజును వెదకటాన్ని బైలుదేరింది. కోనేరు, బడి, శివాలయం, ఆంజనేయులు గుడి, ఆఖర్ని అగ్రహారం త్రోవలుకూడా వెదికేసి ఏడు పావుకుంటూ యింటికి వచ్చేసరికి ఎదురుగా వాడు ప్రత్యక్షం ... బటాసీలు నవ్వుతూ. ఆ ఊవునవెళ్లి ఒక్క 'రైం' కాయ వేసేసరికి కేరుమన్నాడ్యూ...వాడి ఏడుపుని బైటకువచ్చి వాడితోబాటు

ఏడున్నన్న సన్నామానీ అమ్మమ్మ
తికమక పడుతూంటే చల్లగా చేప్పేడు
మామయ్య...' ఊరికినే దీన్ని ఏడిపించ
టాన్ని మన రాజాని సుబ్బన్నగారింట
వాచేసాం...వాడికోసం ఊరంతా వెతికి
నచ్చింది.' 'ఏయ్...మీ తమ్ముడ్ని ఎల
కెత్తుకు పోయిందంటూ వాళ్లు వెక్కి
రిస్తూంటే ఊడికిపోయి కర్తవీనుకుని వెంట
బెట్టింది. ఎందుకో చిన్నప్పటినుంచీ ఒక
జగో...ఒకరకం అయిన 'అహం' పేరుకు
పోయింది తనలో. తన మమతలూ...అను
రాగాలు, కష్టాలూ నచస్యలు అన్నీ తన
లోనే యిసుకైసుకునేది.. బయటకు వ్యక్తం
చేయటం అంటే ఇప్పటికీ తనకు కాస్త
చిన్నతనంగానే వుంటుంది. ఆరోజు సంఘ
న తల్పుకుని యిప్పటికీ మామయ్య వెక్కి
రిస్తుంటాడు. శలవులయి యింటికి వచ్చే
సక రోజూ ఒకేకల. 'పేద్ద చెరువు...దాని
గట్టుమీద రాజగడూ తనూ ఆడుకో
వటం...పాతాత్తుగా నాడంతులోకి దూకే
డటం...అ వెంటనే పక్షి ఒకటి బైటకు
రావటం-- దాన్ని మళ్లీ ఎవరైనా రాజా
గడిగా మార్చగలరమోనని తను అడవులూ
...పైదానాలు ... కొండలూ ఓ... ఒకే
యిదిగా తిరిగేయటం' ఆ రోజుల్లో రించ
నుగా రోజూ ఈ కల వస్తుండేది. నిజానికి
దానితప్పుట నిద్రపోవాంటేనే భయం
వేసేది తనకు. ఇప్పుడూపిస్తుంది...ఆ రోజు
మామయ్యవాళ్లు చేసిన ప్రాక్తికల్
జోకు, టూరింగ్ పోలలో చూసిన అరవ
సినిమా ఎంతగళంగా మనసులో ముద
వేసాయానని.'

పాతాత్తుగా చినుకులు పడటంలో
గరద ఆలోచనలకు ప్రేరేపడింది. 'అబ్బ!
కప్పుడే వదిన్నరయిందే.' వర్షం జోరు
పొచ్చింది. ఫిల్టర్ డివాక్షన్ తో స్క్రింగ్
కాఫీ ప్రిపేర్ చేసుకుని వరద్యాన్నంగా సివ్
లేస్తున్న కాదద మనసు మళ్లీ వెనక్కు
వరుగెట్టుటం మొదలుపెట్టింది. 'ఇలాంటి
వెదర్ లో నివ్వడూ రంజన గుర్తు
కొస్తుంది. సిద్ధిపిల్ల...ఎలావుందో?...
జాన్మల్లో ఉన్నప్పుడు చినుకులుపడితే చాలు
డిటికినూటికి ఏదోసంతో సర్దుంలో తడిసి
సంబరపడిపోయేది వంటికి మంచిదికాదని
తాను దెబ్బలాడితే... అంత కితం సర్దులో
తడసి ప్లాఫీవర్ లో నేను మంచం ఎక్కిన

మైక్రా స్కోప్

నంగలి గుర్తుకుతెస్తూ 'మేం... తమలాగా
వాజాకు మనుష్యులంకాదు మేడం' అంటూ
వెక్కిరించేది. అనలు ౭౭ జ్యుమెకదా
తావిద్దరినీ యంతదగ్గర చేసింది. ఎదురు
పడితే 'హలో' అని తప్పకునే రంజన ౭౭
వారంరోజులూ తన్నంటిపెట్టుకుని తనకు
సాయంచేస్తూ ఫీవర్ తగ్గి నార్మల్ కు
వచ్చేవరకూ వర్రి అయిపోతుంటే ఆశ్చర్య
పోయింది తను. రంజన ప్రతికదలిక, ప్రతి
చూపు, ప్రతి మాటలోనూ, వర్షించిన
ఆప్యాయత, అనురాగం, మమత ఓహో ...
అది తనకో కొత్త అనుభవం. అమ్మలోని
ఆప్యాయత, నాన్నగారి నాత్మత్వానికి రూపం
యిస్తే యిలాగే వుంటుందేమో అనిపిం
చింది. నాళ్ల గుండెలనిండా అనురాగం,
మమతలూ నిండివున్నాయని తనకు
తెలిసినా ... వాటి వెల్లువ ఉప్పెన ఎలా
వుంటుందో నివ్వడూ అనుభవించలేదు
తాను. యదార్థ జీవితంలోని కటుత్వం,
వరిస్థితుల సంఘర్షణ, బాధ్యతల
గ్రహింపు తను భావుకతను రోలోవలే
అణిచేసాయేమో ననిపిస్తుంది అమ్మ,
నాన్నగారు కూతురికంటే ఒకమెట్టు
పైస్తాయినిచ్చి తమ నమానసాయీలో
నిలబెట్టేరు. అందుకే ఆ మెట్టుదిగి నవా
జంగా ప్రవర్తించలేక పోయింది తను.
అందుకేమో రంజన వరిచయం తన

పసిపాప మనసు

తెలుగువోలే చాల అయ్యసి, పెద్దల
వోలే తెల్లన, చిరుగాలి వోలే
చల్లని, సైఫవోలే చామెత్తన, ఎట్టు
పాప మెరుగని పసిపాప మనసు.

కంతలోనె సప్త, అందలో ఏడుపు,
మూగనోము పట్టు, ముద్దులొలుకు
నీటూ మూటలాడు, అంతుపట్టరుగదా
వసిడి ముద్ర వంటి పాపమనసు.

ఎంతోకవచ్చిన కొంతోనీ, ఎవరి
నష్టదోడుల సంగవాని వోలే
కంసమెనె యాదా కలుమమ్మలొకండ
వరమని తమగద పాప మనసు!

—చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ

జీవితానికి 'అమూల్యవరం అయింద్.'
'మట్టు గిరిగి సుక్కార్లుంటావు...
విన్నర్ తం చేసుకోవటం ఆ బహుతరం
కాదు బాబూ' అంటూ విసిగిపోయేది తన
నెందు రను. కాని ఆ గిరి రోవలికి
అనుకోకుండానే న్యయంగా ఆహ్వానించింది
రంజనను. తనకున్న బలహీనతలతో
సహజంగా వ్యక్తం అయింది రంజనముందు
మాత్రమే. అన్ని అనుభూతులూ, అన్ని
బంధాలు రంజన రూపంలోనే తనకు దొరి
కేయూ అనిపించేది. 'జీవితం అంటే యిది'
అనిపించిన రోజులని, విడుపు కలయికలు
సహజం అని నిర్దిష్టంగా భావించే తను
రంజనకు ఏదోలిస్తున్నప్పుడు మనసును
కంట్రోలు చేసుకోలేక పోయింది. ఆ శలవు
లోనే రంజన మేరేజీ అయిపోయింది.
రంజన భర్త రమేష్ ఢిల్లీలోనే ఏదో
ఫర్మ్ లో రిసెప్ట్ ఆఫీసరు రంజన
నంసారం గొడవలో పడితే తను అసిస్టెంటు
వల్లిక్ రిలేషన్సు ఆఫీసరుగా మృతసు
చేరుకుంది. ఆఫీసు సనిమిద ఢిల్లీ వెళ్లి
సపుడల్లా రంజనని చూసి పస్తుండేది.
రమేష్ ఎంతో ప్రాణంలా చూసుకుంటూ
డని గ్రహించి మురిసిపోయింది. కొత్త
నాతావరణం, ఉద్యోగం. బాధ్యతలు ...
వీటితో నతమతం అయే తనకు రంజన
ఉర్తరాలు ఎంతో రిలీఫ్ నిస్తుండేవి.
'రంజన నాకుంది' అన్న భావనే తనకు
వెయ్యనిమగుల బలాన్నిచ్చేది. ఈ బలంతో
తను కచ్చిమూసుకుని కూడా సునా
యానంగా నడిచిపోగలడు. జీవితంలో
బహుశ ఈ నమ్మకం, మనోబలం వల్లే
నేమో అవ్వట్లా తనకు అంతా చాలా
ఈజీగాను. ఎలాంటి నమస్తేస్తేనా ఎంతో
లేలిగ్గానూ అనిపించేది బహుశ మనసు
సున్నితం అయిన భావాలూ... బంధాలతో
నిండి బరువైనప్పుడు జీవితం లేలిగ్గానూ
...అది ఖాళీ అయినప్పుడు జీవితం బరువు
గానూ అనిపిస్తుందేమో.

క్రితం మార్చిలో ఒక కాన్ఫరెన్సు
ఎటుండవలూన్ని ఢిల్లీ వెళ్లి సపుడు రంజన
బలవంతంమీద వారంరోజులు శలవు పెట్టి
తనదగ్గర వుండక తప్పలేదు. ఎంతో
ఆరిందలా యింటవనులు చక్కబెట్టా
నతమతం అవతూన్న రంజనను ఏడి
పిస్తూ తమాషాగా, హాయిగా ఆ వారం

గ్లాక్సోస్-డి'తో మీరు సర్వ స్వతంత్రులు!

తన అమ్మతో గ్లాక్సోస్-డి

పిమ్మతో గ్లాక్సోస్-డి

నమ్మ పొనమొదో గ్లాక్సోస్-డి

పట్టననమ్మో గ్లాక్సోస్-డి

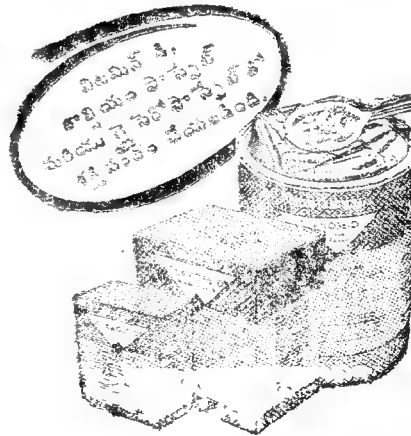

యవాలనమ్మో గ్లాక్సోస్-డి

పొంతో గ్లాక్సోస్-డి

మీ పట్టనమ్మో ఆహారం, గ్లాక్సోస్-డి వాడేందుకు
అంతం లేదు చెయ్యమని వాడు.
పెళ్ళవు ఏలా కావాలంటే, అలాగే పేనుకోండి.
పొంతోవైదా నర.
ఆవునూ, తరి మాత్రం నిజం. రెండు జెండాలు
గ్లాక్సోస్-డితో తయారై కత్తి పొందగలవారు.
అలనాటి పేరేందుకు, కావాలన్నప్పుడు పేనుకోండి.
నెడనా, ఎల్లప్పుడూ.

గ్లాక్సోస్-డి తక్షణ శక్తి కోసం

400/61/28 తో

రోజులా గడిచేసింది రంజన్ ఆస్పత్రయ త
అనురాగాలు రెట్టింపయే యనిపించింది.
తమతో కలిసి అపుడప్పుడు పిపింగులకు
వస్తున్నా సాధ్యం అయినంతవరకు తప్పిం
తుకు తిరిగేవాడు రమేష్. రంజన్ వాతో
మనసిచ్చి మాట్లాడుతూ మురిసిపోతున్నా
బిమ్మ తమాషా వట్టించి వచ్చిస్తున్నా
బిమ్మ కళ్ళల్లో లీలగా కదలాడే అనపానం
...అమాయని తాను గమనించకపోలేదు. ఆ
వాడం రోజుల్లోనూ ఒకే ఒరలో రెండు
కత్తులమడవన్న సత్యం తనకు అర్థం
అయింది. అగ్నిని, పెద్దలనూ సాక్షిగా పెట్టి
జీవితాంతం తనువూ మనసు సంపూర్ణంగా
తనది కావాలనుకుని భార్య మెడలో తాళి
కట్టిన పురుషుడు ఆమె తన అనురాగాన్ని
మర్యాదకరికి వంచితే సహించలేదేమో.
అనూయూ అనపానాల జ్వాలలు రంజన్
సున్నిత హృదయాన్ని కార్తేయపు గదా!
దారాల ఎక్కువైతే చిక్కలు నడక తప్ప
దేమో. యిటు తనని దూరం చేసుకోలేక,
అటు రమేష్ను సమాధానవర్సలేక రంజన్
నతన తమాషే... ఛీ... తన రంజనకు తనే
సమన్యగా తయారవటమా! రమేష్తో
రాజుకున్న ఈ నివ్వెను ఎంత త్వరగా ఆర్ప
గలిగితే అంత మంచిది. అదీ రంజన్
గ్రహించేలోగానే, ఆ నేడి రంజనకి తూలక
ముందే జరగలి. అందుకే కావాలని తాను
దూరం కావటం మొదలుపెట్టింది. ఉత్త
రాలకు తనిస్తున్న ముక్కనరి జవాబులు
చూసి ఎంత బాధ వడుతుందో పాపం...
అయినా తప్పదు. ఈ క్రొత్త పరిస్థితిలో
యిమడటాన్ని ఆరు నెలలు పట్టింది
తనకు 'ఇంకో మూడు నెలల్లో సీకో
మేనల్లుడు అనతరించబోతున్నాడని నారం
రోజుల క్రితం రంజన్ రాసిన ఉత్తరం
గుర్తుకొచ్చింది కారడకు. 'ఈ సమయంలో
స్త్రీలు క్రొత్త అందాలతో మెరిసిపోతా
రంటారు. ఈ తూణం రంజన్ ముందు
రెక్కలు కట్టుకు నాలాలనుంది. అయినా
మనసు కట్టుకోక తప్పదు.'

.....'తనకు ఇన్నాళ్ళూ హుషార్చి,
జులన్నీ గుచ్చే బంధాలు ఒక్కొక్కటి తెగి
పోతున్నాయా?' ఊహా మాత్రంగానే నా
అనుకోవటాన్ని కారం మనసు వప్పలేదు
...అదీ అబద్ధం అన్న సమ్మతంవల్ల కాదు
...నిజమేమోనన్న భయంవల్ల హతాత్తుగా

మైక్రా స్కోప్

వచ్చిన ఈ ఆలోచనతో ఏదో బెంగగా
అనిపించసాగింది. 'పోనీ క్రొత్త బంధాల్ని
స్పష్టించుకుంటే' తన ఆలోచన తనకే
హాస్యాస్పదంగా ఉంది బహుశ తను ఆ
స్టేజీ దాటిపోయిందేమో మనిషిని
చూస్తూనే. మనసును కనిపెట్టి... ప్రతి
మాటనూ, ప్రతి కదలికనూ నిశితంగా
వరిశిలించగలిగే తను యిక ఎవ్వర్ని ప్రాణ
స్నేహితులుగా భావించలేదేమో? ఒకపారి
ఆ అనురాగ స్రవంతిలో ములిగి నిజం
అయిన స్నేహాన్ని రుచి చూసిన తాను
గొప్పడు ఎవరితోనూ మరణిచ్చి మాట్లాడ
లేడు. అందుకే ఇక్కడ అందరూ నరిచ
యస్తులుగానే మిగిలిపోయేరు. రంజన్ స్నేహం
ముందు క్రొత్త స్నేహాలు వర్సంతం ముందు
మరుగుజ్జుల్లా అనిపిస్తాయి. 'నిర్మల
మండాకినీ వీధికల తూగు రాయంచ చనునె
తరంగిణులకు'... ఎంత చక్క! చెప్పేడు
భాగవత కారుడు.' శారద ఆలోచనలు
సాహిత్యం ... ఈనాటి కథల మీదకు

జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి!

మృదువా వాడని ఒక్కరి ముక్క
వాసన రాకుండా ఉండాలంటే నాలుగు నాప్తలిన్
ఉండలూ నాలుగ్ బింగళాలో వో పోని
గుడ్డలోనుట్టి బిట్టల మధ్యన పెట్టాలి.
షేము వాడవప్పుడు కార్కు మూసి
పెట్టకూడదు.

వంటింట్లో కత్తి తుప్పుపడితే ఉల్లి
పాయలో గుచ్చి ఉంచి ఒట్టలో తుడవాలి.
కొంచెం గ్లిజరిన్ రాసి ఉంచినా వరే.

కూరముక్కలు వేయించేముందు బాగా
కాగిన మూనె చేతిమీద కంటా తూలకుండా
ఉండాలంటే పిప్పరొట్టెముక్క కేస్తేవరి.

నరీ బిట్టలపై గిన్నెల తోమేముందు
మ్యూన్ సేసరులో తుడిచేస్తే — తురగాడిద
తోమేయవచ్చు.

కేజీజీ, కాలిఫ్లెవరా ఉడికేటప్పుడు వాసన
తగ్గించాలంటే — ఉడికే నీళ్ళలో వో రొట్టె
ముక్క పడేస్తేవరి

నవ్వలవ కొంచెం దోరగా వేయించి డబ్బాలో
పోస్తే పెంకిపురుగు పట్టదు.

నేడివేనా గజా గానలో పోసేటప్పుడు
వగులువేయకుండా వో మృదు పడేయాలి
ముందు.

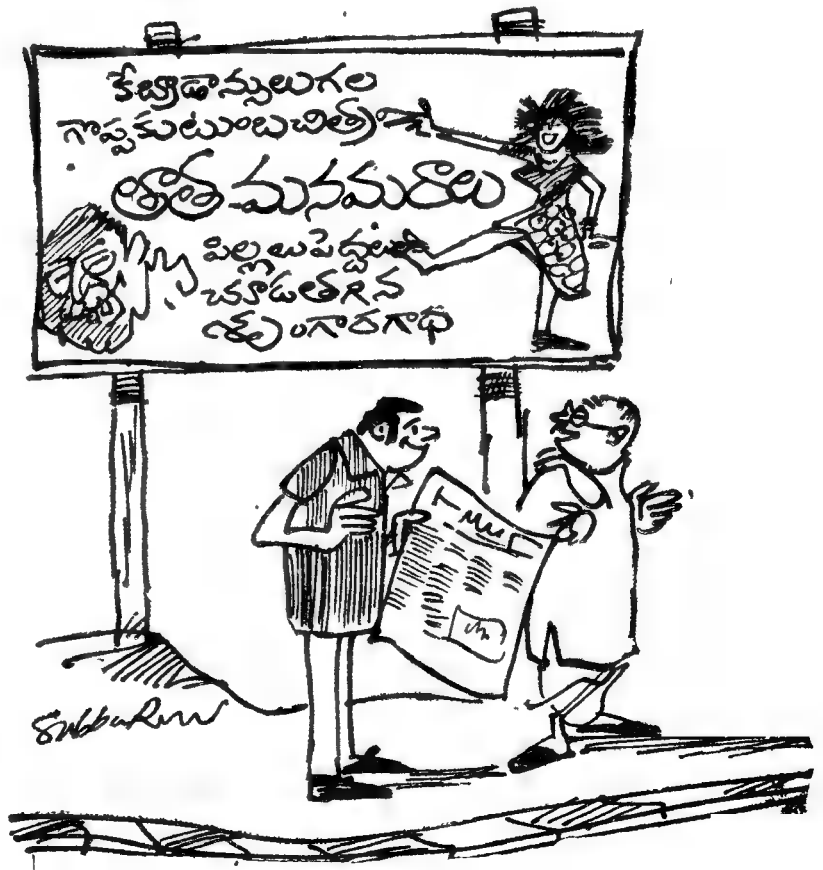
—కె. రా

మళ్ళీ యి 'ఒకరి కర్పించిన హృదయంలో
వేరాకరికి చోటు ఎలా యివ్వను నాన్నా'
ఎంతో ఎమోషనల్ గా ప్రాతలచేత డైలా
గుల్ని పలికించే నేటి కథా రచయితలు
ఏకనిష్ఠతను ప్రేమవరకే ఎందుకు సరి
మితం చేసినట్లు? తనకే గనుక కదలు
రాసే ప్రేమకుంటేనా ... చెవులు మెలేసి
స్నేహితుల డైలాగులు కూడా రాయించు
డేది...ఇంతకీ డైలాగు లెలా వుండాలటా...
'మంజూ! నీ స్నేహం నా జీవితాన్ని
వెలుగు... నువ్వే నా జీవిత నొకట కర్ణ
ధారిణి' అని (స్త్రీ ప్రాతల చేత,
'డియర్ మై రాజా! యువార్ మై బెస్ట్
'ఫ్రెండ్' అండ్ యు ఆర్ మై లాస్ట్
'ఫ్రెండ్' అని పురుష ప్రాతల చేత అని
పిస్తే బ్రహ్మాండంగా వుంటుంది. రైవే
కూడా కుదిరింది. పోనీ...తనే రాసేస్తే...
బాబోయ్... ఈ విమర్శక మహాశయులూరు
కుంటారా? ఏవో కాంపెక్సు, కాంప్లి
కేషన్లు, చేతనం అవచేతనం అంటూ
సైకాలజీ మాత్రాలు వల్లెవేసి విపరీతా
ర్థాలు తీసి ఈ బంధాన్ని అవహేళనచేస్తే
తాను భరించగలడా?' వక్కింటి గడియ రం
గంటలకు తుళ్ళిపడింది కారద. 'అరే...
అవుడే 12 అయిపోయిందే... యింకాసేపు
గాని లైటుంటే నీం కొంప ములిగిందో
అని ఘుర్గా వచ్చి తలుపు తట్టాడు.'
లైటార్నేసి బెడ్డుమీద నడుం నాల్చింది.
'వేళ మించిపోయిందేమో గుళి వి.ద
వట్టెట్టు లేదు. ఈరోజు తనకేం అయింది.
ఇలా పిచ్చిగా ఆలోచిస్తూంది.' మనసును
మళ్ళించటాన్ని ఈ మధ్య తను చూసిన
సినిమాలు గుర్తు చేసుకోవటం మొదలు
పెట్టింది. 'సెవెన్ టైమ్స్ సెవెన్'
'బ్రహ్మాండం అయిన సస్పెన్స్ థ్రిల్లర్
అంటున్నారు. ఈ ఆదికారం లలితతో
'పో గాం వేయాలి — ఏమిటో ఈమధ్య
'బ్రతుకులో థ్రిల్ అన్నది బొత్తిగా
లేకుండా పోయింది. మూసలో పోతపోసి
నట్లు ప్రతిరోజూ ఒకేలా వుంటుంది...
అంతా మొనాటూనీ .. బోర్...యూహు చికా
కేస్తుంది పో! ఎదైనా ఏక్కిడెంటయి బాగా
రెబ్బలు తగిల్తే...?..కనీసం టైపోయిడ్
నీదో వచ్చి కొన్నాళ్ళు మంచం ఎక్కుతే?...
నొప్పి ... బాధ ... చావు బ్రతుకూ మధ్య
నిరాశ ... ఆశ ... భయం ... అనుమానం

మొందుటా-మాకుటా... ఓహో కావల్సినంత
 ధీర్ ... అమ్మా నాన్న గారూ
 రెక్కలు కట్టుకు వచ్చేస్తారు.
 ...న్నీ - ఈ అయిడియా బాగాలేదు.
 పాడిల్ కాదుగాని వాళ్ళకి బాధ...వర్గి
 మనసులోనే లేవలు వేసుకుంది శారద.
 'ఈరోజు పని వాడనిడితో వీళ్ళి తెచ్చు
 కోవటం మర్చిపోయింది. ఈ మధ్య వీళ్ళి
 కొనటాన్ని వెల్లెనపుడల్లా ఆ పాపులో
 చిత్రవిచిత్రం అయిన అడ్వర్టైజ్మెంట్
 మొట్టమొదట పొందిగ్గా పేర్చిన రకరకాల
 సిగరెట్ పేకెట్లవైపు అప్రయత్నంగానే
 తన దృష్టి మళ్ళ తూంది...పోనీ ఒకసారి
 కాల్చిమాస్తే...యంతకి మన సంస్కృతిలో
 ఆడవాళ్ళకి దీన్ని ఎందుకు విషేధించే
 రుటా? ... కూడదన్నవి చేయటం ఒక
 పేర్ - బహుశ అందులోనే ధీర్
 వుండేమో. ఈ ధీర్కోసమే కదా ఎంతో
 మంది వ్యసనాలకి దాసులయ్యేది. ఈమధ్య
 ఎక్కడో చదినింది హాశిమ్, మార్జునానా,
 హిరాయన్ లాంటి మందులమత్తుకు అల
 వాటుపడిన కొందరు అమెరికన్ యువ
 కుల్ని మీరెందుకు వీటి? అలవాటు వడ్డా
 రని ఒక విలేజరి అడుగుతే 'ఒకసారి రుచి
 చూడండి మీకే తెలుస్తుంది ఆ ధీర్
 ఏమిటో అన్నారట. ఎలా వుంటుందో
 మరి. తనూ ఈ ధీర్ మోహంలోపడి
 సిగరెట్లు తాగటం ... ఆపైన నిజంగా
 తాగటం మొదలుపెట్టే ఎలా వుంటుందట?
 అయినా యిక్కడి సాఫ్ట్ లీతో అదే అవి
 రాధం కాదుగా...పై పెచ్చు వీటిని ఇక్కడి
 సాఫ్ట్ కేటెడ్ లేడీస్ విశాలభావాలకు చిహ్న
 లుగా కూడా భావిస్తారు. తమ 'ఇన్
 సెంట్ నైట్' వాటం చూసి వాళ్ళు
 గార్కి హార్ట్ ఫెయిలయినంత వనోతుంది.
 'ఫెండు ఫెండంటూ మురిసిపోతావు
 గదూ...చూడు అవిడగారి విర్యాకం' అని
 రంజనని సాధించి మనసారా సంతోషిస్తా
 డేమో వాళ్ళాయన. ఓహో...ఎంత భయంక
 రంగా...లోచిస్తూంది తాను ... మేగాడ్
 'సేవ్ మి!...' 'రేపు కంగ్రాట్స్ చెప్తూ రంజ
 నకు తెలుగు వాయాలి. ఒకసారి వీదో
 మాటల సందర్భంలో బోర్ కొడ్తూంది అని
 తను రాస్తే... 'పెళ్లి చేసుకోవోయ్ బోలే
 డంత ధీర్' అంటూ సలహా పారేసింది.
 శాశ్వతంగా అందలో అడుగుపెట్టేముందు

మొంటల్ గా ప్రవేరయి కొత్త జీవితానికి
 అనుకూలంగా ఎడ్వన్స్ మనానికి ప్రయత్నిం
 చింది. కాని మనసుమా ... వ్యక్తిత్వాన్ని
 ఆ కొత్త జీవితానికి అనుకూలంగా
 మార్చుకోలేదేమో తను అనిపిస్తుంది. ఒకరి
 నొకరు అర్థంచేసుకుని సర్దుకుపోవటం
 సహజీవనానికి ముఖ్యం అంటారు. తన
 వ్యక్తిత్వానికి భంగం రాసంతవరకు తనూ
 సర్దుకుపోతుందిగాని...తనని ఎక్స్ ప్లాయిట్
 చేస్తే మాత్రం సహించలేదు. సహజంగానే
 కాస్త అపొంపాలు ఎక్కువగావుండే పురు
 షుడు తన భార్య అపొన్ని సహజంగా,
 తేలిగ్గా తీసుకోగలడా? 'తన్ను చూటం
 భర్తలకు చెల్లుతుంది... అధికారం వాళ్ళు
 జన్మహక్కునుకూడే, భార్యలకుండల్సిన అమా
 యకత్యం తనలో సరించిపోయిందేమో.
 వ్యక్తిత్వంలోనూ, మానసిక వికాసంలోనూ
 భార్యభర్తలిద్దరూ సమానస్థాయి నందు

కున్నప్పుడు తర్క-చిత్కాలు, విమర్శలు-
 విరుపులు తప్పవేమో. ఆత్మాభిమానం
 ఆత్మసమర్పణకు అడ్డరాదని గేరంటి
 ఎక్కడుంది? వివాహం అంటే తనకు
 కొన్ని నిశ్చిత అభిప్రాయాలూ, శ
 యాలూ వున్నయ్. బహుశ తన వ్యక్తిత్వం
 వాటిని అందుకోలేదేమో. పరిపూర్ణ తకు
 ప్రతిరూపంగా తాను భావించే ఈ బంధం
 తన జీవితంలోనే సమన్యగామారి అనంత
 ప్తికి కారణం అయితే భరించగలదా? ...
 ఏవేవో భయాలు ... ఎన్నెన్నో సందేహాలు.
 ప్రతివిషయాన్నీ చాలా కేజవల్ గా తేలిగ్గా
 తీసుకునే తనకు ఈ విధికితనం ఎక్కడ
 నుండి వచ్చింది? అతిగా ఆలోచించటం
 వల్లేమో. ఇంత విమర్శవాత్మకంగా తరచి
 చూసే తను అందులోని ఆనందాన్ని అనుభ
 వించలేదేమో? 'సెనల్సా పెటల్సా,
 నివాటమీ అంటూ చక్కటి పువ్వు

“తనలో ‘నీ’ సర్విస్ కేటు సినిమాలలో ముద్దులు చూపిస్తారట, అంటే ఇప్పటి ‘యు’ వ్యవస్థకు
 సినిమాల్ని చిన్నపిల్లలకి తగినవేనా అర్థం ?”

అల్లదాన్ని పొడుపున్నారోయ్ మీరు! అల్లదా రంజనని వేళాకోళం చేసేది తను. భూమికి పత్యాన్ని కమక్కోవటానికి తనూ జీవితాన్ని డిపెక్ట్ చేసి దాని అందాన్ని గమనించలేకపోతుండేమో. క్రొత్త జీవితంలో ఇమిడిపోవటానికి సౌతభంధాన్ని తెంచుకుని బాటని ఆటోతంలాకి నెట్టేసి ఎక్కడో గుండెల తోతుట్లో జ్ఞాపకాలుగా మాత్రం అట్టే పెట్టక తప్పదని ఆరోజు రవేష్ ప్రవర్తన చూసేక నృష్టంగా అర్థం అయింది. తన మనసునూ, వ్యక్తిత్వాన్ని యింతగా తీర్చిదిద్దిన ఈ బంధాన్ని తాను తెంచుకోగలదా? ఇన్నాళ్లూ తన ఊహలో, ఆలోచనల్లో, ఆశయాల్లో అనునిత్యం కదలాడే ఈ వ్యక్తుల్ని ఒక్కసారిగా తీసి అవతలి పెట్టేయగలుగుతుందా? రంజన... తన రంజనను స్మృతుల్లోకి నెట్టేయగలుగుతుందా? ఈ ఆలోచనలు తనకే అస్తవ్యస్తంగా, అర్థం లేనివిగా అనిపించేయి కారడకు. 'తానూ ఎంత విచిత్రం అయిన మనిషి... భూమిగుండ్రంగా పుండన్నట్లు రాజాతో మొదలయిన ఆలోచనలు తిరిగి అక్కడికే వచ్చేయి. మనసును అల్లకల్లోలం చేసి తనని అస్తవ్యస్తం చేసిన ఈ ఆలోచనా ప్రపంచం బయలుదేరిన చోటికే

మెక్రిస్కోవ్

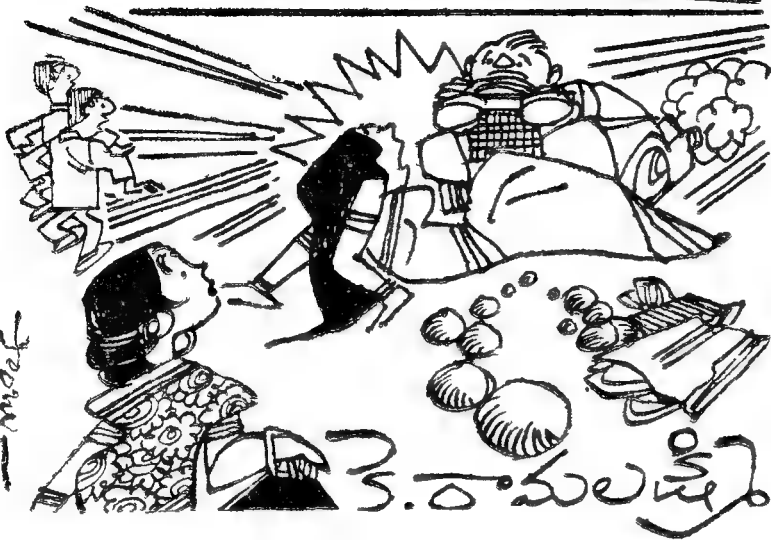
వచ్చి అగింది. కళ్లెంలేని గురంతా పరిగెట్టిన తన మనసు తెగిపోతున్నాయేమోనని భయపడిన ఆ బంధాల దగ్గరకే వెతుక్కుంటూ తిరిగి వచ్చింది. 'జీవితం పెద్ద విద్యాభ్యాసం' అని ఏ మహాన భావుడన్నాడో గాని నోబుల్ ప్రైజ్ యివ్వచ్చు. ఎంత భయపడినా... ఏం ఆశించినా జీవితం మాత్రం తన దారిన తాను వెళ్ళక మానదు. భయపెడ్డానే ఆనందం అందివ్వటం, ఆనందంలో కూడా కాస్త చేదును రుచిచూపటం దీనికి అలవాటేమో. బహుశ ఆలోచనలు, భయానికూడా ఇలాటి విరోధభాసలేనేమో' ఎందుకో ఈ ఆలోచన బాగుండుదనిపించింది కారడకు... 'ఐనా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వర్తమానంలో నిలబడి గతాన్ని, భవిష్యత్తుని తూచి చూసి స్లన్ మై నేనం బేరీజు వేసుకోక తప్పదేమో... తానేం సాధించాలనుకుంది? ఏం సాధించింది? ముందు ముందు ఏం సాధించబోతుంది?? ఏమో... తనకే తెలియదు. తప్పి వడలాన్ని జీవితంలో సాధించింది లేదు... అనంతస్థిగా ఉండనుకోవటాన్ని కారణమూ లేదు... అయినా ముందూ వెనుకా పెద్ద ప్రశ్న వాచకాలు... జనాబు

వెతుక్కోవటాన్ని అనలు ప్రశ్న ఏమిటో అర్థం అయితే కదా! బహుశ జీవితం గురించి ఆలోచించి ఆత్మ పరిశీలన చేసుకునే అందరికీ జనాబుగా లభించేవి ఆ ఆయోమయం అయిన ప్రశ్నలే నేమో... 'ఏమిటి... ఎందుకు అన్న ప్రశ్నల జోలికి పోకుండా నీ పనేదో సువ్య చేసుకుపోతుండు... చేయటం వరకే నీ వంతు... చేయించేవాడిని నేను' అని అందుకే నేమో భగవానుడు పాపురించింది..... అరే! తను ఫిలాసఫీకూడా వల్లె వేస్తూండే... బహుశ తర్కానికి బుద్ధికి కొరుకుడు వడని ప్రశ్నలకు, ననుస్యలకూ సమాధానం అందులోనే లభిస్తుండేమో... అయినా అనలు తనకు సమస్యలంటూ ఏం వున్నాయని మహా... మనసుకు నచ్చవెప్పుకోబోయిన కారడ యిక ఆపై ఆలోచించదల్చుకోలేదు. మనసుకూ, బుద్ధికి గట్టిగా వగ్గాలు దిగించేసి బలవంతంగా కళ్ళు మూసుకుంది.

రాత్రి కలలో రంగురంగుల పూలమధ్య కూర్చుని సెక్స్ నులు తీస్తూ మైకోస్కోపు క్రింద టెస్టు చేస్తున్న కారడను లెన్స్ అడ్డస్టు చేస్తున్నకొలది పెద్ద వపుతూ వికటాట్టహాసం చేస్తున్న ప్రశ్న మార్కులు భయపెడుతూనే వున్నయే. ●

జాతిపక్షం - కలదు!

పిల్లలకు రేపటి సేనా కార్యక్రమం నంబుసేనా కేంద్రాలకి విరాళాలు చందాబా కట్టి మనస్సు తృప్తి పరుచుకుంటాం. పీడితులకు సహాయం చేసినట్టూ ఉంటుంది. వ్యక్తిగతంగా మనకి పాటో నవలని? యిబ్బంది ఉండదు!

ప్రపంచం మారుమూలమని ఏదో అవరేషన్ చేయించాలని అపీలు చేస్తే ఎంతో డబ్బు కూడుతుంది. మనం యిలాంటి వార్తలు చదువుతూనే ఉంటాం. ఇలాంటి దీనగాథలు దూరాన్నుంచి మన హృదయా లని ద్రివింపచేస్తాయి. దూరభారాంసున్న పెద్దలు మాడాలని పరితపించినా మనకి వెళ్ళడం వడదు. కష్టపడ్డం, యిష్టం ఉండదు. మనం దాన ధర్మాలు చేస్తూ ఉంటాం ఎందుకు? అది మన మనస్సు నోరు మూయించే ధర్మధనం అన్నా తప్పు లేదు. ప్రతి జీవీ జీవితంలో ఎప్పుడో ఒకప్పు డిలాంటి ధర్మధనం యిస్తూనే ఉంటాడు. విజానికి డబ్బుకంటే కూడా మనం వక్రన నిలబడడం ఎక్కువ ధైర్యాన్నిస్తుందన్నప్పుడు యీ డబ్బిచ్చి ఊరుకోవడం - వెనక్కి ఆలోచించి చూస్తే బాధగానే ఉంటుంది.

ఇదివరలో అయితే డబ్బు విలువ ఎక్కువ గా ఉండేది. అంచేత ఉన్న డబ్బు ఇతరుల మీద కర్చుపెట్టడానికి మిగలేది కాదు. అంచేత మనమే ఆదుకుందుకు నిలబడే వాళ్ళం. మన పైము పైవారికోసం వెచ్చించకల్లే వాళ్ళం. మన ప్రేమాదరాలు అందించకల్లే వాళ్ళం కాని కొంచెం యిబ్బంది అయినా ఈ రోజుల్లో డబ్బివ్వడం సులభం. ఇతరత్రా జీవితంపై ఒత్తిడులు ఎక్కువ అవడమే దీనికి కారణం. కానీ తీరా తీరి కగా ఆలోచించి చూస్తే—యీ వత్తిడు విలువ అంతకంత మాత్రమే అని తేలిపో తన్నుడు.

జోక్యం కల్గించుకోవడం అన్నది చాలా గమ్మత్తయిన విషయం. మనుషులు యిప్పుడూ దయాకరవారే సహాయం చేయాలన్న కుతూ హలం కలవారే. నాకెంతోమంది అక్కంటే వాళ్ళు తెలుసు కాని ఎందుకు ఎప్పుడూ యీ సహాయం సమయానికి రాదు? అంటే —వారి వారి జీవితాల్లో స్వరిస్తోంటుంది. ప్రయోగింపబట్టి ఖాళీ ఉంటుంది. ఓసారి కనుష్టాకాశ మనం మర్చి ఇదే రోడ్డున ప్రయాణం చెయ్యం? అంచేత! —

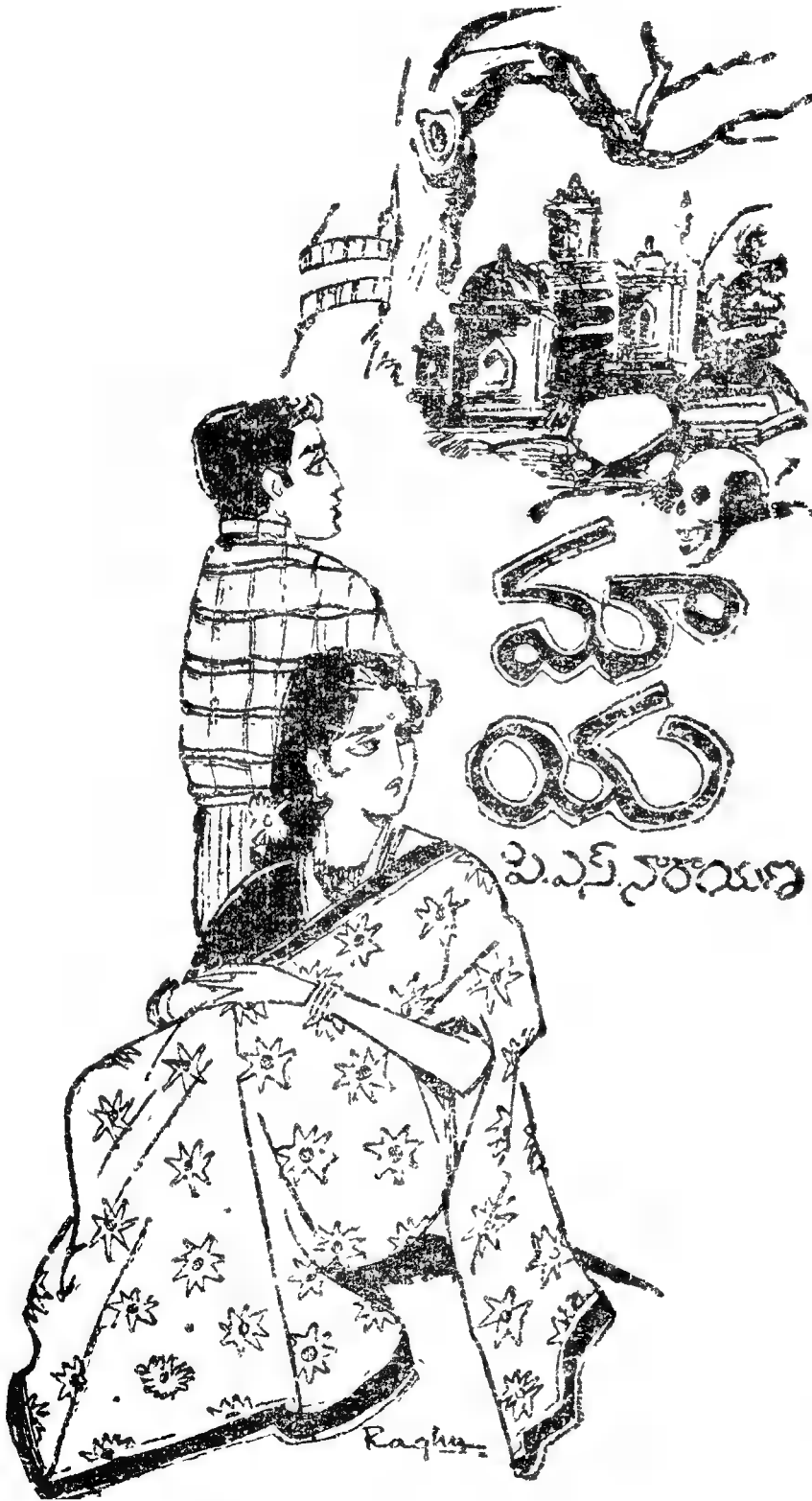
మానవత్వపు చిక్కని పాలు విరిగి పోడా వికేం జరిగింది? ఈ రోజుల్లో లోపివారికి కనీసం మాట సహాయం చేయడానికి కూడా ఎవరూ ముందుకి రారెందుకు? ఒరోజు సుధ్యాహ్నం పూట రోడ్డు దాటుతున్న నా స్నేహితురార్ని ఓ కారు కొట్టిసింది. ఇటూ అటూ పేపుమెంట్లు నిండా జనం తిరుగుతున్నా— ఒక్కరు కూడా ఆమెకు సహాయంగా ముందుకి రాలేదట. పొదం మెలిపడి లేవలేని పరిస్థితిలో ఉందిట. కారు ఆగలేదు. ఏ మనిషీ సహాయానికి రాలేదు. ఎలాగో కష్టపడి యిల్లు చేరుకుందిట. ఇల్లు దూరమై, చేతిలో కాచి లేక పోతే ఆమె గతి ఏమిటి?... గరడీ వాడి చుట్టూ అంతమంది జనం మూగు తారే చేతులు చూస్తూ వాడి చుట్టూ అంత మంది జనం మూగుతారే — మనిషీ కష్టంలో ఉంటే జనం ఎందుకు చేరరు? పోలీసు కేసులూ, సాక్ష్యాల్నూ అంటే భయంచేతనా? 'నాకెందు కొచ్చిన గొడవ' అన్న నిర్లక్ష్యమా?

గర్విణీ స్త్రీలూ ముసలివాళ్ళూ, పసి వాళ్ళూ ఈ సాటివారి నిర్లక్ష్యం మూలంగా ఎలాంటి యిబ్బందులకి గురి అవుతూ ఉంటారో పూ హించవచ్చు. ఇలాంటివన్నీ విన్నప్పుడే— మనం పూర్వం ఉంటే కలిసుంటా తయారవుతున్నామా అనిపిస్తుంది. లేక యితరుల బాధలలో

అవస్థలలో చేయకలుపుతే — అవి ఎక్కడికి దారి తీస్తుందో మనకెందుకన్న దృక్పథమా?

అలా కాలుకి దెబ్బతగిలిన నా స్నేహితు రాలికే ఎవరేనా సహాయంగా వచ్చి ఉంటే— ఏ టాక్సీనో పిలవాలి, ఎక్కించి ఇంటి దగ్గర దింపాలి ఏమో టాక్సీ డబ్బులు యిచ్చుకోవంటి రావచ్చు! అలాంటి భయాలు పీడించవచ్చు. అంతేకాదు. అంత పైము కూడా ఉండకపోవచ్చు. 'అంతే కాదు ఇలా ఓసారి ఒకావిడ రోడ్డు మీద వడిపోతే వరుగు పరుగున వెళ్ళాను. ■ వాడవిడిలో నా పర్చు కాస్తా ఎవరో కొట్టే చారు!' అన్నాడో పెద్దమనిషి. 'అర్ధరాత్రి పూట కష్టంలో పున్నామని ఎవరేనా తిరుపు తడితే తెలిస్తే—తీరా వాళ్ళు మన తిల వగలొడితే?' అందోకావిడ. ఇవన్నీ 'ఏమో అలా జరిగితే—' అనుకోనేవే ఇవన్నీ మన మనస్సు మనని వేధించకుండా నద్ది చెప్పకోవడమే అనుకోవచ్చు. కాని గంపెడు జాలి ఒకకపోసేకంటే చిన్నమెత్తు సహాయం చేయడం మంచిదిన్న సంగతి లక్షరాలా విజం

విజానికి ప్రత్యక్షంగా యిలా సహాయ సహకారాలందించే దమ్ము లేదు మనకి. మనలో మనకి, పైవాళ్ళ మీదా కూడా కానంపినంత నమ్మకం లేకపోవడమే దీనికి కారణం. అందుకే మనం ప్రత్యక్షంగా

లేని వస్త్రే చేస్తుంటారు - ఆ రిజర్వేషన్లలో-ఇద్దరు కూర్చుండే ఆ సీటుమీద మరో అడకూతురుకి సీటివారు-అలాంటి వస్తువనికే డ్రైవరు; తరువాత ఆ చెకింగ్ మాష్టరు క్షమాపణలు చెప్పుకుంటే దూతం సత్యం ఇబ్బందేదైనా తీరుతుందా?

'మేష్టరూ! కండక్టరు సీటు ఖాళీ... మీరు దయచేసి అక్కడ కూర్చోవాలి!' అన్నాడు విషయంగా డ్రైవరు.

'ఉహూ...!' అన్నాడు పొరుషంగా సత్యం.

పాపం ఆ అమ్మణి బిక్కమొఖం వేసుకొని సత్యం వంకే చూడసాగింది.

ఆ మొఖం చూస్తుంటే సత్యానికే జాలివేస్తోంది - అయితేనేం అర్థిస్తే వాళ్ళ మీద ఏదో కసి - తను సీటుందుకు మారాలి?

చివరి సీట్లో సుభ్రమణ్యం లేచి నిల్చొని, 'కావాలంటే ఇక్కడకు రావయ్యా బాబు...నేవెళ్ళి ఆ కండక్టర్ సీట్లో కూర్చుంటాను!' అన్నాడు అదేదో హీరోలా మొఖం పెట్టి.

వెనక్కు తిరిగి ఓ పురుగును చూచి నట్టుగా ఆ సుభ్రమణ్యాన్ని చూచాడు సత్యం.

ఆ అమ్మాయి తనవంకే చూస్తోంది! - అందునా జాలిగా!

ఛ! తనవి ఆ అమ్మాయిని కుంటున్నదో?

ఆ వ్రళ్ళ మనస్సులో ఉదయించిన మరుక్షణంలోనే పట్టుమీద పట్టుత్వం జారిపోయింది. అసీ మర్చిపోయి పట్టుక్కున లేచి నిలబడ్డాడు.

అప్పుడు రాత్రి పది గంటలు అవ్వసోంది.

గుంటూరు చెళ్ళేటప్పటికే తెల్లవారి ఆరపుతోంది.

చంద్రం పెళ్ళి మిట్టమధ్యాహ్నం వచ్చేందు గంటలకు!

సీటులో నుంచి లేచి, పైన పెట్టిన రెగ్జిస్టర్ బ్యాగ్ ను చేతిలోకి విసురుగ్గా లాక్కొని ఆ అమ్మాయి ముందుగా - ఆ అమ్మాయి 'కళ్ళలోకి ఒక్కసారి చూసి వచ్చేవాడు.

అలా వస్తుండగానే అసీత అన్నది : 'క్షమించాలి...మీకు ఇబ్బంది కలిగిందామి! తేలిగ్గా వచ్చిందిగూడా.

■ సత్యం అనుకున్నంతా ఆయింది!

మనిషికి అనుమానమంటూ రాగూడదు గానీ, వెదవది పచ్చిందీ అంటే ఏమిక్కున పార్కు అది విజమే అయిపోతుంటుంది,

రెండురోజులు ముందుగా-ముందుసీటు

కావాలని బస్సులో రిజర్వు చేయించుకున్నా అది అతగాడికి దక్కకపోవటమే... అర్థిస్తేవాళ్ళ ఒక్కసారి ఇలాంటి అర్థం

ఆ నవ్వుకు మరింతగా జారిపోయాడు సత్యం: 'ఫరవాలేదండీ!' అన్నాడు. అని, 'నవ్వుతుంది...నవ్వకేం చేస్తుంది...ఇద్దరు కూర్చుండేసీట్లో ఇక ఒక్కటే 'తింగు రంగ' అంటూ కాళ్ళబార జాపుకు కూర్చుంటుంది!' అనుకున్నాడు లోనవో ఈర్ష్యగా.

మనస్సుతా చికాగ్గావున్నది. రెండు రోజులక్రితం రిజర్వ చేయించు కున్న తొమ్మిదోనెంబరు సీటుకు నువ్వులూ, సీట్లా వదిలేశాడు.

డ్రైవరు 'జెన్ జెన్' మని గంట కొట్టాడు.

వదిగంటలవ్వటం బస్సుకదలటం ఒక్క సారే జరిగినయి.

వెధవది తనసీటు పోయింతరువాత— ఏవడిక్కాలి ఈ బోడి వంక్యుయాలిటి!

అద్దంలోనుంచి అలోచిస్తూ బయటకు చూస్తుండగానే సందడి ఇట్టే తగ్గి పోయింది—అంతేగాకుండా జీబూ తాల్లా చెట్టు మీదిమీదికి ముసురుకు రాసాగినయి... 'ఏఏబిలా అని చూస్తూండగానే బస్సులో లైట్లు గూడా ఆరిపోయినయి.

ఏఏబిలో చుట్టూ ప్రదేశమంతా వెచ్చగా వున్నది.

అర్థ! ఇది కండక్టరుసీటు...అందునా ఇంజనువక్కన!

ఒక్కసారి విసురుగా, విసుగ్గా ఆ చీకట్లోనే డ్రైవరు మొఖంలోకి చూచి ముందుకు చూడసాగాడు సత్యం.

చెన్నైల పిండి పారబోస్తున్నట్లుగా— పెక్కిన కొండలమీదనుంచి జారుతుంది.

ఆ అమ్మాయి—తన తొమ్మిదోనెంబర్ సీట్లో కాళ్ళ బారజాపుకొని 'తింగు రంగ' మంటూ కూర్చున్న ఆ అమ్మాయి—మొఖం కళ్లముందు మెదలసాగింది.—

ఆ అమ్మాయిని అంతకుముందే ఎక్కడో చూచినట్లున్న అనుమానమూ మెదడును తలవసాగింది.

'నీ అందానికి హేల్స్ ఆఫ్! సీతా!' అనుకున్నాడు.

ఛ! తను చాలా పొరబాటు చేశాడు.

అయో... ఈ కండక్టర్ సీటులేక పోవేనో...

అవును—

క్షణం స్వంతు మరిచి ముందుకు వంగాడు.

— ఏవడ్యేది? తన వక్కన... తన వక్కన— సీతకు కూర్చోక తప్పేదిగాదు! నిజంగా?

ఛ! ఛ! ఆర్టీసీవాళ్ళకు బుద్ధిలేదు— నైటు సర్కిసులో కండక్టర్ వుండడని తెలుసుగదా— ఆ సీటుందుకు వుంచాలి?

— ఎందుకుంచాలి?

రేపు మళ్ళా హైద్రాబాద్ రాగానే కంప్లెయింట్ బుక్లో రాసేయాలి!

ఆర్టీసీవాళ్ళ తనకు చేసిన అన్యాయానికి గానూ అనితమైన కోపమొచ్చింది సత్యానికి. అసహ్యంగా చూశాడు డ్రైవరు వైపుకు!

బస్సు తెగ మెలికలు తిరుగుతోంది.

— అవును! సీత తనను క్షమించమన్న వ్యధా ఆమె పెదాలూ ఇలాగే మెలికలు తిరిగినయి...

ఎంత అందంగా తిరిగినయి!...

అనలు ఆమె అందాన్ని మరొకరి అందంతో పోల్చుటానికే వీల్లేదు— చారడేసి కళ్ళలాగానే, చెవులకు చారడేసి రింగులున్నాయి. గడ్డంమీద అందంగా నల్లగా... పుట్టుచుచ్చ, బ్యాటీ స్పృహ?... 'అరేయ్! చంపతి! బెట్ రా... ఆ అమ్మాయి పోటీకి నిలబడితే మిస్ ఇండియా భాయం!...' అన్నాడు అలవాటుగా చలవతితో బెట్ కడుతూ. —తరువాత తను బస్సులో కూర్చున్నాడని గుర్తుకొచ్చి సర్దుకు కూర్చున్నాడు.

కారు చెట్టు నడుమనుంచి దూసుకు పోతోంటే—తన ముందు గ్లాసులో సీతను చూస్తున్నాడు సత్యం... అనలు ఇంతకుముందు ఆ అమ్మాయిని ఎక్కడ చూశాడు తను? సుల్తాన్ బజారులోనా?... ఎగ్జిబిషన్ లోనా?... సాలాజంగ్ మ్యూజియంలోనా?... ఉదూరం...ఎక్కడో చూచాడు!

'అయ్యో! డ్రైవర్ బాబూ... సీత నెత్తిమీదగా ఆ చిన్న లైటు వేశారు... ఆ పాపాయి మొఖం... మన యెదురుగా గ్లాసులో పావలా కనబడుతుంటుంది...తరువాత మనకు నిద్రంటూ రాదు... ఇక చూస్తో... నీ యిష్టమొచ్చినంత స్వీడులో పో... నన్ను నవ్వంగా మా చంద్రిగాడి పెళ్లికి అందిస్తే సరి!'

అలా అనుకుంటుండగానే విగతి ముందుకువడ్డాడు.

సత్యవేగము... (వయాణం చేస్తున్న బాబురావులంతా విగిరివడ్డారు...

దాని క్కారణం— ఆ డ్రైవర్ బాబు బ్రేకును కిసుక్కున తొక్కేసి. రెఫ్టేకు కోసి, రైటుకు లాగించి మళ్ళీ రోడ్డుమీద పోసాగాడు.

'అరేయ్! బెట్ రా చలవతి! సీత ముందుకు వడలేదు... ఎందుకంటావా... ఇద్దరు కూర్చుండే సీట్లో—వక్కకు తిరిగి వడుకున్నట్లుగా కాళ్ళబారచాపుకు కూర్చున్నది గనుక!'

అసలే గులాబిరంగు మనిషి. దానికితోడు గులాబిరంగు చీరె, గులాబిరంగుజాకెట్టు— అవును, బొట్టు కూడా అదే రంగు కదూ— ఉదూరం...ఈసారి జాగ్రత్తగా చూడాలి!

'సీతా! నా పేరు సత్యం... నిన్ను కష్టాల్లో ఆదుకున్నది నేనే... కాలాని రిజర్వచేయించుకున్న ఆ తొమ్మిదోనెంబరు సీటును నీకిచ్చేసింది నేనే! గుర్తుంచుకో...'

'గుర్'మని మోత రాసాగింది...

వక్కకు చికాగ్గా మొఖం తిప్పాడు— తెల్లవార్లు ఇదో బోర్ కాబోలు...

బస్సు కాస్తా చిన్నగా ఆగిపోసాగింది. రోడ్డువక్కన నిలబెట్టాడు డ్రైవరు బస్సును...

చుట్టూ అంతా మైదానం...

ఏడమనైపుగా పెద్ద కొండ...

డ్రైవర్ సీట్లోనుంచి లేచి బాయి నెట్ విత్తాడు.

'ఏవైంది?' సత్యం అడిగాడు.

డ్రైవరు కళ్ళెత్తి చూచాడుగాని నమాధానం చెప్పలేదు.

సత్యానికి కోపమొచ్చింది.

అయినా తహయించుకున్నాడు.

బాయి నెట్ విత్తిన డ్రైవరు ఇంజనీ లోకి వంగాడు.

ఏదో 'భుక్...భుక్' మనిపించాడు...అని తిప్పాడు...ఇని తిప్పాడు. మొఖంమీద చెమటను చెయ్యి రుడతేసి తుడుచున్నాడు...

'ఏవైంది?' మళ్ళీ అడిగాడు సత్యం.

'ఎయిర్ లాక్ అయ్యింది, సార్!'

'అంటే—'

'ఇక బండి నడవదు!'

'అరే...ఇప్పుడెట్లా! లేచి నిలబడ్డాడు

1,15,000

NO. 93-12

MAIN 1ST PRIZE **Rs. 30,000**

BIGQUIZ 1ST PRIZE **Rs. 41,000**

FREE MINIQUIZ **Rs. 15,000**

UP TO 2 PRIZES Rs. 10,000

2ND PRIZE **Rs. 16,000**

3RD PRIZE **Rs. 7,000**

DIFFERENCE FUND **Rs. 2,000**

TRANSISTOR TO EVERY ALL-CORRECT (PRIZES UP TO 1 FERRIS)

మా యు

నత్యం.

డ్రైవర్ బాయునల్ అలాగే నిర్మి
వుంది క్రిందకుదిగాడు.. వయోజీకులు
దిగి అతగాడిచుట్టూ మూగసాగాడు.
నత్యంకు ఏం చేయాలో తోచలేదు,
అర్ధరాత్రి ... తలవంచుకొని క్రిందకు
దిగసాగాడు.

‘ఏంవైందంటి?’ నీతగాంతు.

తక్కున అగిపోయాడు నత్యం! ‘ఏదో
పాదయిపోయింది...నరిగ్గా చెప్పటంలేదు!
అన్నాడు ఆమె వైపుకు చూస్తూ.

‘అయితే ఇప్పుడేం చేయాలి చూసా!’
అన్నది దిగులుగా ఆ అమ్మాయి...

‘అదేనేనూ అతోచిస్తున్నాను!’ అన్నాడు
మరింత దిగులుగా నత్యం. ‘ఏప్పటికీ
బయల్లేమి ఇది!’

‘కొద్దిగా కనుక్కోండి...ప్లీజ్!’ అన్నది
జాలిగా నీత.

ఒక్కక్కణం తవేకంగా నీత మొఖంలోకి
చూచాడు: ‘ఏదైనా అర్థంబు వనివినాద
వెళుతున్నారా?’

‘అర్థంబు అనిగాదు...వెళ్ళాలి! ఈ
అర్ధరాత్రి...’ సమగుతున్నట్లుగా అగింది.
మట్టుచూశాడు—బండి మోతానికి
నీత ఒక్కటే ఆడకూతురు!

‘ఏం ఫరవాలేదంటి... మేమంతా
లేమా?’

‘ఏదో బాబు ... నేనింతవరకూ ఒక్క
దాన్నే ఎప్పుడూ రాత్రి ప్రయాణం
చేయలేదు...అందునా ఇప్పుడీ గొడవ!’

‘కానీపు క్రిందకు దిగండి...తల్లగాలి
పీల్చు’వచ్చు!’

నీత భయంగా నత్యం మొఖంలోకి
చూస్తూ, ‘వద్దంటి...ఇక్కడే కూర్చుం
టాను!’ అన్నది.

‘నూ యిష్టించి!’ బయటకు వచ్చేవాడు
నత్యం...అలా అందరొకరినాగ అమె
ముందునుండి ఇనతలకు రావటం యిష్టం
లేకపోయానా...

డ్రైవర్ బాబుమట్టుగా జనం అలా
అలాగే గుమి గూడివున్నారు.

బయటకు వచ్చి చెన్నైలో మట్టు
చూశాడు.

—మట్టు అంతా ఎండుగడ్డి తప్పా
చురేమిలేని రాత్రినెల... ఒకవైపున కొండ...
అక్కడక్కడా ఒంట్రులంబరిగా చిన్న

NO. 93-12 క్లూలు (తెలుగు తర్జుమా)

1. మన జీవనం అధిక మేరకు స్వార్థ ఆశతో
వళ్ళి నడవబడుతున్నది మరియు ఆర్థిక/ఆర్థిక
సాధన బాటయొక్క నిర్వేళక నిర్దేశం మరియు
వియోగత ఆసక్తి అయిపోయింది.

2. ఇతివృత్తం వృద్ధి అయి తున్నది,
యోగం/కళ నిర్వేళ అయింది.

3. సముద్రం మనఅందరి దీని మరియు నిర్వేళ
కాంతి మొదలకొని భీభత్స తుఫాను వరకు దాని
ప్రతి అంశమున్ను సందర్భ/సంకలభరితమై వున్నది.

4. ఎక్కడా అవినయ/కోర్ (అర్థం)
పుటమనకు లేక వనితకు న్యాయంగా తన కోసం
విజ్ఞాన పని చేయమని చెప్పగానే తక్షణం మీ
ముఖం మీద తిలస్మయమని తెలుపును.

5. విశేషార్థం (ప్రతి నిమిషం కొద్ది
స్వర్ణ/న్యాయం వంటిది ఏదీ లేదు.

6. తల్లిదండ్రులు తమ సంతాన రక్షణ/వర్ణన ఎంత
అత్యధికంగా జరుపుచుంటే అది వీర్యవంశము.

7. వ్యవసాయం/యంత్రం పురుషుని కార్యం
మరియు అది నిత్యమై వుండును.

8. సుఖత / సంతోష వీజయం అంతిమ
వరకకారి క్రిమి కూడా వున్నది. ప్రకృతి విజయ
మందలి పరిణామములను గ్రహించి విజయం
యొక్క వారణాసులందు తక్కించవలసి యున్నది.

9. ఈర్ష్య/పిచ్చి అత్యధిక సందర్భ
అలో జ్ఞానభరిత కరుణ బదులు క్రూర
మనోరంజితమును పురుకొల్పును.

10. ప్రతి తల్లియొక్క తన పిల్లల
జీవనము/ప్రేమకు మాత్రమే కేవలం మూలా
ధారమగుటయే గాక, ఆనందం, సుఖము, రాకు
ల్యమునకుకూడ మూలాధారమై యుండవలెను.

11. ఒక గొప్ప చిత్రకారుడు/యోగవేత్త
ఎంత మేరకు తన నమయమును ప్రతిబింబింప
చేయునో మరియు దానిపట్ల ఎంత మేరకు
ప్రతిబింబ జాప్యం చేయుట సులభం కాదు.

12. విశిష్ట కళ ఈర్ష్యను స్పృశించును,
న్యాయత కళ స్వేచ్ఛ/ఉత్పత్తిని ప్రకటింపును.

13. తలదండ్రుల ధనసంపద/అభిప్రాయాల
పిల్లలకు ఉచిత జీవనోపాధాన నిర్ణయించుటలో
అందుగా ప్రయోజనకారి యగును.

14. యుద్ధకాలమందు సైనికము/సైనికము
సర్వసాధన నేరారోపణయై వుండును.

15. తల్లిదండ్రుల అనుభవ మూర్ఖులనాచారంలో
కోరిక నివారణ/నివారణ సహాయం చేశారు.

16. విగ్రహం మీద శిల విక్రమము/పేషించి
ప్రవృత్తి అత్యధిక యందుకుకలిగియుండునాచార
అంత ఎక్కువగా అయిననుమిషమునందు జీవనము
యందుకు మరియు మానసిక/నిరంతర/

NO: 93-MAIN 12 CLUES

(1) Our life is mostly guided by
selfish motives and ACQUISITION/
AMBITION has become the guiding
principle and ruling passion of
humanity.

(2) History develops, AGE/ART stan-
ds still.

(3) The sea belongs to us all, and
every aspect of it from halecyon
calm to howling hurricane is fra-
ught with BEAUTY/CALAMITY.

(4) It's quite enough to tell a
BOOR/BORE to do a thing for him
or her to refuse you on the spot.

(5) There's nothing like a little
COMPETITION/CRITICISM to make
for perfection

(6) It is astounding with what fer-
vour parents will DEFEND/DESCRIBE
their progeny.

(7) FARMING/FIGHTING is and always
will be a man's job.

(8) The seed of GREATNESS/SUCCESS
must carry also the germ of ulti-
mate downfall; the effects of the
former must be numbered among
the causes of the latter.

(9) JEALOUSY/LUNACY, in the great
majority of cases, arouses cruel
amusement, rather than under-
standing sympathy.

(10) Every mother should be not
only the source of LIFE/LOVE, but
the source of joy, of happiness,
of kindness, to her children.

(11) It is not easy to say how far
a great PAINTER/THINKER reflects
his time-and how far he influen-
ces it.

(12) Pure art praises the Lord. Co-
mmercial art praises a PERSON/
PRODUCT.

BIGQUIZ-16 CLUES
(Along with first 12 clues)

(13) The RICHES/WISHES of parents
are rarely helpful in determining
suitable careers for their children.

(14) In wartime, SAVAGERY/TREA-
CHERY always is the handiest
accusation.

(15) Wise men have recommended
a certain SEVERITY/solemnity in
the company of fools

(16) The more you love and trust
Him, the nearer you will feel to
Him, and the less you will de-
pend on human power and WEALTH/
wisdom.

రిట్ క్వీజ్ నెం. 93 అధికార ఎంప్లీ పోరము

మొత్తము బహుమతి: రూ. 1,15,000/- అందు ముగింపు తేది 8-3-72 గురువారం.
 ADDRESS LITQUIZ No. 11 ALANKAR HALARAM STREET, BOMBAY-7.
 గమనిక: - 1. ఒక్కొక్క కాలంలో మీరు వద్దనే వదమును కొట్టివేయండి. 2. ఒక కూపను మాత్రం వంపినచో ఇతర కూపను అను కొట్టివేయండి. 3. ఎంప్లీ రుసుము M. O. ద్వారా వంపినచో, పోస్టాఫీసునుండి పొందిన M. O. రసీదును ఎంప్లీ పోరమునకు శతపరచవలెను. M. O. రసీదు లేని ఎంప్లీలు నిరాకరింపబడును. 4. L.P.O. కోర్ చేయవద్దు. అది రిట్ క్వీజ్ నెం. 93, చివర 7 నాటికే నెలించునట్లు ఉండవలెను.

MAIN	1	Re. 1	2	Re. 1	3	Re. 1	4	Re. 1
1	ACQUISITION	AMBITION	ACQUISITION	AMBITION	ACQUISITION	AMBITION	ACQUISITION	AMBITION
2	AGE	ART	AGE	ART	AGE	ART	AGE	ART
3	BEAUTY	CALAMITY	BEAUTY	CALAMITY	BEAUTY	CALAMITY	BEAUTY	CALAMITY
4	BOOR	BORE	BOOR	BORE	BOOR	BORE	BOOR	BORE
5	COMPETITION	CRITICISM	COMPETITION	CRITICISM	COMPETITION	CRITICISM	COMPETITION	CRITICISM
6	DEFEND	DESCRIBE	DEFEND	DESCRIBE	DEFEND	DESCRIBE	DEFEND	DESCRIBE
7	FARMING	FIGHTING	FARMING	FIGHTING	FARMING	FIGHTING	FARMING	FIGHTING
8	GREATNESS	SUCCESS	GREATNESS	SUCCESS	GREATNESS	SUCCESS	GREATNESS	SUCCESS
9	JEALOUSY	LUNACY	JEALOUSY	LUNACY	JEALOUSY	LUNACY	JEALOUSY	LUNACY
10	LIFE	LOVE	LIFE	LOVE	LIFE	LOVE	LIFE	LOVE
11	PAINTER	THINKER	PAINTER	THINKER	PAINTER	THINKER	PAINTER	THINKER
12	PERSON	PRODUCT	PERSON	PRODUCT	PERSON	PRODUCT	PERSON	PRODUCT

BIGQUIZ ONE COUPON FREE WITH EACH MAIN COUPON

93	FREE 1	FREE 2	FREE 3	FREE 4
1	ACQUISITION	AMBITION	ACQUISITION	AMBITION
2	AGE	ART	AGE	ART
3	BEAUTY	CALAMITY	BEAUTY	CALAMITY
4	BOOR	BORE	BOOR	BORE
5	COMPETITION	CRITICISM	COMPETITION	CRITICISM
6	DEFEND	DESCRIBE	DEFEND	DESCRIBE
7	FARMING	FIGHTING	FARMING	FIGHTING
8	GREATNESS	SUCCESS	GREATNESS	SUCCESS
9	JEALOUSY	LUNACY	JEALOUSY	LUNACY
10	LIFE	LOVE	LIFE	LOVE
11	PAINTER	THINKER	PAINTER	THINKER
12	PERSON	PRODUCT	PERSON	PRODUCT
13	RICHES	WISHES	RICHES	WISHES
14	SAVAGERY	TREACHERY	SAVAGERY	TREACHERY
15	SEVERITY	SOLEMNITY	SEVERITY	SOLEMNITY
16	WEALTH	WISDOM	WEALTH	WISDOM

MINIQUIZ

FREE AFTER 4 MAIN (& 4 BIGQUIZ) COUPONS

ACQUISITION	AMBITION	PERSON	PRODUCT
AGE	ART	RICHES	WISHES
BEAUTY	CALAMITY	SAVAGERY	TREACHERY
BOOR	BORE	SEVERITY	SOLEMNITY
		WEALTH	WISDOM

ఈ క్వీజ్ ప్రవేశమునకు పొందిన విజయవలెను, వ్యత్యాసము సాటింపబడుతుంది అంగీకరిస్తున్నాను. మరియు కాంపిటీషన్ విజేటరుగారి గెల్యయమును తుది నిర్ణయముగాను, న్యాయబద్ధమైన నడిగాను అంగీకరించుటకు శయ్యబద్ధమైనాను. ప్రతి కూపముకు ఎంప్లీ ఫీజు రూ. 1/- ఈ పూర్తి ఎంప్లీ పోరము ఫీజు రూ. 4/- M. O. రసీదు / L. P. O. / రిట్ క్వీజ్ క్వీజ్ రసీదు / ప్రైజ్ కార్డు జతపరుస్తున్నాను.
 పాటి నెం. ....

నెం. 94 పోరములు పొందుటకై దీనిని గ్రాహితులకు ఇంగ్లీషులో పెద్ద ఆక్షరాలతో వ్రాయండి

FULL NAME.....
 ADDRESS.....
 POST..... DIST.....

ఈ పూర్తి పోరమును కత్తిరించి పంపవలెను

ఉచిత పెద్ద & చిన్న సమస్యలు

గమనిక

ఇవి కొత్తపనులు, రచయితల వరుసలే యిందుకు సరియైన పాల్గొన్నవారు. రచయితల పేర్లు, పుస్తకములు, పేజీ నెంబర్లు తేది 12-3-72 గల రిట్ క్వీజ్ పేజీలో ప్రచురింపబడును. ఇందుకు సంబంధించిన అధికార పూర్వకమైన పాల్గొన్నవారి కూడా తేది 12-3-72 గల ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు నందే స్టాండ్డు నందు ప్రచురింప బడును. బహుమతి పట్టి రిట్ క్వీజ్ పేజీలో ప్రచురింపబడును. అదృష్టపు 19-3-72, సైవర్ 26-3-72, నంగూం నందే స్టాండ్డు 26-3-72. ఇందుకై 10 పైసలు, క్లుప్త అక్షరములలో పోస్టు కార్డు మీ ఎంప్లీతో పంపిన ప్రకటించబడిన వెంటనే పాల్గొన్నవారి మీకు పంపబడును.

ప్రస్తుతపు రిట్ క్వీజ్ పేజీ పేజీ అడిగి, ఉచితంగా పొందండి.

ఎటువంటి క్యాష్ రసీదులు, ఎంప్లీ పోరములు రిట్ క్వీజ్ పేజీ ఈ విజయవలె వద్ద లభిస్తున్నవి:
 మద్రాసు స్టార్ న్యూస్ విజయి, 186, బ్రాహ్మ కట్టర్.
 విజయవాడ శ్రీనివాస్ విజయి, ఏలూరు రోడ్డు, గవర్నరు పేజీ హైదరాబాద్: సెవెన్ డేస్, (ఫోన్ నెం. 48180) ఏర్, బహుమతి పుర గారి.

రూ. 4 లకు
 9
 కూపనలు

గుబురులా ఒకటి రెండుచెట్లు...అయితేనేం
చర్చిటిగాలి ప్రాణానికి ఎంతో హాయిగా
వున్నది!

ద్రైవరుబాబు అడిగిన అడ్డమైన
చెళ్ళలన్నిటికీ చోపిగ్గా సమాధానం చెబు
తున్నాడు.ట

వాటిసారాంశం: ఏదైనా బస్సు
హిందూవాల్ వెళి ది కనబడితే దాంట్లా
అతగాడు వెళ్లి రిలీఫ్ను పట్టుకువస్తాడు
అది వస్తేనే ప్రయాణీత మహాశయులకు
మోక్షం!

గో...హిందా...

భక్తజనులారా!... ఏవరికి వారు దారి
చూచుకుందురు...సిట్టమీద వడుకుందురో
లైటుచేసుకొని తువ్వాలలు పరిచి చిల్లర
డబ్బులతో 'పేకాడుకుందురో' - ఎవరో
భక్తాగ్రేశరుడు అరిచారు!

'మమారు ఎంతసేపు పడుతుం
దంటారు?'

'గంటపట్టు వచ్చు... రెండు గంటలు
పట్టువచ్చు...నాలుగు గంటలు పట్టువచ్చు...
లేదా తెల్లవారవచ్చు!' ద్రైవర్ బాబు
ఉచాచ.

'భోజనకాలే ... భగవన్నామస్మరణా ...
గోహిందా!'

సత్యం లోకాలకు ఎక్కాడు. సీత సీటు
దిదురు సీట్లో సీతతో మాటలు కలిపే
టందుకు అన్నట్లుగా కూర్చున్నాడు.

'మనం ఎప్పుడు ఇక్కడనుంచి వెళ్ళ
గలిగేది...ఆపైన వున్నవాడికే తెలుసుట!'

'యిప్పుడెలా మరి!'

'ఎప్పులో కునికిపాట్లు పడటమే!'

'అయ్యో!...ఫీ! ఫీ! ఇవాళ లేచిరవేళ
కుంచిదిగాదు..మా తమ్ముడిని తీసుకు
వచ్చినా బాగుండేది ... కే నే న ద్ద ఏ
ఉండేశాను!'

'రక్షించావు, సీత!' అనుకున్నాడు
సత్యం.

'మీరు సత్యంగారు గదా!' అన్నది
అతడి మొఖంలోకి తదేకంగా చూస్తూ.

సత్యం పిక్ చొట్టినట్లుగా కంపర
పడ్డాడు.

'మీకెలా తెలుసు?' అన్నాడు నంది
దంగిగా.

'నేను రామ్మూర్తి చెల్లెల్నండీ!' అన్నది
చిచ్చితూ.

మాయ

ఇప్పుడు తెలిసింది సత్యానికి...ఆ
అమ్మాయిని ఇదివరకు ఎక్కడ చూసింది...
రామ్మూర్తి చంద్రం మిత్రుడు...చంద్రం
లోటు తను ఒకటి రెండుసార్లు వాళ్ళింటికి
వెళ్లాడు!

'అయితే మీరూ చంద్రం పెళ్లికేనా?
రామ్మూర్తిగారే?' ... ఉల్పాసంగా అడి
గాడు.

లేదండీ...నేను అర్జంటుగా వెళ్ళవలసి
విజయవాడకు బయల్దేరాను...రేపేగదూ
చంద్రంగారి పెళ్లి... అన్నయ్యకు ఏదో
పని ఉన్నదల్లే వున్నది...బయల్దేరలేదు!

అంత మిత్రుడైన రామ్మూర్తి చంద్రం
పెళ్లికి రాకపోవటం సత్యానికి విచిత్రం
గానే అనిపించింది.

'మీ పేరు శారద గదూ?'

'అవునండీ!'

శారద శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చుండి
పోయింది - కన్నార్పకుండా మూడు కే
చూస్తున్నది.

సత్యమూ శారదను కన్నులార్పకుండా
చూస్తున్నాడు - ఎంత అందమైన దా
మొఖం?

'బయట చల్ల గాలితో నిల్చుంచాం
వదండీ!'

ఉలిక్కిపడింది శారద...ఏదో మగతలో
నుంచి ఊడిపడ్డట్లుగా కళ్ళు రెపరెప
లాడించింది. కలవరపాటుగా సత్యం మొఖం
లోకి చూడసాగింది.

'కిందకు గిగుదామండి!'

'వదండీ!'

ఇద్దరూ కిందకు దిగారు.

ఆ వాతావరణం చాలా హాయిగా
వున్నది సత్యానికి...పండు వెన్నెల...చల్లటి
గాలి...వక్కనే ఓ అందమైన పడతి...

కానీ-తెలిసిన అమ్మాయి అనుకుందే
టప్పటికిల్లా ఇదివరకటిలా ఊహించుకొ
లేకపోయాడు ఆ అమ్మాయిని... ప్రేమగా
మరొకా లేకపోతున్నాడు.

ఓరగా కళ్ళు పక్కకుతిప్పి చూశాడు.

'వన్నగా, పొడుగ్గా, ఆ చెన్నెల్లో ముగ్గు
బొమ్మలా మెరిసిపోతోంది...

...మెగ్గో నీలంరాళ్ళు గోలను...

'కానీ అలా నడుస్తామా అండీ...'

'మొత్తానికి చంద్రంగారు పెళ్లి చేసు
కుంటున్నారు!' అన్నది.

రెండడుగులు సత్యం వెనుకగాచు...

'ఎంత పుచ్చుకుంటున్నారూ కట్టం!'

'తెలియదండీ!' ఆశ్చర్యంగా ఆమె ముఖం
లోకి చూడసాగాడు. ఆమె మాటల్లో విచిత్ర
అతడికి అర్థం కాలేదు. 'కనీసం పది
పాను వేలు ఉండకపోతుందంటావా?'

నవ్వి పూగుకుంది శారద.

ఇద్దరూ చాలా చిన్నగా నడుస్తున్నారు.
ఇద్దరిని మౌనం తెరతా అడ్డుకుం
టోంది.

'...కాస్తేపు ఇక్కడ కూర్చుందామా
అండీ!' అన్నది ఓ చంతెన గట్టుకు
చూస్తూ-ఓ పదినిముషాల ఆరువార!

అప్పటికే వాళ్ళు బస్సు దగ్గరనుండి
ఓ ఫర్లాంగు దూరం నడిచారు.

'అలాగే!...

జేబురుమాల పరిచాడు. శారదా జేబు
రుమాల విడదీసి పేసింది.

ఇద్దరూ చూస్తున్నారు ఆ చంతెన
మీద.

ఆ చంతెన క్రిందగా ఎండిపోయిన చిన్న
కాలువ...అంతా నిశ్శబ్దంగా వున్నది...ఏదో
టాప్స్ దూసుకుపోయిందీ...

పక్కనే ఎక్కడో నక్క ఏలుపు...

అటువైపు చూచాడు.

'కాలువ పక్కగా కుచాళులు కనిపిద్దాయి!
చుట్టుపక్కల ఎక్కడా ఊరు లేకపోయినా
అక్కడ సమాచుండుటటు చూచి ఆశ్చర్య
పోయాడు సత్యం. అట్టే చూస్తూ నడిచి
పోయాడు

అందులో మధ్యగా ఎత్తుగా వున్న-
నల్లబడిపోయి, నగం నిరిగిపోయిన సమాచి
మీద ఓ గద్ద వాలివున్నది.

-శారద పక్క పోవడీ తెలింది. ఇది
వదులుగా అల్లుకున్నది...

'అసలు సమాధులు ఎందుకు కడతాడు?'
శారద ప్రశ్నకు ఉలిక్కిపడ్డది సత్యం.

ఒక్కక్షణం ఆగి, ఆమె వైపుకి
చూస్తూ, 'చూద్దామంటే అలా వెళ్తు
న్నది!'

శారద నిట్టూర్పు విడిచింది.

'చచ్చినవనికే చెబుకుండా కప్పేస్తోంది?'
అన్నది బాధ పడుతున్నట్లుగా.

తెల్లం మాట్లాడిలేకపోయాడు.

'పూర్వముండి ఇలాంటివే కొన్ని ఆచారాలు — మనుష్యుల్ని నమాదుల్లా కప్పి వేస్తున్నాయి కదూ...ఆ సమాధుల మీద రాబందులూ వాల తున్నాయి!'

విచిత్రంగా శారద మొఖంలోకి ఆ దెన్నెల్లో చూడసాగాడు.

నవ్వింది శారద బరువుగా.

'ఛ! ఎందుకీ వెధవ కబుర్లు...మరింకే దైనా మంచివి మాట్లాడుకుందాం చెప్పండి!'

ఆమె నవ్వితే బాగుంటుందనిపించింది నత్యానికి. బుగ్గల్లో సొబ్బలు...ఎందుకూ నవరత్నాలే ఏర కోవచ్చు ఈ వెన్నెలలో...

తనూ శారదా...బోటు పికారు ... ఆమె తల తన ఒళ్లో అందేలా ఆకాశంలో మేఘాలు ... గాలిలో తేలిపోతున్న ఆమె మమిటే పడవ తెరవాన...

'ఇదివరకెప్పుడన్నా చందం గారితో మాయింటికి వస్తుండేవారు...ఈ మధ్య అనలు రావడమేలేదు!' కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అడుగుతున్నట్టే అనిపించింది నత్యానికి.

'ఏదండీ ... ఆఫీసులో పని ఎక్కువవుంది...అది పుస్తకెక్కిన పెళ్ళాం కంటే గూడా గుదిబండ అయిపోయింది!' హాయిగా నవ్వాడు.

ఆ వెన్నెల్లో మీద మల్లెలు కురుస్తున్నట్టే అనిపిస్తోంది.

'అంటే పుస్తకెక్కిన పెళ్ళాం ఓ పెద్ద గుదిబండ అనా మీ ఉద్దేశ్యం?' పెక్కున నవ్వింది.

సత్యమూ తెలిగ్గా, హాయిగా నవ్వాడు.

'పెళ్ళయితేగాని నిజం తెలియదు...నలుగురూ అనే మాటనే నేనూ అన్నాను!'

'—శారదా! నీవే నాకు తోడయితే ఆ సామెత వచ్చి అబద్ధమని నిరూపిస్తాను గూడా—' అని లోపలే అనుకున్నాడు.

శారదా సత్యం మాటలకు నవ్వింది.

హైద్రాబాద్ వైపుకు వెళుతున్న కాగుసు అందయీ కలిసి ఉపనిట్లున్నారు... జనం మూగారు...కొద్ది నిమిషాల తరువాత డ్రైవర్లు తీసుకొని కొబ్బరి బయల్పెరింది.

శారద వైపుకు చూచాడు సత్యం...

దూరంగా...నమాదుల మీదగా ఇంకా వక్క ఏడుపు నినిపిస్తూనే వున్నది...

'నాకు ఆ అరుపు వింటుంటే భయమేస్తున్నది!' అన్నది శారద.

'ఒప్పు దగ్గరకు వెళ్దామా?' ఆమె మొఖంలోకి చూస్తూ అన్నాడు.

ఆలాగే ఆమె మొఖంలోకే చూస్తూ వుండిపోయాడు.

శారదే తనదైతే...

—మనస్సంతా ప్రఫుల్లమయింది.

'బి. ఎ. పానయితే ... ఇంకా చదువు తారా?' అడిగాడు.

'దొరికితే ఉద్యోగం చేయాలని వున్నది ...కాని, రాబందులంటే నాకు భయం!'

అధాట్టుగా తలెత్తాడు.

'అంటే మీ ఉద్దేశ్యం?'

'ఉద్దేశ్యలేమున్నది...నా అందం నన్ను నాశనం చేస్తుందేమోనని భయంగా వున్నది!'

గిరుక్కున మొఖాన్ని వక్కకు తిప్పుకున్నది. 'ఎందుకనుకుంటున్నారు మీరు అలా అని!' దొంగలా భయం భయంగా అడిగాడు

—తనను అపార్థం చేసుకోవటం లేదుగదా, శారద!

ఒక్కక్షణం ఆమె తటపటాయించింది. నిట్టూర్పు విడుస్తూ, 'ఎవరిదాకాను విందుకు? చంద్రంగ రే నామీద ఓరాబండై వాలబోయాడు!'

— 'శారదా!' అవేకంగా ముందుకు వంగాడు

నత్యం. 'ఏనిటి మీరంటున్నది?'

'నిజం! మా అన్నయ్య మిత్రుడిగా ఆయనను గౌరవించాను ... చనువుగా తరిగాను...విద్యావంతుడిగా అభిమానించాను... మంచి మనస్సు ఉన్నవాడని ప్రేమించాను... నన్ను నన్నుగా గౌరవిస్తారని ఆశించాను...'

'ఏవైంది?' విభ్రాంతిగా ఆమె మొఖంలోకే చూస్తూ వుండిపోయాడు నత్యం.

'—ఆయనా ఓ మామూలు మనిషిలా ప్రవర్తించాడు!'

'అంటే!'

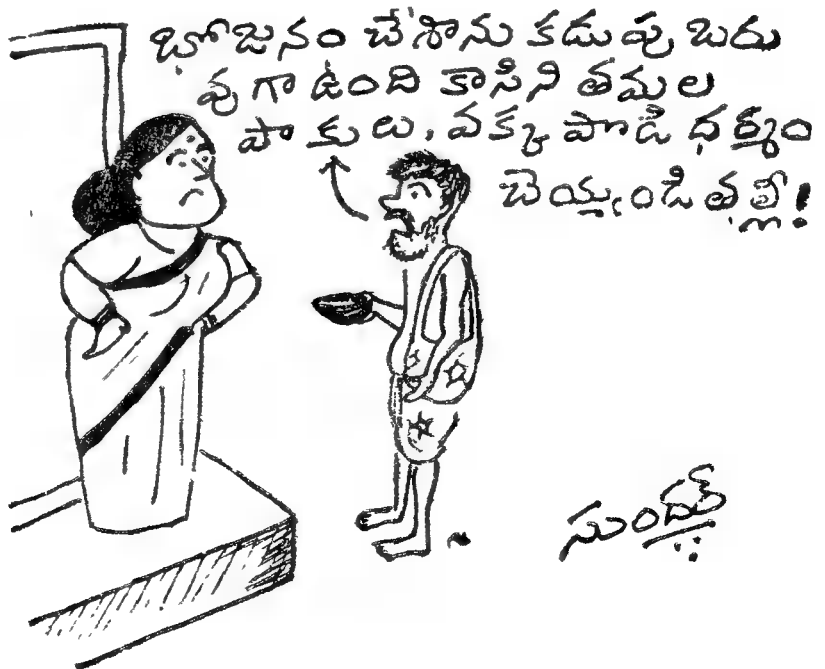
ఆమె కంఠానికి దుఃఖం అడ్డు పడింది. తల బరువుగా అటూ యిటూ ఊపింది. కళ్ళల్లో నీళ్ళు గిరుచున్నాయి.

'పద్దు పోనీయిండి ... నన్ను గతాన్ని మర్చిపోనివ్వండి ... ఇప్పుడవన్నీ వద్దు!' నూతిలోనుంచి మాటలు వినబడ్డట్టుగా వినబడుతున్నాయి.

మంచు బొమ్మలాంటి ఆమె కది! నిరైపోతునట్టే అనిపిస్తోంది.

'ఏవైనా అనభ్యంగా ప్రవర్తించా?' తల అడ్డంగా ఊపింది. అంతవరకూ అదృష్టవంతురాలినే నేను... నన్ను నేను

రక్షించుకో గలిగాను!'

'మరి...?'

తెప్పలేదు కారద, చటుక్కున లేచి నిలబడింది.

'ఏవైంది కారదా ... ఏంజరిగింది ... తెప్పండి ప్లీజ్!' బుజాలు వట్టుకొని ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అడగాలనిపించింది. నత్యమూ లేచి చిలబడ్డాడు.

'తెప్పండి...ఏవైంది.'

'నేను లేచే బ్రతకలేనవ్వారు ... నన్ను విడిచి ఒక్క శ్మశానం ఉండలేనవ్వారు...నేను తన సర్వస్వం అన్నారు ... నేనే అన న్నారు...' ఆమెకు దుఃఖం అగలేదు.

'మరి మిమ్మల్నెందుకు వివాహం చేసు కోవటం లేదు?...ఒక్క అడుగు ముందుకు వేశాడు నత్యం.

'నేను కట్టుకున్న ఆశా సౌధాలు ... వెలిగించుకున్న దీపాలు రవ్వు మన్నాయి ... ఆయనగారికి నాకూ నగుమ యిరవై వేల రూపాయల కట్నం అడ్డుగోడలు కట్టి చేసింది...ఇనవ తెరలను దించి చేసింది!'

'ఓరి రామ్మోల్...అంత బుద్ధిహీనంగా ప్రవర్తించాడా?'

'దూరంగా ఇంకా న క్క ఏడు మై నే పున్నది.

—ఎందుకు అంత ఆస్తి వుంచుకొని కట్నం కోసరం కక్కుర్తివడటం ... కారద ఇందం ముందు ఆ కట్నపు విలువ ఎంత? 'ఫి! ఫి!...'

మాయ

'మా నంగతి తెలుసు ... మా స్థితి గతులు తెలుసు ... అంతదాకా ఎందుకు మా అస్వయ్య మనస్సు తెలుసు ... వాడు నయా పైసా కట్నం వుచ్చుకోలేదు...నాకూ నయా పైసా కట్న మివ్వడం తెలుసు ... అన్నీ తెలిసి ఆయన నాతోనూ, నా మనస్సు తోనూ ...' చటుక్కున మొఖం తెప్ప కుప్పింది.

నత్యనికి ఆవేశమొచ్చింది.

నరాల్లో రక్తం ఉరకలు వరుగులతో పొర్లసాగింది. అతడు ఊగిపోతున్నాడు ...

'సివేం బాధవడబోకు కారదా!...ఇంతలో దిగులువడవల్సిన అవసరమే లేదు ... నీ వనుకుంటున్నట్లుగా అందరూ రాబందాలు గాదు...నేనున్నాను... నేనున్నాను కారదా... మనం చంద్రంలా మేడల్లో ఉండలేక పోవచ్చు... కార్నల్లో తిరగలేక పోవచ్చు ... విమానాలు ఎక్కలేక పోవచ్చు...కానీ, మంచి మనుష్యుల్లా, నిర్మలమైన మనస్సులతో స్వర్గంలోలా మనుకున్నదాంట్లానే ఉండ గలుగుతాం... పూలవల్ల కీలతో తిరగ గలుగు తాం...' అతడి చాతి ఎగిరెగిరి వడుతోంది. అతడు ఆమె ముందుకు వచ్చేశాడు.

కారద వింతగా నత్యం మొఖంలోకి చూడసాగింది.

ఆమె అంబాన్ని నత్యం కళ్ళతో తాగి

స్తున్నాడు.

ఆమె అందంలో... లీనమై పోసాగాడు. ఆమెలో కరిగిపోసాగాడు. పండువెన్నెలో దేవకన్యలా మెరిసిపోతున్న ఆమె ముందు నిలబడి తనని తాను తమాయించుకోలేక పోతున్నాడు.

'నిజం కారదా!...మన భావి జీవితమంతా ఓ నందనోద్యానవనమే ... మనకు ప్రతిదీ పూలబాటే... ప్రతిక్షణం స్వర్గమే... నీవు ఊరాలంటే...మన వివాహాన్ని విముఠాల మీద జరిపించే వూపీ నాది...!'

ఆమె ఉచ్చాస నిశ్వాసాలు ఆ తడి మొఖం మీదగా వేడిగా జారిపోతున్నాయి.

'క్ష మిం చం డి ... మీరు ఆవేశపడు తున్నారు ...' ఒక్కక్షణమాగింది; 'నాకు మ్యాచ్ సెటిల్ అయింది...బెజవాడలోనే! అన్నది ఎటో చూస్తూ — ఒక్క ఆమెకు వెనక్కువేసింది.

నత్యం అధాట్టుగా తూలి వడ బోయాడు.

అతడి నెత్తిన ఏదో రాయి విరిగి వడ్డ ట్టయింది...నిభాయించుకోలేక పోతున్నాడు.

తలంతా బరువెక్కింది కళ్ళముందు వెన్నెల నల్లరంగును ఎటుము కుంటోంది.

కారద దూరంగా... దూరంగా...మరింత దూరంగా జరిగిపోసాగింది...

తను అగాధంలోకి జారిపోతున్నాడు... చుట్టు చీకటి ... రాళ్ళు ... ముళ్ళు ... గోతులు...దొర్లిపోతున్నాడు.

సమాధులు...రాబందులు...

చుట్టూ ఎక్కడా ఇళ్ళు లేవు...అయినా సమాధులు ... రాబందులు ... నక్కలు ... ఏడ్పులు...సమాధులు...రాబందులు...సమా ధులు...వాటిమీద రాబందులు...

నత్యనికి చటుక్కున వాళ్ళు గాన్న గుర్తుకు వచ్చాడు.

పెళ్ళి కాళ్ళాల్సిన యిద్దరు చెల్లెళ్ళు గుర్తుకు వచ్చారు.

తన పెళ్ళితో— తన చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు ముడిపెట్టుకు కూర్చున్న రెండ్ర కోరిక గుర్తుకు వచ్చింది...

—ఇంకా నయం, తను అన్న మాటలు వింటూనే ఆమె 'ఊ!' అనలేదు!

అతడు అగాధంలో నుండి సమాధుల మీదకా లేస్తున్నాడు... ●

—ఈ కట్టబూయే

ఇట్లు అడ్డకిస్తారని

కూర్చున్నావండి

వారణాసి

నరమాంసభక్షకుడె న సాధువు!

శరీరం భయంతో ముడుచుకుపోయే సంఘటన ఒకటి వారణాసిలో జరిగిందట. గంగానది ఒడ్డున రక్తపు మరకలు చూసిన పోలీసులు అనుమానంతో ఆ మరకల వెంట పోయేసరికి కాస్త దూరంలో ఓ మొండెం దొరికిందట. మరి కాస్త దూరం వెళ్ళేసరికి ఓ గుడిశ కనబడిందట. ఆ గుడిసె లోపలకు వెళ్ళి చూస్తే ఒక సిపాదు వచ్చి నెత్తురు, చక్కగా చేయించిన మనిషి లీవరు (రాలేయము) పున్నాయట. పాతికేళ్ళు వయస్సుండి, సాధుగారుగా పిలవబడే అవుతూనూ వా మహాసాధుడు అనాయాకుడైన ఒక్కోమనిషిని పట్టి, విడిగా తెచ్చి, చంపి, ఆతని లీవరు తిని, రక్తం తాగుతున్నాడట. పెరట్లో అనుమానం మీద ఒకచోట తనివితీసి తల గొరికింపట. మరి కాస్త దూరంలో సరికేసిన

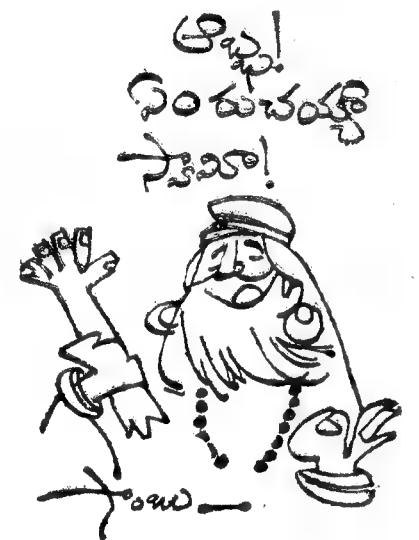
గుర్తం నిషేధం ఫలాఘ్నం

కావాలనుకున్నప్పుడు పెరగనిదీ, అక్కర్లేదనుకున్నప్పుడు తగ్గేదీ ఏదీ?

సునాయాసంగా చేసుకునే గర్భస్రావం వల్లా గర్భనిరోధకసామగ్రి హాయిగా దొరకడంవల్లా దేశంలో పుట్టుకలు దారుణంగా పడిపోతున్నాయని, ఇది దేశ అభ్యుదయానికే భయంకరమైన గొడ్డలిపెట్టు అవుతుంది తూర్పుయూరపు ప్రభుత్వం భయపడు తున్నట్టు. గర్భం ధరించిన వారిలో సుమారు 60 శాతమైనా (హంగేరిలో) గర్భస్రావం చేసుకుంటున్నారని, సోనియాల్ యూనియన్ లో కూడా అంతే వుంటుందని, రెగ్గరియాలో 100కి 44 మందని, జర్మనీలో 36 శాతం, పోండులో 23 శాతం గర్భిణీస్త్రీలు గర్భస్రావం చేయించుకుంటున్నారని అధికార వార్తలన్నాయి. రుమేనియా వంటి దేశాలు గర్భస్రావం వేరంగా పరిగణించి, చిట్టాన్ని మరికాస్త పకడ్బందీ చేశాయట. దేశానికి ఏదీ కావా అన్నా వస్తుంది కానీ, కావాలని ఎంత మొత్తుకున్నా ప్రజలు గమ్యం పుట్టుకుని దారుకదా! సత్యంబలు ఏతత్.

ఆత్మహత్యలు-అతివల విధిక్యత

ఆత్మహత్యల ద్వారా వాళ్ళను చెరుకోవడంలో స్త్రీలదే పైచేయి అని జెనెరలూరు పోలీసుకమిషనర్ విరభద్రయ్య అన్నారు. 1971 లో జరిగిన 273 ఆత్మహత్య కేసులలో 166 మంది స్త్రీలు, 107 గురు పురుషులు, ఒక చిన్నపిల్ల పుట్టారట. ఆత్మ హత్య చేసుకునే వారిలో విషం తాగి సదృశి చాళా మంది అనుసరిస్తూ పుట్టు కూడా ఆయన అన్నారట. గత ఏడులో 101 మంది ఆడవారూ, ఒక చిన్నపిల్ల, 48 మంది పురుషులూ విషం తాగి మరణించారట. 25 మంది పురుషులు, 35 మంది స్త్రీలు సిక్స్ తో దూకడం ద్వారా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు, 27 మంది పురుషులు, 20 మంది స్త్రీలు ఉరిపోసుకుని చనిపోయారని, తొమ్మిదిగురు స్త్రీలు మొగ్గుతో

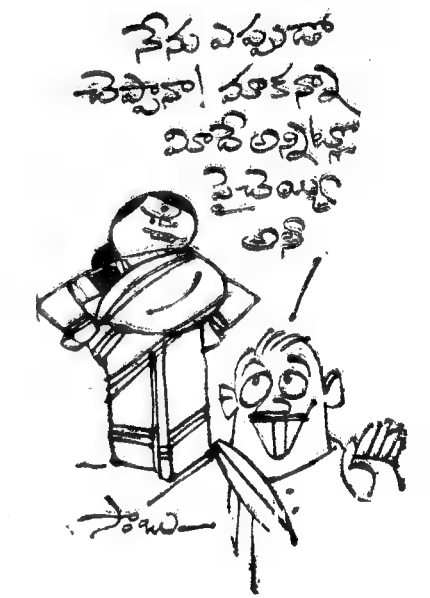

కాలాకటి నోచెట్టుకు వేరేదురందట. వారికి దొరికిన మొండెము, తల, ఒకకాలా వల్ల ఆ శవం ఒక కమ్మర్లోగదని పోలీసు తిర్మానించింది. ఈ సర మొంభ కట్టకుడైన సాధుగారు యితా చాలామందిని గురికాయ సాధు చేస్తుండటంవల్ల పోలీసు విశ్వసీ స్టాగి. అతికష్టం మీద పోలీసులు ఆ నరమాంస భక్షకుణ్ణి పట్టుకున్నారట.

ఆరోగ్యమాత్రాలు!

జాకీర్ కల్లా చిక్కిలి పుద్దుడైన బసావ్ ఒకానా ఆరో ఆయన ప్రియమని ఒకటవ తేదీన ఈ 108 వ మీ నమోదాకారు. ఆయన 1863 డిసెంబరు నెడన తేదీన జన్మించారు. చేతు ఎక్కువ మధ్యం పెరిగిందట. సాగ అతిగా తాగనూ కెటు. పెండలకడనే లేవడం, పెండవాళీ కడుకోడం, ఏ విషయాన్ని గురించి కూడా ఎక్కువగా ఆలో చించి బుర్రపోతు చేసుకోకుండా వుండడం-ఇవే వా ఆరోగ్య రహస్యాలు అంటూండే వారటాయన-

ఏం ఫిక్స్! ఇవిమన! మన అభివృద్ధి ఆహార ఫ్యాజిలు అంటే అలా... కాపుసాక్

పురుషులూ నిర్బంధించుకుని చనిపోయారని కూడా ఆయన నీవేదించారట.

ప్రభుత్వోద్యోగి అయిన పిల్లి!

ప్రభుత్వ రికార్డులను శక్తివంతమైన డిటాబా తోడం లేకుండా కొరికినక్కనాశం చేస్తున్న పిశకటలు అతికట్టుదానికి మద్దతుదే ప్రభుత్వం తో కట్టి మోర్గాన్ని అవలంబించిందట. మద్దతుదే తేవెనన్న మామూలు పుస్తకంలో తిరగొక్క రికార్డు పుస్తకా అను భద్రపరచుట అనే విషయంలో ఆ పనికాతకు ప్రతి ప్రభుత్వ అఫీసులోనూ పీల్చులు అవసరం అని నూచించిందట. ఈ నూచనం అమలు చేసుకో గత ఫదేళ్ళుగా చేతులేటిల్లా కల్వక్ రేఖలో పో వట్టే పుద్వగం యిచ్చి పోషిస్తున్నారట. ఈ పిల్లిపోట వెలకి కేటం మూడురూపాయలు శిర్కపుల్లకటంతే- అయ్యా అసలే నిరుద్ద్యం నమస్కతో సేవే మతమపుతాంటే ఆ పుస్తకాలను రక్షించే పుక్కి గంబో పీల్చేదురొస్తే ఖైదు ప్రతికేదో!

వర్తమాన తార లీలారాణి

నందినీ ఫిలింనోరి 'అత్తయి—కోడళ్ళు' చిత్రంలో రాజబాబు సరవన ఒక కొత్త అమ్మాయి నటించింది. ఆ పటే పేరు లీలారాణి.

అయిదడుగుల మూడు అంగుళాల పాడుగు, పాడుగుకు తగ్గ శరీర సౌష్ఠ్యం, మంచి వాయిస్, తీర్చి దిద్దిన కళ్ళు, విశాలమైన ఫొటోజాన్, లీలారాణికి దేవుడిచ్చిన వరాలు. సంభాషించారణలో నృష్టత, మాడ్చు లేషన్ యొమకు పున్నాయి. ఏ పాత్రకయినా వ్యాయం చేకూర్చగలదని యామె నటించిన 'నిండువంపతులు', 'వంతసంసారం' చిత్రాలు విరూపిం చాయి.

ఆమె అనేక నాటకాల్లో విభిన్న పాత్రలను పోషించి, బహుమతులు, నష్కారాలు పొందింది.

క్రయిన్ చిత్రాల్లో మీరు ధరి స్తున్న పాత్రలపై ఆభిప్రాయం ఏమిటి? అని అడిగాను. నటి అన్న తర్వాత ఫలానా పాత్ర అని భిష్మించు కుని కూర్చుంటే ఎలా? వచ్చిన అవ కాశాన్ని జారవిడుచుకుంటే, మళ్ళీ వస్తాయా? ఇచ్చిన ప్రతి వేషానికి ధర్మకుని ఆజ్ఞానుసారంగా వ్యాయం చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తూనే వున్నాను. ప్రజల ఆశీస్సులు, ప్రశంస దీవెనలు, పాత్రికేయుల విమర్శలు నాకు కలకాలం వుంటే, త్వరలోనే ఒక స్థానాన్ని ఆక్రమించుకోగలననే ఆశ వుంది.

'1972 ప్రారంభమే నాకు ఆశా

జనకంగా కనిపిస్తూ వుంది. అన్న పూర్ణ ఆర్ట్ పిక్చర్స్ అధినేత శ్రీ డుక్కపాటి మధుసూదనరావు వారి కలర్ చిత్రంలో నాకు చక్కటి పాత్ర విచ్చారు. నా నట జీవితంలో యిదొక నూతన అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించగల దనే నమ్మకం నాకు వుంది. నట సాహితీ నాగేశ్వరావుగారి ప్రేయ సిగా నటించే అద్భుతం నాకు వస్తుం దని కలలో కూడా వూహించలేదు. ఇంతకంటే సంతోషమైన విషయం మనోకటి వుండగలవా చెప్పండి? అంది లీలారాణి.

'నేను ఒక నాటకంలో కృమ డుగా నటించబోతున్నాను కూడా.' 'అమ్మమాట' చిత్రంలో నాకు వాణిశీ ఆక్రయ్య ఎన్నో సలహాలను చెప్పి, నా నటనకు మెరుగులు దిద్దింది. ప్రజలు నాపై అభిమాన వర్షాన్ని కురి పించి, వెండితెరపై సన్ను ఆదరిస్తా రని ఆశిస్తూ, ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక ద్వారా నా ధన్యవాదాలను తెలియ చేసుకుంటున్నాను.

—ఇంటర్వ్యూ : శ్రీనివాస్

ఒకవారం వివరీతం

రాజకీయాలలో జోన్యం !

రాజకీయాలలో జోన్యం కనిపిస్తోంది. నెలపాగారు ఒకపాటి అవ్వారంటారు వారి సూచన ప్రకారం ఒక చట్టం కూడా వచ్చిందంటారు! ఇది నిజమేమో తెలియ కాని సత్రికలలో జరగబోయేదేమిటో చెప్పే వారికి కొడువలేదు.

ఈ మధ్య మదర్ ల్యాండ్ సత్రికలో స్వమిమదనా నంద్ అనే తాంత్రికుడి జోన్యం గురించి ఒక వార్త ఉంది. ఈ స్వమిగారవ్వారలు— 1 మరీ ఇంకో యుద్ధం తర్వాత, 2 ఈసారి చెయినా, పాకి స్టాన్ లు రెండూ రంగంలోకి దూకవచ్చు, 3 నిక్సన్ తిరిగి అధ్యక్షుడు కాదు 4 రాష్ట్రపతిపదవికి ఎన్నిక లలో కొత్త తాంత్రిక గెలుపు అంత బాగా గెలవకపోవచ్చు 5. 1975కి పాకిస్టాన్ అనే దేశమే ఉండదు 6 1985 మంచిపైందన భావాలు ప్రపంచంలో బాగా పాకిపోతాయి

తాంత్రిక స్వమిమదనానంద్ గారి ప్రత్యేకత ఏమిటి? వారు ఇంతకముందే సరిగ్గా చెప్పినట్లే స్వల ఇంట్లో— 1 శ్రీయుతులు నెలపా, కెన్సిడ్, లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారల మరణాలు ఎప్పుడు ఎంత ఎంచేదీ చెప్పారు. 2. 1971 లో కొత్త తాంత్రిక మకి పార్లమెంటులో వచ్చేసీల్లు సంఖ్యని తూచివెళ్ళు చెప్పారు. 3 మొన్న జరిగిన భారత—పాక్ యుద్ధం వసంబరు 28 డిసెంబరు 4 తేదీలమధ్య మొదలవు తుండవ్వారు. డిసెంబరు 3 మొదలయిందియుద్ధం.

టిక్కెట్టుకోసం తిప్పలు

మధ్య ప్రదేశ్ లోని రామోన్ నియోజక వర్గం నుంచి రాష్ట్ర శాసనసభకు కొత్త తాంత్రిక అభ్య ర్థిగా పోటీనయడానికి పార్టీ టిక్కెట్టు కోసం ధనులాల్ అనే ఆయనపట్టి వచ్చి సమాచారం సేక రిస్తే, లిస్టులో తన పేరులేదట. రాజధానిలో ఆ పార్టీ నాయకులతో తన విషయం వాదించడానికి, వారిని కలుసుకోడానికి ఆయన తన వద్దవున్న డబ్బంతా ఖర్చుపెట్టేసి, మూడురోజులు ఇండిలేకుండా గడిపి, చాణక్యపురిలో మధ్య ప్రదేశ్ భవన్ ప్రాంతంలో రాష్ట్ర పక్కన వున్న పాతపే పడిపోయారట. ఆయన్ను వెర్రిం గ్స్ ఆసుపత్రిలో చేర్చారట—ట్రూప్ టెటెయిట్.

తిరగబడ్డ దొంగ!

బెంగుళూరులో పీటవరి మూడవ తాటిమ రెల్లెవారు రూమున చాలుగంటలకు గోవిందరాజు అనే ఒకతను నలుగురితో కలసి స్టేషను గూడ్యు షెక్ వరినర ప్రాంతాలనుంచి ఇసుకగొట్టాలను రక్క రిస్తుండగా రైల్వేవాహన రక్షక వెంకటప్పమిరాజు మాం నాళ్ళని తరుమబోయాడట. దాంతో ఆ సుగురూ పారిపోతే గోవిందరాజు వ్యక్తం తన వుత్తినిదెక్కు అడ్డొచ్చిన వెంకటప్పమిరాజుగారిద తిరుగుబడ్డాడట. ఆత్మరక్షణార్థం వెంకటప్పమిరాజు తుపాకీరాల్చి, ఆత్మని చంపవలసి వచ్చిందట.

నిర్మాతలకి

చలం సమాధానం

✱ 'బుల్లెమ్మ-బుల్లోడు' ఘనవిజయాన్ని పొందింది! నటుడు చలంను శ్రీరమణ ద్వి త ఆసీనులొకరిని అభినందించాను. నేను నెల్లిన పమయంలో అయిదుగురు నిర్మాతలు అక్కడికి వచ్చి, 'మీరంత అడిగినా యిస్తాము, మా పిచ్చుకు చేసి పెట్టండి' అని అడగడాన్ని విన్నాను. చలం వాళ్లకు యిచ్చిన సమాధానాన్ని విని విస్తుపోయాను. 'మంచి కథవుండి, వెర్రిటి పాత నాకు అభిషేకం చేస్తాను. ఎక్కువ చిత్రాలను అంగీకరిస్తే, ఏ ఒక్క దానికి సరయిన వ్యయం చెయ్యలేక, ప్రజలు నా పై కురిపిస్తున్న అభిమానాన్ని అనవసరంగా పోగొట్టుకోవలసి వస్తుంది' అని భలం వినయంగా జవాబిచ్చారు. యన రెప్పిన మాటల్లో సత్యంవుందని అందరూ ఒప్పుకోక తప్పదు.

వెర్రిటి పాత్రలు!

మీరు విన్ని చిత్రాలను ప్రస్తుతం అంగీకరించారు? విభిన్నమైన పాత్రలు ఆ చిత్రాల్లో మీకు లభించాయా? అని ప్రశ్నించాను. 'ప్రస్తుతం అయిదు చిత్రాలకు సంతకం చేసాను. ఒక పాత్రకు మరొక పాత్రను ఏమాత్రం సంబంధంలేని కథలే దొరకడం వా అదృష్టం' అన్నారు చలం ఆయన అంగీకరించిన సంస్థ లేవీట్ మీకు తెలియజేస్తాను

'మనస్సు - మాంగళ్యం' చిత్రాన్ని నిర్మించిన కె. కుటుంబరావుకు (ఉత్తమ చిత్ర) ఒకటి (రాజమండ్రిలో ఒప్పందం జరిగింది) తాతినేని ప్రకాశరావుగారికి ఒక చిత్రం చెయ్యాలి. ప్రముఖ వ్యాపారస్తుడు, సంక్షిప్తదాడు అయిన సుందరలాల్ నవాతాకు ఒకటి; 'పవిత్ర హృదయాలు' నిర్మాత సి. ఎస్. రాజాకు ఒకటి, 'వా అమ్మడు' చిత్రాన్ని నిమర్శించిన కన్నయ్య ఒకటి, నేను చేస్తానని అంగీకరించాను, అన్నారు ఆంధ్రా దీపిక్.

'ఊరికి ఉపకారి'

'సుందరలాల్ మూవీస్ బ్యానర్'మీద ఎన్. మోహనరెడ్డి నిర్మించే చిత్రంలో

'మానవుడు-దానవుడు'లో అక్కా తమ్ముల్లాగా కృష్ణకుమారి, శోభన్ బాబు.

స్నిహా

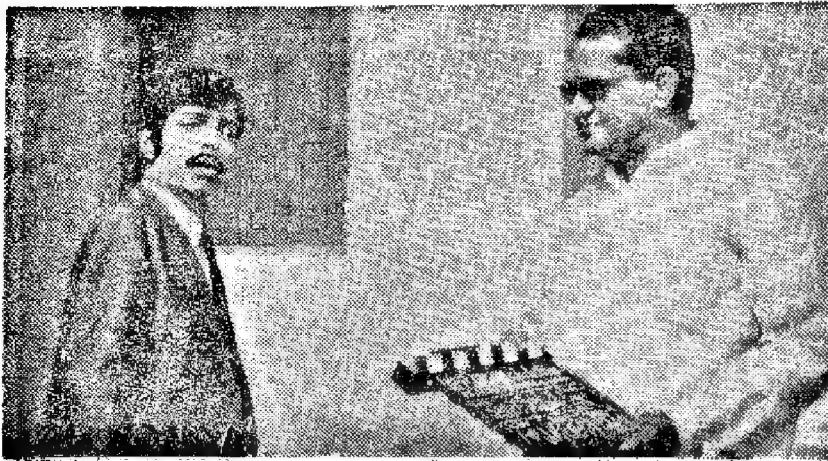
అన్నయ్య నిర్వహిస్తారు' అన్నాడు చలం. ఆ చిత్రంలో నాయికగా ఆరతి అనెడి మాతన నటి చలంకి జంటగా నటించింది, 15 ఏండ్ల కృషి!

నటించడానికి ఒప్పుకున్నాను. ఈ చిత్రం పేరు 'ఊరికి ఉపకారి'. దర్శకుడు కె. ఎన్. ఆర్. దాసు. పంగితాన్ని సత్యం, చాయను

హిందీ చిత్రసీమలో దీర్ఘకుమార్ చిత్రానికి ఎంత మోజానందో, తెలుగు రంగంలో ఆంధ్రా దీపిక్ చిత్రానికి అంత

'బీదంపాట్లు'లో వాగేశ్వరరావు.

దర్శకుడు ఆదుర్తి సుబ్బారావు; కవి ఆచార్య ఆత్రేయ చేసారు.

ప్రతి మనిషికి నిత్యజీవితంలో విదురయ్య వజీవ సాత్రంతో, జడుగడుగునా వృద్ధయావ్వి కడలింతో సంఘటనలతో, విశిష్టమైన సాత్ర సోషణతో, ఈస్టు మన్ కలర్ లో నవరస భరితంగా తయారవుతున్న యీ సమృద్ధి సాంఘికంలో కె. వి. మహదేవన్ వెంగీతం, అచార్య ఆత్రేయ కలం, సెల్యరాజ్ చాయాగ్రహం పోలా పోటీగా పనిచేస్తున్నాయని తెలుస్తూంది. 'బాక్సాఫీన్ ఫేమ్' ఆదుర్తి, బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతుడు దుక్కిపాటిగర్ల కాంధి నేషన్ లో యీ చిత్రం ప్రేక్షక జనరంజకంగావుండి తీరుతుంది.

అన్నపూర్ణా ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ వారి 'సాక్షి' 21లో నాగేశ్వ రావు, గుమ్మడి, వద్దనాథం, నాగయ్య, రాజబాబు, అల్లారామలింగయ్య, రమేష్ బాబు, వాణిశ్రీ, అంజలిదేవి, ఎస్వీ రంగారావు (గెస్టు) ముఖ్యపాత్రలను పోషిస్తున్నారు. అన్నపూర్ణా విడుదల.

కొత్త గాయకుని పరిచయం!

ప్రముఖ నిర్మాత దుక్కిపాటి మధు సూడవరావు తమ రెండవ చిత్రాద్వితా ఒక కొత్త నేపథ్యగాయకుడి పరిచయం చేస్తున్నారు. ఇటీవల ఆగాయకుడు, మధురగాయని సుశీలతో ఒక యుగళ గీతాన్ని పాడారు. దాకరిధి వ్రాసిన ఆ పాటను మధుసూడవరావుగారు రామకృష్ణ చేపాడించి, ఆ పాటను పాత్రకేయలకు వారి ఆ పీఠం లో టేప్ పై వినిపించాడు. ఆగాయకుడి చేరు రామకృష్ణ పైరాదాడు వాస్తవ్యుడు. వయస్సు 22 సంవత్సరాలు వుంటాయట. 'నైటింగేర్' ఆఫ్ ది పోలోగా పరిగణింపబడుతున్న సుశీలకు చుట్టముట, పాటయొక్క పల్లవిని వ్రాస్తున్నాను

'వయసే ఒక పూలతోట వలసే ఒక పూలభాట' అన్నది పాటను వేమంతా విని ఘంటపాళగారే అనుకున్నాము. తీరా మధుసూడవరావుగారు ఆ గొంతు రామకృష్ణుడి అని చెప్పారు, బావయ్యక్కంగా, లయబద్ధంగా, రాగరంజి

రీతేం పసికాడు' చిత్రానికి నాగేష్ పై క్యాప్ కొడుతున్న పి. వి. పి. సుబ్బారావు.

కేజీ తీసుకుంది. 15 యేడ్ల కృషి తేటికి ఫలితమిది.

తనపై ప్రజలు చూపిస్తున్న అభిమానాన్ని అభివృద్ధి చేసుకునేందుకు కాకుండా కృషి చేయగలనని అన్నారు చలం.

కేరళకు అక్కివేని-వాణిశ్రీల పయనం!

నటసామ్రాట్ నాగేశ్వ రావు, మేటి నటి వాణిశ్రీలు ఫిబ్రవరి 18 న కేరళకు కేరళం ఆవుతున్నారు ఎందుకో తెలుసా?

అన్నపూర్ణా ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ వారి అప్రెన్ డ్ నాటకం 'మూటంగులో పాల్గొనడానికే. పీఠ, జలజూర్ ప్రాంతాలవద్ద ప్రకృతి కావ్యశిల్పకలలో విలసిల్లే ప్రదేశాలలో నిర్మాత దుక్కిపాటి మధుసూడవరావు,

సినిమా

అట పాటలతో తేలియాడడానికై వెళ్తున్నారు. అక్కివేని, వాణిశ్రీలతోబాటు గుమ్మడి, ఆదినారాయణ మొదలైనవారు యీ షెడ్యూలులో పాల్గొంటారు. ఫిబ్రవరి 29 వరకు సాగే యీ మూటంగులో నాటగు పాటల చిత్రీకరణ, క్లయిమాక్స్ చిత్రీకరణ జరుగుతుంది 'మల్లవంపు రూ' లో కూడా మూటంగు వుంటుంది.

మార్పు చేర్పులు!

ప్రముఖ నవలా రచయిత్రి యద్దవ పూడి సులోచనారాణి వ్రాసిన 'విజేత'కు పినిమాకు అనవరతమయిన మార్పు చేర్పులను నిర్మాత దుక్కిపాటి మధుసూడవరావు,

సినిమా డైరీ

- భువనా ప్రొడక్షన్స్ వారి 'కాలం మారింది' మూటంగు ఫిబ్రవరి 11 నకు పీఠంలో ఒరిగింది కె. విశ్వనాథ్ దర్శకుడు.
- అప్పలారావు కంప్లెక్స్ వారి రెండవ చిత్రానికి కె. విశ్వనాథ్ దర్శకుడు
- మందరం మూవీస్ వారి 'ఊరికి ఊకారి' చిత్రానికి కె. ఎన్. ఆర్. తాను దర్శకుడు.
- విజయలక్ష్మి మూవీస్ వారి 'అమ్మమాట' ఫిబ్రవరి 25న ఎన్టీ ప్రభాత్ ద్వారా మియగి విడుదల చేస్తారు వి. రామచంద్రారావు దర్శకుడు.
- 'బుల్లెట్టు-బుల్లెట్' టేప్ ఫం ఫిబ్రవరి 7న కలకత్తా వెళ్లారు.
- సుఖాచి ఆర్ట్ పిక్చర్స్ యీ సంవత్సరం రెండు చిత్రాలను నిర్మించడంతోపాటు 'పామరాలధరిరావు దర్శకుడు శోభన్ ఒకడంట్స్' వాయుకుడు.
- ఫిబ్రవరి 6న వాణిశ్రీతో 'విరియింగ్ డి' వి. రమణయ్యుక్కు కూచి పూడి, భరణి నాట్య కలంగేట్రం జరిగింది వత్సాకి విజ్ఞానం వి నాగయ్య అభ్యుత్తర ఫంహనారు 'పిట్ట కొంపము, కూడలుము' అని వి. రమణ విరూపిణాడు.

మరులుకోలిపే
అవకాశము!

మద్రాసు న్యూ యార్క్ మద్రాసు రు. 4815 మాత్రమే!

(మీద పేరిలో దబ్బు అలా చేసుకోండి.)

నేరుగా న్యూయార్క్కు ప్రయాణము చెయ్యండి

14 రోజులంత కష్టపడక కాలము లేక 120 రోజులంత ఎక్స్‌ప్రెస్
కాలము గడవండి. నయస్సు అర్హతలు లేక గ్రూపులలో వెళ్లాలి.
వింపింధము లేదు ఈ అవకాశము సంవత్సరమంతా ఉంటుంది.
మీ దగ్గరలోనున్న ఎయిర్-ఇండియా ఆఫీసులు లేక మీ ట్రావెల్
ఏజెంట్లను సంప్రదించండి. వేరే.

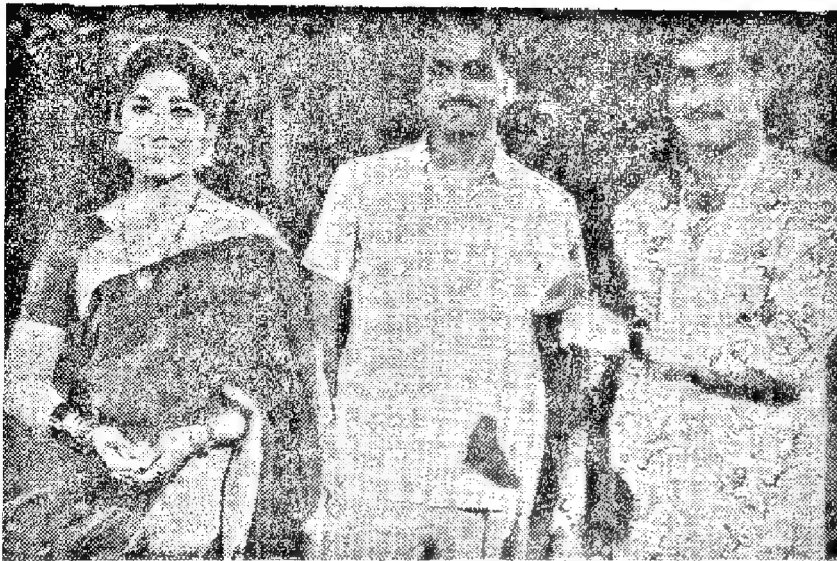
మొదలయే స్థలము విరాట్ ప్రయాణపు దాస్థియ, న్యూయార్క్కు
మరియు తిరుగు ప్రయాణమునని

బొంబాయి	రు. 4125
న్యూ ఢిల్లీ	రు. 4125
కలకత్తా	రు. 4875
మద్రాసు	రు. 4815

ఎయిర్-ఇండియా

మీకు కలుగు పొదుపుచేకూర్చే ఎయిర్ లైన్

అతనికి అవకాశాన్ని కలిగించిన నిర్మాత పేరు పేరాజు.

ఎన్నీ ఆర్ - నాయకుడు !

బ్రెనేజీ ప్రొడక్షన్స్ కలర్ లో నిర్మిస్తున్న 'బడిపంతులు' చిత్రంతో తాతగా, బాధ్యతగల తండ్రిగా బడిపంతులుగా ఎన్నీ రామారావు పటిస్తున్నారు. ఆయన ధర్మవర్తిగా అంజలిదేవి, నారి కుమారయ్యగా రామకృష్ణ, కృష్ణంరాజు కనిపిస్తారు. రామకృష్ణకు బయంతి జోడయితే, కృష్ణంరాజుకు విజయలలిత యీడైంది. ప్రధాన పాత్రలను నాగభూషణం అబ్బురామలింగయ్య, రావికొండలరావు, రాజబాబు, సాక్షి రంగారావు, రాధాకుమారి ధరిస్తారు. ఈ చిత్రానికి డి. వి. నరసరాజు రచనను మహదేవన్ సంగీతాన్ని, వి. ఎన్. ఆర్. స్వామి చాయను, కృష్ణారావు కళను, దయాసాగర్ సహాయ దర్శకత్వాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు.

కొత్త అమ్మాయికి అవకాశం !

ఎన్నీ ఆర్ కు ఒక కమార్తె పుట్టి ఆ పాత్రకు కొత్త అమ్మాయిని పెట్టాలని నిర్మాత, దర్శకుడు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఉగాదిరోజున పాటల రికార్డింగు జరుగుతుంది.

విధివంచితురాలు

కృష్ణ కుమారి

'నీకు నా అన్నవార్లు లేరా' అని శోభన్ ప్రశ్నించాడు కృష్ణకుమారిని ఆమె నవ్వి 'అండబూ పువ్వులు లాగున వాళ్ళుండి కూడా వాళ్ళకు కాని దాన్ని ఎవరికీ లేని దాన్ని విధివంచితురాలిని' అని బాధగా నిటూర్చింది కృష్ణకుమారి.

విధి వంచితురాలనడం వల్లనే తన స్వంత తమ్ముడిని నోరార పెరివలెనని సరిస్థితి యేర్పడింది 'అక్కా' అని పిలవనా, అంటారు శోభన్ ఆ మాట విని నిర్భాంత సోయింది చరచర గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. ఏమిటబ్బా, ఆమె ప్రవర్తన అని శోభన్ విన్నపోయాడు ఈ ఆసురాగాను బంధాల బంధుత్వం ఉపశ్రావరి 'మానవుడు -

'ఇల్లు-ఇల్లాలు' సెట్లో నాయికా, నాయకులతో దర్శకుడు పి. చంద్రశేఖరరెడ్డి.

తండ్రి పాత్రలకల్తీ రామకృష్ణకు పుండని తేలింది. ఈ గాయకుడికి పుజ్యం భవిష్యత్తు పుండని ఘంటాపథంగా చెప్పవచ్చు.

అదృష్టవంతుడు !

ఇంతవరకు శోభన్, కృష్ణ హీరోలుగా నటించే చిత్రాలను డైరెక్ట్ చేస్తున్న ఒక దర్శకుడు పేరు పి. చంద్రశేఖరరెడ్డి.

సినిమా

ఒక యువదర్శకుడికి ఎన్నీ రామారావు నాయక పాత్రను పోషించే చిత్రానికి దర్శకత్వం నిర్వహించే అవకాశం వచ్చిందంటే ఆతన్ని అదృష్టవంతుడు అనాలి. ఆ దర్శకుడు పేరు పి. చంద్రశేఖరరెడ్డి.

'మేనకోడలు'లో రేఖాక, బ్రహ్మన

దానవుడో దొడ్డో వేటు; నర్సే పేత
సాతల్తో కనిపిస్తుంది.

అక్కా తమ్ముళ్ల అనురాగం!

అక్కా అనురాగం కోసం తపించే
దొడ్డగా శోభన్, తమ్ముడి దగ్గరే నర్సగా
పనిచేసే దీపరాలు పేతగా కృష్ణకుమారి
విజయైన అక్కాతమ్ముళ్లా అనిపించేంత
నూజంగా ఆ సాతలకు రూపకల్పన
చేసారట.

చి తాచి చితమైన నన్నివేళలతో నూజ
త్యానికి దగ్గరగా నిమిత్తమవుతున్న యీ
చితానికి చిన్నవరెడ్డి కథకుడు, నిర్మాత.
పి చంద్రశేఖరరెడ్డి దర్శకత్వంలో సర్వాంగ
సమదరంగా తయారయ్యే 'మానవుడు—
దావుడు' చాయాగ్రాహకుడు సుఖదేవ్ కి
తన సతిభా విశేషాలను చాటి చెప్పే అవ
కాశాన్ని కలిగింది శోభన్ (రెండు) విభిన్న
మనస్తావల కలిగిన పాత్ర పోషణ యీ
చి తంలోని ప్రత్యేకత.

బీదలపాట్లు నాయకుని కథ!

'దీని బిక్కి ప్రాణాలకు నిలక లేదనే
విషయం నాకు తెలిసింది గబ్బు వున్న
చాకిరే గానం అని కూడా అర్థమైంది.
కా) దగ్గరే లోకం అంటే నేను ఒప్పుకోను.
మంచికి ప్రాధాన్యత నివ్వడూ వుంది సజ్జ
నలను లోకం ప్రేమిస్తుంది అదరించి
గౌరవిస్తుంది దీదరికం కారణంగా వారో
శాట్టిన క్రథ ద్వేషాలు సత్పురుషు
లంగమం వల్ల ఎలా కలిసింది సంస్కార
వంతుడే చీపిందన్న సత్యాన్ని నా కథ
చెబుతుంది నీతీ, నిజాయితీలను తప్ప
కాండా మానవసేవే మార్గం సేవగా
భావించే పారికెప్పడూ సేలే జరుగుతుంది
అని నా కథ చూస్తే తెలుస్తుంది.' ఈ
కథ నాయకుడే 'బీదలపాట్లు' చిత్ర
నాయకుడు

అక్కినేనికి కొత్త రికార్డు!

'బీదలపాట్లు' చి తంలో అక్కినేనికి
నానక లేదు శృంగారం లేదు డ్యూయెట్
పాటలు లేవు. ఒక జాద్యతగల వ్యక్తిగా,
ఒక మేయరుగా, బీదల పాటిట పెప్పిరిగా
నాగేశ్వరరావు చివించినట్లు ఎటించి,

'గూడుపురాణి'లో కృష్ణ, శుభ.

చిత్రం ఆద్యంతం తన నటనా వైదు
ప్యంతో ప్రేక్షకులను రంజింప చేస్తారు.
విలాపార్థకు అక్కినేని సహనానం లాభ
దాయకంగానే వుంటుంది 'బీదలపాట్లు'
విగయం నటసాహితీ నట జీవితానికి
మరొక రికార్డును సంపాదించి పెడు
తుంది విలాపార్థ ప్రెస్టే శాని, నిలబెట్టు
డానికి చిత్రంలో పాల్గొన్న నట పాంకేతిక
వర్గం తమ సంపూర్ణ సహకారాన్ని
యిచ్చిందని చి తం చూపినప్పుడు, మీరే

ఒప్పుకుంటారు. మార్కెట్ అన్నపూర్ణ
విడుదల.

'కాలం మారింది'

ప్రారంభమైంది!

మమత (పాడక్టర్స్) తలపెట్టి న
'కాలం మారింది' మూలంగా ఫిబ్రవరి
9 న విజన్ స్టూడియోలో ఉదయం గం:
8-58 విలకు ప్రారంభమైంది.

రక్షణవిధికోసం వ్రథాని ఇందిరాగాంధీకి నటుడు చలం చెక్కుని ఇందిరేస్తున్నప్పుడు
తీ ప వ చిత్రం.

మొదటి పోలింగ్ లో ఓట్ల పేరిన్ శివరావు కృష్ణయ్య క్లాస్ కోట్లగా, నిర్మాత డి. వి. ఎస్. రాజా స్వీట్స్ వేళారు. వాహినీ పిక్చర్స్ అధినేత, దర్శకుడు బి. డిన్. రెడ్డి ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. మొదటిరోజు మాటంగులో చంద్రమోహన్, రావికొండలరావు, పాట్టి ప్రసాద్ పాల్గొన్నారు. శ్రీరాముడి గెటప్ లో శోభన్ విచ్చేసాడు.

'కాలం మారింది' ప్రారంభానికి వెండి తెర అతిరథ మహారథులు, ప్రాతికేయులు, పుర ప్రముఖులు విచ్చేసి నిర్మాతలు ప్రకాశం, హనుమంతరావులకు, దర్శకుడు విశ్వనాథ్ కు శుభాకాంక్షలందచేసారు. చిత్రంలోని పటే నటులందరూ వచ్చారు.

ఈ సందర్భంగా బోలి మంత రచయిత రాజే శ్యంరావు సంగీతాన్ని, సత్యం కూర్చును, జాధర్ కళను, సత్తారాజా ప్రాడక్షన్సు, గోపాలకృష్ణ సహాయ దర్శకత్వాన్ని విరహిస్తున్నారు. ముఖ్య పాత్రలను శోభన్, శారద, ఎస్వీ రంగారావు, అంజలిదేవి, సూర్యకాంతం, అల్లు రామలింగయ్య, రావికొండలరావు, గీతాంజలి, చంద్రమోహన్, సాక్షి రంగారావు, పాట్టి ప్రసాద్, బేబీ గారి పోషిస్తున్నారు. ఈ చిత్రం ద్వారా అశోక్ కుమార్ అనేడి కొత్త చాయాగ్రహకుడు అభ్యుదయి తున్నాడు. స్క్రీన్ పేజీ, దర్శకత్వాన్ని కె. విశ్వనాథ్ విరహిస్తున్నారు.

అక్కినేని - శివాజీ

కాంచినేషన్ !

అంజలి పిక్చర్స్ వారి 'వరదేశ్' చిత్రంలో అక్కినేని, శివాజీ కలిసి నటించారు. ఆ తర్వాత యీ మహానటు లిద్దరిని కలిపి ఏ నిర్మాత చిత్రం తీయలేదు. మళ్ళీ నడిగర్ తిగాన్ని, పటా ప్రమాటించి అంజలి పిక్చర్స్ కంపెనీ 'భక్త తుకారాం' చిత్రంలో కలిపారు.

భక్త తుకారాంగా నాగేశ్వరరావు, శత్రు తతి శివాజీగా శివాజీ గణేశన్, తుకారాం జర్నాంగిగా అంజలిదేవి నటించే యీ భక్తి రస ప్రధానమైన చిత్రానికి వి. మధు కూడనరావు దర్శకుడు, తుకారాంను కేవలం

సినిమా

పుండరీకభక్తుడిగానేగాక సంఘ సంస్కార బాధితాషగా, ప్రజా సంక్షేమకుడిగా కూడా చూస్తారు.

ఈనెల మే కలర్ లో నిర్మితమయ్యే 'భక్త తుకారాం' కి అచార్య ఆశ్రయ రచన, అదివారాయణరావు సంగీతాన్ని నిర్వహిస్తారు. ఏప్రిల్ లో పూర్తిచేసిన పాత్రధారి మాటంగు ప్రారంభమవుతుంది. అక్టోబర్ లో పేరిన్ విడుదల.

అ, అలకలయిక !

అక్కినేని, అంజలిదేవి కాంచినేషన్ లో డిన్నీ చిత్రాలు విజయవంతమై వున్నాయి. వాణకాం తర్వాత అంజలి, నాగేశ్వరరావులు భార్య భర్తలగ నటించడం యీ చిత్రంలోని ప్రత్యేకత.

-త్రనివాన్

మీకు తెలుసా?

జాతీయ రక్షణనిధికి అక్కినేని నాగేశ్వరరావు 10 వేలు యిచ్చారు. దేశ రక్షణనిధికి నటుడు చలం రు 27,290 లు (బులెట్ ము బుల్లోడు మొదలు పెదర్చిన వాటా) విరాళంగా యిచ్చారు.

జగవతి రాజేంద్ర ప్రసాద్, పి. వి. సుబ్బారావు, విఠలాచార్య, రవీంద్రా కృష్ణమూర్తి తలకొక 5 వేలు యిచ్చారు.

సురేష్ మూవీస్ తరపున రామా నాయుడు 10 వేలు సమర్పించారు.

ప్రముఖ పంపిణీ సంస్థలయిన నవయుగ్, లక్ష్మీ చైర్స్ 10 వేలు యిచ్చారు. అస్సపూర్ణా ఫిలింస్ 5 వేలు సమర్పించారు.

పటి పాపితి 32 వేల రూపాయల చెక్కును, రక్షణనిధికోసం యిచ్చారు.

నటీమణులు వాణిశి, జమున, జయలలితా, శారద తలకొక 5 వేలు యిచ్చారు.

బాల గాయని అమృతగోచర్ వా.

అదీ ఇదీ:

బాల గాయకురాలు

ఈ అమ్మాయి వయస్సు 3 ఏళ్లు. పెరు అమృత గోచర్ వా వోల్ గ్రాడ్ నివాసి ఏడాది వయస్సు దాటినప్పటినుంచే పాటలు పాడటం మొదలై పెట్టింది. రెండేళ్లు నిండేసరికి చాలా రష్యన్ వాన వద గీతాలు అధునిక గీతాలు చక్కగా పాడసాగింది. అమెకు మంచి తాళజ్ఞానం వుంది. చక్కని జ్ఞాపకశక్తి విష్ణు ప్రతిపాటను యింకొక్కరినా జ్ఞాపకం పెట్టుకుని పాడుతుంది. ఇంటిలోనూ తన ప్రియమైన మధ్య పాటలు పాడుతూవుంటుంది. ఈమెలోని ఈ అసాధారణ ప్రతిభను, కంఠమారో ర్యన్ని, సంగీత విద్యంనులు గుర్తించి అమెకు ప్రత్యేక శిక్షణ విస్తున్నారు. అయితే వయస్సుక తగ్గ మోతాదులోనే నేర్పుతున్నారు అమృత తల్లి. వోల్ గో పోవోల్కో వంస్థలో ఉద్యోగి. అమ్మ ఏయూనో బాగా వాయిస్తుంది. తల్లి ఏయూనో వాయిస్తూ వుంటే దానికి తగినట్లుగా అమృత పాటలు పాడుతూ వుంటుంది.

వివాహం

శ్రీ సంజీవీ మూవీస్ నిర్మాత ఎన్ శంకరరెడ్డి తమ ద్వితీయకుమార్తె లో ఉమాసుహాశ్రుని, మూడుమంత్రి వాస్తవ్యుడు స్వర్గీయ శాపటినాగరెడ్డి కుమారుడు చి వెంకటరెడ్డికి యిచ్చి ఫిబ్రవరి 3వ కొవిడలో (కర్నూలు జిల్లా) వివాహం జరిపించారు. మద్రాసునుండి వలపుర. వెండితెర ప్రముఖులు వివాహానికి హాజరై వధూవరులను అభిర్వదించారు.

దక్షిణదేశభాషలు

అధ్యయనానికి ఎం. ఏ. కోర్సు

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగులో పాఠ్య దక్షిణదేశ భాషలున్న, వాటి చరిత్ర, కళలను కలిపిన ఎం. ఏ. కోర్సు ఒకటి యీ సంవత్సరం నుండి ప్రారంభం అయింది దీని పాఠ్య ప్రవచనాల్ని ఇంగ్లీషు మీడియంలో వుంటాయి. తెలుగు భాష సాహిత్యాలను ఇంగ్లీషులో అభాషణ భాష భక్తులైన ప్రా. కె. మల్లరామప్పగారు పాఠం చెబుతారు ఈ భాషల సాహిత్యాలను ఇంగ్లీషులో ఉర్దూమా అయింది నాట్య ప్రకాశికలో వుంటాయి. రెండో సంవత్సరంలో దక్షిణ దేశభాషల్లో ఏదైనా ఒక భాషను ఎన్నుకుని విద్యార్థులు చదువుతారు. దేశ విదేశీయులు కూడా ఇందులో చేరి చదవవచ్చు. బి, ఏ, బి. ఎస్, మొదలైన డిగ్రీలవారికి ఇందులో (ఎనేవేం వుంటుంది ఈ ఏడు పదిమంది విద్యార్థులున్నారు. అందులో 6 నురు ఆడపిల్లలు.

ఇదిగత మైసూరు యూనివర్సిటీలో వస్తుడ దిం ఏ వారు కూడా, క్రింది క్లాసులలో సంస్కృతం చదివిన వారు మరల సంస్కృతం చదవవచ్చురని లేదు వారు వివిధ ఒక దక్షిణదేశభాష చదవాల వారికి కచ్చిత మూడియంలో తెలుగుభాష సాహిత్యాలను ప్రా. కె. మల్లరామప్పగారే చెప్పుతారు. కె. ఎస్. రామచంద్రమూర్తి, (మైసూరు)

ప్రా. కె. పూర్తి ఆంధ్రకాకమిలి అధ్యయనంలో కోమట్ల పేటలో పెట్టించబడుతున్న శ్రీ వెంకటేశ్వర మందిరానికి జనవరి 27న శంఖస్థాపన జరిగింది శ్రీ రెడ్డి వేంగయ్య రామ్మోహనం నర్సానానికి కృతార్థి అయ్యారు (ఓ. వి.)

నాగూరు ఆంధ్ర ఎస్సీయేషన్ వారు 1972 నుంచి కందుకూరి నందరంగంలో ఉరుపుకున్న ఉత్సవాలలో తన ఎస్సీయేషన్ సంబంధించిన ప్రజాత్మన సంవికల కూడా విడుదల చేశారు ఉత్సవ కేంద్రంకి స్థానిక ఆంధ్రప్రజముఖులు శ్రీ భవానీశంకర్ వియోగి అధ్యక్షత వహించారు ప్రజాత్మన పంపిణీ శ్రీ ఎస్. ఎన్. చండూర్కర్ విడుదలచేశారు (ఓ. వి.)

సాంస్కృతిక మహానభలు

విజయవాడలో సెప్టెంబర్ 6, 7, 8, 9 తేదీలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక సహనభలు, పోటీలు జరుగుతాయి కార్యదర్శులు శ్రీమణులు కృత్తి వెంటి ఓటుంబరావు, కోగంటి గోపాలకృష్ణయ్య గార్లు రామ్మన్నారూ

ఇవి విజయవాడ శ్రీ హనుమంతరావు గ్రంథాలయం ఆడిటోరియంలో జరుగుతాయి నాటకాలు నాటికలు, ఏకపాత్ర, వ్యావరణం, గేయరచన, పక్షిప్రభం, క్రియగేయ రచనలనం, లలితసంగీతం సంబంధించిన పోటీలు వెంకట్రాధం జరుగుతుంది.

ప్రజాకాల

నాగపూర్ ఆంధ్రా ఎస్సీయేషన్ ప్రజాత్మన సంవిక

శ్రీ నాగపూర్ ఆంధ్రా ఎస్సీయేషన్ వారి కలం మండ్ జాబ్బి నూవెసిర్, 169, నార్త్ అంబాచారి రోడ్, నాగపూర్.

ఈ సంవికని ఎస్సీయేషన్ వారి ప్రజాత్మన సంవిక అన్నారు. 1911 లో స్థాపితమయిన నాగపూర్ ఆంధ్రా ఎస్సీయేషన్ యోగతీ ఇది ఒక నిరర్థకం

ఈ సంవికలో ఎక్కువ కథలు ఇంగ్లీషులోనే ఉన్నాయి కొన్ని తెలుగులో ఉన్నాయి. తెలుగు రచనలు నాన్ ట్రాన్స్ లేషన్ ల పరస్పరీగిరిగారి ఓం పమ. శివాయతో ప్రారంభం అవుతాయి.

సీట్లో శ్రీ తాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు త్యాగరాజస్వామి గాన సంప్రదాయం గురించి రాసిన వ్యాసం ఉండటం విశేషం ఇది 1967 లో నాట్య కళలో పడిన దాని పునరుద్ధరణ

ఇంగ్లీషు విభాగంలో ఆంధ్రుల చరిత్రమీద శ్రీ నీలకంఠరాస్త్రిగారు 1966 లో ఇంగ్లీషులో ఏక్స్ ఆఫ్ ఇండియాలో రాసిన వ్యాసం మొదలు చేశారు

ఆంధ్రుల సాహిత్య చరిత్ర గురించిన శ్రీ సింగిరి తక్కికాంతంగారి వ్యాసం కూడా పంపిన చెప్పక ఇంగ్లీషు వాక్య ప్రతిమంజే పునరుద్ధరితం.

ఈ సంవికలో త్యాగరాజస్వామి మీద ప్రభావక సంగీత శాస్త్రపండితుడు శ్రీ సి. సాంజమూర్తిగారు

రాజ్య వ్యాసం ఉండే.

శ్రీ కె.వి. గోపాలకృష్ణమిగారు తమ వ్యాసంలో తెలుగు నాటకం చరిత్రని చక్కగా వివరిస్తోన్నారు.

శ్రీ సి. కోదండరావుగారు భాషలభక్తం ఎటువంటిదో ఒక విశ్లేషణలో ఉద్బవించాడు.

ఆంధ్రులలో—అంటే తెలుగు సూక్ష్మజ్ఞానిలో ఎంతలో గొప్ప క్రియాకారులు ఉన్నారు. వారిని గురించి శ్రీ కె. వి. గోపాలకృష్ణగారు వివరంగా రాశాడు.

త్యాగరాజ్ రెండు పేజీలలో నాగపూర్ ఆంధ్రా ఎస్సీయేషన్ లో సంబంధం కల కొందరు తెలుగు (పంపిణుల భాషలు మాత్రం ఈ సంవికలో ఉన్నాయి. — ఒక పండితుడు

పగటి కలలు

భాయా పిక్చరేస్— విజయవాడ— ఫిలిం 3—00 లు, పేజీలు 136, థానెండి ద్వివేధుల సామాధికాస్త్ర

ఈ కథ పూర్తిగా వూహా జీవితానికి సంబంధించినది అ వూహలోగూడా సహజ సందర్భాలు ఉండాలి

మరి పేరకట్టుకుని వయ్యాకంగా జరిగినా నిరీక పవ్వేలేక గుమ్మం కడుగుతూ వుండటం (పేజీ 35) సలమంగా లేదు. మణికి ఎటువంటి మోడల్ వాచ్స్ వుండాలి చక్కగా తేటపడి రారు (పేజీ—2) ఇది మామూలుగా ప్రతి వ్యక్తి అండులో యువకులు కనే కలలే. దీనిరికి మణి, దాసుగారి యిల్లులు అవి తెలుసుకుంటారు. మణికి దాసుగారి కూతురైన నిరీకలు నిగూహం జరుగుతుంది. చివరకు.

కల్పితం గూడా నాజాకుగా లేదు. హేలు సరసంగా తయారవుతుంది మణికి నిరీకలు వివాహం జరిగే ముందు—గిరియొక్క వాలకం.

విజయవాడ ఫిలిం సొసైటీ అసోసియేషన్ వారు ఏర్పాటు చేసిన 'చెల్లలి వాల్లం' వ్యాస రచన పోటీలలో 6—2—72 న విజయవాడ రోటరీ క్లబ్ ఆడిటోరియంలో విజేతలు ఒకామిలి సదానాథ్ కవితలో అసోసియేషన్ ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి టి. కృష్ణకృష్ణారి ప్రపంగిల్లువారు డ్యాన్స్ డైరెక్టరు శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తి, సభాధ్యక్షులు చిత్ర నిర్మాత శ్రీ ఎం. బాలయ్య నవయుగ ఫిలింస్ జనరల్ మేనేజర్ శ్రీ కృష్ణగడ్డ వరసభూగార్లనికూడా పాల్గొంటే చూడవచ్చు.

పీఠి ఎక్సప్రెస్ అందం చెడకుండా ఎక్కడో ముగింపులో వెలితి క్లుప్తముగా కుదామోచ్చారు.

ఈ సవల ఇదివరకు ఆంధ్రజ్యోతి, సవిత్ర గత పత్రికలో సీరియల్ గా వచ్చింది ముందు ముందు ఇతోధికమైన రచనలు ఇంకా చక్కనివి చేసి, ఆంధ్ర పాఠకులను ఆకర్షించే చేయగలరని ఆశాంక్ష.

వెలమటుకు జాస్తి అందిస్తుంది—జాస్తి గూడా.

—పునర్వసు

శృంగార శాకుంతలము

పిల్లలమర్రి పివీరభద్రుడు ప్రతులకు ఎవీ శేషచలం అండ్ కో, మదరాసు, క్రామపులుసు 232 వెల సాదాప్రతి రు 2—50 రై.బి.ఎడిఎస్ రు 4—25

ఎవెస్కోవారి సంప్రదాయ సాహిత్యంలో వడ అందమైన సంప్రదాయ సాహిత్య ప్రచురణ విధి అటు తెమగు మహాభారతంలోని కథ, ఇటు కాలి రాసు మహాకవి సంస్కృత శాకుంతలంలోని కథ యధావ్యాస స్వీకరించి కొన్ని కొత్త చేర్పులతో మార్పులుతో పివీరభద్రుడు వ్యతంత్రంగా రచించిన కావ్యమిది కావ్య భారణిలో రచించిన శృంగార శాకుంతలంలో కవి చేసిన మార్పులన్నీ ప్రముఖతంగా లేవు మేనకా విశ్వామిత్రుల ప్రేమ శృంగార వర్ణనం, కణ్వముని శిష్యుని ముఖత వెలువరింపజేయడం సముచితమే అని వాచని కర్తలు, బోమ్మరంటి శ్రీనివాసాచార్యులుగారంటున్నారు కాని కాలిరాసు చేసిన మార్పులతో సరి పోలిస్తే ఇది సముచితంగా లేదు కదాకథనంలో గాని, భావిత పోషణలోగానీ పిల్లల మర్యాదానికంటే నిశిత దృష్టి లేదని ఇంకా కొన్ని ఉదాహరణలియ్యవచ్చును.

సంపాదకులు వేల్పురు ప్రతులమునాని, ఎన్ను పిన్న పాతాలు చక్కగా ఉన్నాయి అయితే 'దారి తప్పిన పడిన గోత్రరకు చందమునన్' అన్న మూడవ అక్షరసం 118 పద్యంలో, గోత్ర అన్నపదానికి భూమిఅన్న అర్థం లేదనుకుని, 'భూమి భరు చందమునన్,' అన్న సారమే స్వీకరించామని వాచారు. కాని గోత్ర అన్నపదానికి భూమి అన్న అర్థం కూడా ఆంధ్ర వాచక పృథ్వీలో కనః పొన్నట్లది. ఇటువంటివన్నీ వాచి—అవాదము ప్రతుల పాఠాలు సరికావడం సముచితం కాదు.

—శాస్త్రి

ఉద్యోగవర్తాలు

రచయిత: లేళ్ళుల్లి వెంకట లక్ష్మీనరాయణుడు, ప్రకాశకులు యం శేషచలం అండ్ కో, మచిలీ పట్నం, వెల రు 2—50.

ఉద్యోగవర్తాలు అన్న పేరుతో వున్న వాస్తవ

వస్త్రకాలు

మైన యా 136 పేజీల పుస్తకంలో ఉద్యోగం రాని వాని బాధరచించి మొదలు, పుద్యోగంలో ఎదుగు బాధగూ లేని వారి కష్టపట్టెలు, అడ్డపి తుంచుకు, జయించుకు, దుష్టుకుపాయి జయం పొందాలంటే కావల్సిన చిట్కాలు, పట్టాల్సిన నోములవరకూ వీరైనంత మేరకు వచ్చగా చిత్రక గీతబద్ధాయి వాస్తవికతతో ఇందగపులా దుష్టుకుపోయే వాళ్ళాల్సే కనబడరు విరుద్ధ్యగా తన పుద్యోగంలోంచి వైమెట్లకు ఎక్కి వెళ్ళి పోడంలో అంతమయిన యా రెండయిదుం వదిలి భాగాలలో వాస్తవంపాలు వ్యంగ్యంపాలు కన్నా ఓ మెట్టు ఎక్కువ.

కొన్నిచోట్ల జోకులను విప్పదీసి, బోధ చేయటం వల్ల అవి కాస్త చప్పుడైనా, కొన్నిచోట్ల హాస్యంకి పునరుక్తి కలిగినా, కొన్నిచోట్ల దివిసుంది భువికి దిగి పచ్చిన దేవుళ్ళు కదమ తిక్కుక వరచినా, మొత్తానికి యీ పుస్తకం చదువ నాట్టే ఎగిరినదు. కథనంలో హాస్యం చొప్పించాలని సేసి ప్రయ

(బిటన్ లోని సెయింట్ జాన్ ఆంబులెన్స్, నర్సింగ్ కాడల్స్కి కొత్త కమాండెంట్ ఫీఫ్ గా వచ్చిన రాకుమారి అనీ. ఇంతకు ముందు ఈ వదలిని రాకుమారి మార్గరెట్

నిర్వహించారు.

బాబు కొన్నిచోట్ల కలుకున్నాడునునీస్తుంది. అత్తం మీద 'ఉద్యోగవర్తాలు' ఓ మం పుస్తకం తన వూహానికి చక్కని పని కలిగించి, తన హాస్యపు పుస్తకంలోనూ, వ్యంగ్యం వగ్గాల మా బిగిం, గట్టిగా వేసి, అల్లిపండుకు రచన అంతా మెచ్చుకోవాలి.

రాజనీ...! నీ పేరు రాజనీయమా?

రచయిత: అదివిష్ణు, వెల రు 2—50. ప్రకాశకులు యం శేషచలం అండ్ కో.

సీతేకాని, ద్రావణానికి పిల్లని తిమ్మపురం పుర్రులుపు రామదాసు తన చిన్నతనంలో పీత అనే ఓ అమ్మాయిని మనాయనంగా వలలో వేసుకుని, అననరం తీరాక, తప్పించుకు పోతాడు తాను పట్టిన నోమే తన కొడుకు చిరంజీవి సుమతి అనే వో అమ్మాయిలో పట్టే సరికి గతం గుర్తొచ్చి ఊహా మధనపడి పోతాడు తన గత జీవితాన్ని తల్చుకుని, సిగ్గు పడినట్లు తన నడవిని, భవకనక వన్నావాహలనూ త్యజించి, వో కుటీరంలోకి మరలా మార్చుస్తాడు వా అన్న కావాలంటే మాత్రం నీవు సుమతిని తప్పక విలక్షిత వలసే పుంటుంది అని కొడుక్కు ప్రకటిస్తాడు. నీవది కలుసుకుని తాను సంతం హరిహరయినట్లు, పశ్చాత్తాపంతో కుమిలిపోతున్నట్లు ఎరుకనరు స్తాడు అమె వనమ్మినట్లు కనబడదు మరోసారి ఆమెను కలసి, తన పశ్చాత్తాపం విషయం తెలియ జేదామని వెళ్లే సరికి ఆమె చనిపోయింటుంది అవ కళ్ళు తెరిచింది ప్రసాదం 'మా అక్కపోయే' సీతక్క చనిపోయింది' అని చెప్పటంతో అతన్ని శారించి, 'నాయనా ప్రసాదం, నీత నీకు అక్కకాదు నిన్ను కన్నులల్లి బాబూ, ఇదిగో నేను, నేను నీ తండ్రిని నేను నీ తండ్రినీ' అని చెప్పేస్తాడు, టూకీగా

ఈ కథ కాదు నవలలో బొత్తిగా రాజనీయం కనబడదు. చిరంజీవి కాతేసి ఎన్నికలకు రాజనీయం బద్దలలోంచి కూసే చదవమని చదువరినన్నట్లుంటుంది రామదాసు ఏదాదికో స్వాముల వారిని పిలిచి, భిక్షు శ్రద్ధలుట్టి పడేలాగా కాసు గుండు గీయించి కోడం, తద్వారా ప్రజలూ కట్టుకోడం వంటివి, తాన నుకున్నది సాధించడానికి దొంగగుంజి వచ్చిని 'అధిక యించడం వంటివి సహజత్యానికి దూరంగా వుండడం వల్లనే కాస్త ఎత్తులట్టగా కనుపిస్తాయి.

రచనా విధానంలో సందర్భానుసారంగా కాకుండా హాస్యమూ వ్యంగ్యమూ ఎక్కువగా వుపయోగించి నందువల్ల విషాద సన్నివేశాలు, బరువైన సంఘటనలు పేలవంగా వున్నాయి.

నవల్లో రాజనీయంగానీ, రాక్షసత్వం గానీ రేక పోయినా, రచనా విధానంలోని వేర్పాట్ల యీనవక చదువరిని విసిగించదు.

—పొలాకుడు

నాకు బట్టలను
అతి తెల్లగా
ఉతికే పొడరు
కావాలి

నాకు రంగు బట్టలను
అత్యంత
ప్రకాశవంతముగా
ఉతికే పొడరు
కావాలి

నాకు బట్టలకు,
చేతులకు
ఎంతో నిరపాయ మైన
పొడరు కావాలి

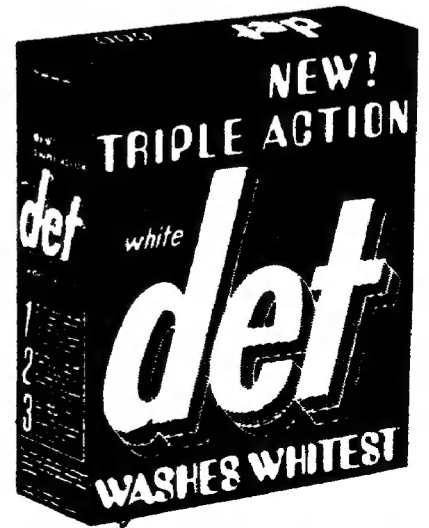

ముగ్గురు మహిళలు. మూడు పూర్తిగా వేరైన అవసరములు. కనుక మూడు వేరైన ఉతికే పొడర్లు కావాలా?
“అబ్బే అవసరము లేదు.” అంటారు మా పరిశోధనా సాంకేతిక నిపుణుడు. “ఆ మూడు
అవసరములను ఒకే ఉతుకు పొడరు ద్వారా తీరుద్దాము.”
దాని ఫలితము:

క్రొత్త త్రివిధోపయుక్తమైన డెట్

- క్రొత్త డెట్ హెచ్చు తెల్లని పొడరు—దుస్తులను అతి తెల్లగా ఉతుకుటకు మేలు రకపు పదార్థము.
- క్రొత్త డెట్ బట్టలను అదనముగా శుభ్రపరచే శక్తి గలది. అంటివున్న మట్టిని కూడ వదలించి, రంగు బట్టలను ప్రకాశవంతముగా చేస్తుంది.
- క్రొత్త డెట్ యిచ్చే సమృద్ధియైన నురుగులో ఒక ప్రత్యేకమైన మృదువుగా చేయు పదార్థముంది. అది బట్టలకు ఎంతో నిరపాయమైనది మరియు చేతులకు ఎంతో మృదువుగా ఉంటుంది!

5 క్రొత్త పైకాలు : డెట్ 200, 400, 600, 800, 1000

చిరకాలం పరిపూర్ణమయిన వెలుతురు కొరకు

క్రాంప్టన్ సూపర్ గోల్డ్ ఫిట్టింగ్స్ మరియు
యితర ఉపకరణములతో కూడిన

క్రాంప్టన్ ఫ్లోరసెంట్ ట్యూబ్ లైట్లు వాడండి

● క్రాంప్టన్ స్టోప్ స్విచ్
స్ట్రాక్చర్ స్విచ్ చేసిన
మరుక్షణంలో నిశ్చయంగా
దీపాన్ని వెలిగింపజేస్తాయి

● ప్రత్యేకమయిన రసాయనిక
ప్రక్రియలవల్ల లోహం తుప్పు
పట్టకుండా, ఫిట్టింగ్ చిరకాలం
సరిక్రొత్తిగా కనిపిస్తుంది ఉత్తమంగా
స్టా ఎనామిల్ చేయబడిన తళతళలాడే
తెలుపు రంగుపై పసిడి రంగు గీతలు
పైకి కనిపించని పైరింగ్

● రెసిన్ తో నిండిన క్రాంప్టన్
పోలియెస్టర్ బెలాస్ట్ వల్ల
మిక్కిలి వెలుగు మరియు
ట్యూబ్ కు దీర్ఘాయుధాయం

● చిరకాలపు మన్నికకు
ప్రత్యేకంగా నిర్మించబడిన
ఎలక్ట్రోడు మరియు
ప్రశస్తమయిన కోటింగ్
● ప్రత్యేకంగా ఖయారు
చేయబడిన ఫ్లోరసెంట్
బొదరు వల్ల చిరకాలం
నింత్ వెలుతురు

విశ్వసనీయమైన
విద్యుత్ పరికరాలకు
పెట్టిన పేరు - క్రాంప్టన్

Crompton
Greaves
LIMITED